

Wx 1297A3

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

นางนิตยา ทองจันฮาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2563

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางนิตยา ทองจินฮาด แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชิต บุญทองเถิง)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทกุ่ม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรคคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี.....
14 ธ.ค. 2563

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ผู้วิจัย : นางนิตยา ทองจันทร์

ปริญญา : ค.ด. (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร

ปีการศึกษา : 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยใช้การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่ได้จำเป็นต้องรับการพัฒนาประกอบด้วยด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ 2) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 2 หน่วย หน่วยที่ 1 การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ หน่วยที่ 2 การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์ 5) แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร 6) การวัดผลและการประเมินผล 7)

สิ่งจำเป็นอย่างอื่น กิจกรรมโดยรวม 10 กิจกรรม ใช้เวลาฝึกอบรม 21 ชั่วโมง 3) ผลการตรวจสอบ ประสิทธิภาพของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา พบว่านักศึกษาที่ได้รับ การฝึกอบรมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู มีคะแนนจิตลักษณะความเป็นครูหลัง ฝึกอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมจิตลักษณะ ความเป็นครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, จิตลักษณะความเป็นครู, จิตวิทยาการ, จิตสังเคราะห์, จิตการสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : The development of training courses to strengthen the mental characteristics of teachers of the students of the National Sports University

Author : Mrs. Nittaya Tongjunhard

Degree : Ed.D (Curriculum and Instruction)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors: Asst.Prof. Dr. Samarn Ekkapim
Asst.Prof. Dr. Surakarn Jungharn

Year : 2020

ABSTRACT

This research aims to study, training, training courses for enhancing the mental characteristics of teachers of the National Sports University by using research, research and development, which is divided into 3 levels: Phase 1, data study. foundation Mental characteristics are teachers of students. Phase 2 Development of Training Curriculum to Enhance the Mental Characteristics of Teachers of Students Phase 3 Examination of Training Program Effectiveness The research instruments consisted of a mental test, the teacher's characteristics of the students. The observation form of participation behavior in mental activity, teacher characteristics of students. Questionnaire for the trainees of the training courses for enhancing the mental characteristics of teachers of students. And content analysis The sample consisted of 30 second-year undergraduate students of the Faculty of Education, National Sports University. The statistics used were mean (\bar{X}), standard deviation (SD) and hypothesis testing statistics using t-test (Dependent). Samples)

The research results are as follows: 1) The results of the study of the basic information, mental characteristics of teachers of the students Faculty of Education, National Sports University That need to be developed consisting of Psychology Synthetic psyche And creativity Use it as a guideline for the development of the student's mental training curriculum. National Sports University 2) A training course to strengthen the mental characteristics of teachers of the Faculty of Education students. National Sports University The development of the program consists of 7 elements: 1) background and

importance 2) principle of the course 3) aim of the course 4) structure of course content Which consists of 2 units, unit 1, development of psychology Psychosynthetic Development Unit 2 Creative Mind Development 5) Guidelines for Curriculum Activities 6) Evaluation and Evaluation 7) Other Needs Total 10 activities took 21 hours of training. 3) The results of examining the effectiveness of the curriculum for enhancing students' teachers It was found that the students who received training in the curriculum to enhance the teacher The teachers had higher teachers' psychological scores at the .01 level than before the training, and the overall teacher behavior was at the highest level.

Keywords : Training courses, Teacher Psychology, Psychology, Synthetic Psychology
Creative Mind

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Sunam Ekkapim

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูษิต บุญทองเถิง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมาน เอกพิมพ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกันต์ จังหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูษิต บุญทองเถิง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล วรคำ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนาพร กองพรพรหม, รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เมยไธสง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันท์เพ็ญ ภูโสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาลย์ รัตนพร, นายประยูร มั่งสังคำ, นายสุภาพ ภูอุ่ม, ดร.มีศิลป์ ชินภักดี, นายทวีศิลป์ จุศรี, รองศาสตราจารย์ สกูล ไสร์จัจ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาลย์ รัตนพร เป็นผู้ให้ข้อมูล ที่ให้ความเอาใจใส่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และคณะกรรมการ และ คณะกรรมการพิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัย ปีงบประมาณ 2558 จากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่กรุณาให้ กำลังใจรวมถึงความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเวลาในการทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วง ด้วยดี ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอนทุกท่านที่กรุณาให้ กำลังใจเสมอให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่อง ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและมีส่วนร่วมให้การ วิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเมตตากรุณาและความเป็น กัลยาณมิตรของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองคณบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาเขต มหาสารคาม, วิทยาเขตเชียงใหม่, วิทยาเขตกรุงเทพ, วิทยาเขตตรัง คณาจารย์ นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาเขตมหาสารคาม ที่มีส่วนร่วมใน การเอื้อเฟื้อ ช่วยเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์และให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยลงพื้นที่ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจ ในความเป็นกัลยาณมิตรของ ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณตา คุณยาย บิดา มารดา และขอบคุณคู่สมรส บุตร ธิดา คอยเป็น กำลังใจอันยิ่งใหญ่และสำคัญในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแต่คุณตา คุณยายบิดามารดาครูอาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้มีความรู้ มีสติปัญญา และให้ความรักแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตและก้าวหน้า ในหน้าที่การ งานมาจนถึงทุกวันนี้

นางนิตยา ทองจันฮาด

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	8
2.2 กระบวนการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21	11
2.3 แนวคิด 5 จิตคิดเพื่ออนาคตและการพัฒนาสมอง 5 ด้าน.....	14
2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู.....	18
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร	38
2.6 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม.....	42
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	53
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	55
ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	62
ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะ ความเป็นครูของนักศึกษา เป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา	71

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	75
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	75
ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	79
ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	88
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
5.1 สรุป	94
5.2 อภิปรายผล.....	97
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก หลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา.....	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย	168
ภาคผนวก ค แบบทดสอบการฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู	181
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	197
ประวัติผู้วิจัย	211

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ แบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาเอกพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพ ให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม..... 76
4.2	หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นหลักสูตรที่นำเอาผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 80
4.3	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา 82
4.4	ค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา 84
4.5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา 85
4.6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา 87
4.7	ผลการทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา 89
4.8	ผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาในแต่ละกิจกรรม ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับพฤติกรรมของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม 90
4.9	ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม 91

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	54
3.1	กรอบดำเนินการวิจัย	74

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างรวดเร็วทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 (ช่วง ค.ศ. 2001-2100 หรือ พ.ศ. 2544-2643) ชีวิตของบุคคลแต่ละคนจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของสังคมและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตาม เป้าหมายดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยครูผู้สอนที่จะจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน “ครู” จึงต้องมีความรู้กว้างไกล ต้องพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยี วิชาการ เพื่อนำนวัตกรรมไปพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้และเข้าใจในการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ฉะนั้นครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และต้องพัฒนาทักษะจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของตนเองที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมี ทักษะในการเรียนด้านต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบรรณานุกรม จิตรชนวนิช (2560, น. 149) กล่าวว่าครูที่ดีในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) เป็นผู้มีรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งมี ความสามารถในการบูรณาการความรู้ได้ 2) มีความ สามารถในการจัดการเรียนรู้โดยสามารถใช้ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะกระบวนการคิด 4) มีความ สามารถในการวิจัยพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาใช้ ในการพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาต่าง ๆ 5) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ เพื่อนำไปใช้ ในการพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียน 6) มีความใฝ่รู้และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง 7) มีความสามารถในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 8) สอนผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะความร่วมมือการทำงาน เป็นทีม ทักษะการเรียนรู้ และทักษะอาชีพ 9) มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณตามมาตรฐาน วิชาชีพครู 10) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

11) มีความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ต่างๆ ฉะนั้นครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการคิดและทักษะชีวิต สนับสนุนแนะนำผู้เรียนในการเล่าเรียน มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาตนให้เต็มตามศักยภาพ ใช้เทคโนโลยีมาเป็นแรงกระตุ้น สรรหาเทคนิคการสอนแบบใหม่ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555, น. 20-27) กล่าวว่าครูต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ ได้พัฒนาสมองทั้ง 5 ด้าน ซึ่งพลังสมอง 3 ใน 5 ด้านนี้เป็นพลังเชิงทฤษฎี หรือที่เรียก Cognitive Mind ได้แก่ สมองด้านวิชาและวินัย สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) และสมองด้านสร้างสรรค์ (Creating Mind) อีก 2 ด้านเป็นพลังด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) และสมองด้านจริยธรรม (Ethical Mind) กล่าวไว้ดังนี้

- 1) สมองด้านวิชาและวินัย (Disciplined Mind) คำว่า Disciplined มีได้ 2 ความหมาย คือหมายถึงมีวิชาเป็นรายวิชา และยังหมายถึงเป็นคนมีระเบียบวินัยบังคับตัวเองให้เรียนรู้เพื่ออยู่ในพรมแดนความรู้ที่ได้ ในที่นี้จะหมายถึงมีความรู้และทักษะในวิชาในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญ (Master) และสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
- 2) สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) คือความสามารถในการรวบรวมสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาถ่วงถ่วงคัดเลือกเอาเฉพาะส่วนที่สำคัญ และจัดระบบนำเสนอใหม่อย่างมีความหมาย
- 3) สมองด้านสร้างสรรค์ (Creating Mind) เป็นทักษะสำคัญที่สร้างได้ยาก โดยคุณสมบัติสำคัญที่สุดของสมอง สร้างสรรค์คือ คิดนอกกรอบ แต่คนเราจะคิดนอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้น
- 4) สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) คุณสมบัติด้านเคารพให้เกียรติผู้อื่นมีความจำเป็นในยุคโลกาภิวัตน์ที่สามารถเดินทางและสื่อสารได้ง่าย ต้องพบปะผู้อื่นจำนวนมากขึ้นอย่างมาก และเป็นผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านกายภาพ นิสัยใจคอ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ความเชื่อ ศาสนา
- 5) สมองด้านจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นทักษะเชิงนามธรรมที่เรียนรู้ซึมซับได้โดยการชวนกันและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูเช่นกัน โดยเป็นครูด้านพลศึกษา ซึ่งมีปรัชญากล่าวว่า “พลศึกษาและกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ” วิสัยทัศน์กล่าวว่า “เป็นสถาบันการศึกษาอันดับหนึ่งด้านศาสตร์การกีฬาในภูมิภาคอาเซียน” และพันธกิจกล่าวว่า

- 1) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านศาสตร์การกีฬา
- 2) วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ด้านศาสตร์การกีฬา
- 3) บริการวิชาการแก่สังคม
- 4) ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย
- 5) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและนักศึกษาให้มีศักยภาพด้านกีฬาสูงสุดของแต่ละบุคคล (ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ) พ.ศ. 2561–2565) แต่จากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพลศึกษาและกรรมการผู้พัฒนาหลักสูตรพบว่านักศึกษาแรกเข้ามีปัญหา

เกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะผู้ที่มาสมัครเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่ถนัดทางกีฬามากกว่าวิชาการ แต่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติก็ได้มีกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของนักศึกษาโดยจัดโครงการปฐมนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและความพร้อมในการเรียนวิชาชีพครู จัดรายวิชาชีพครูเพิ่มเติมให้เป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านความเป็นครูแก่นักศึกษา เช่น จรรยาบรรณวิชาชีพครู กิจกรรมให้ได้คุ้นเคยกับสภาพปัญหาโรงเรียนในท้องถิ่นต่างๆ เพื่อขยายความคิดความเข้าใจปัญหาวิชาชีพครู (หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) แต่ผลที่ได้ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จากปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากวิทยาเขตกรุงเทพ (ภาคกลาง) วิทยาเขตเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) วิทยาเขตตรัง (ภาคใต้) และวิทยาเขตมหาสารคาม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) พบว่าเมื่อพิจารณาทางด้านจิตลักษณะด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม จากแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษามีค่า $\bar{X} = 4.59$ อยู่ในระดับมากที่สุด แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้ด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม แบบสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล นักศึกษาประสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับคนอื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม รองลงมาจิตลักษณะด้านจิตเคารพให้เกียรติ จากแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษามีค่า $\bar{X} = 4.56$ อยู่ในระดับมากที่สุด แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม นักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี แบบสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล นักศึกษาทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน ส่วนจิตลักษณะด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ จากแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษามีค่า $\bar{X} = 4.20$ อยู่ในระดับมาก ด้านจิตวิทยาการ จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม นักศึกษาสนใจการเรียนการสอนแบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอนแบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น แบบสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล นักศึกษาไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้ในด้านทฤษฎี ด้านจิตสังเคราะห์ จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ไม่ค่อยสนใจการเรียนการสอนแบบทฤษฎีสรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ แบบสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล นักศึกษาไม่สามารถรวบรวมเนื้อหาต่าง ๆ มานำเสนอได้ และด้านจิตการสร้างสรรค์ จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น อธิบายการทำงานได้ตามกรอบที่วางไว้ ไม่คิดนอกกรอบ แบบสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล นักศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาตามคำแนะนำ ตั้งคำถาม ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

จากที่กล่าวมา การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จิตลักษณะด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับมาก ส่วนแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม นักศึกษาใฝ่เรียนรู้ระดับหนึ่ง สนใจการเรียนการสอนแบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอนแบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น แสดงความคิดเห็นไม่ค่อยได้ ไม่ค่อยสนใจการเรียนการสอนแบบทฤษฎี สรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น แต่นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น อธิบายการทำงานได้ตามกรอบที่วางไว้ ไม่คิดนอกกรอบ และแบบสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลนั้น นักศึกษาไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้ในด้านทฤษฎี วางแผนการทำงานไม่ค่อยได้ ควบคุมตนเองได้แต่ครูที่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ ไม่สามารถแก้ปัญหาตามคำแนะนำ ตั้งคำถาม ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์ เท่านั้นไม่สามารถคิดนอกกรอบ แก้ปัญหาเรื่องซับซ้อนไม่ได้ ไม่ค่อยมีจินตนาการ ครูที่เลี้ยงคอยกระตุ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจะพัฒนานักศึกษาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดจินตนาการ จึงควรเสริมสร้างจิตลักษณะของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรคโดยต้องนำผลการศึกษาที่ได้มานั้นมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพปัญหาจิตลักษณะความเป็นครูและข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นอย่างไร

1.2.2 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

1.2.3 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สามารถพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู และแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.3.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.3.3 เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีระยะการวิจัย 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวทางพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 360 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 120 คน จากวิทยาเขตกรุงเทพ (ภาคกลาง) วิทยาเขตเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) วิทยาเขตตรัง (ภาคใต้) และวิทยาเขตมหาสารคาม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และ กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครู ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ จำนวน 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 2 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 สาขาวิชาพลศึกษา ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากให้ได้ 20 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษา

ปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการ
กีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากให้ได้ 30 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู” หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่ผู้วิจัย
สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ฝึกอบรม ให้นักศึกษาที่เข้าอบรมเกิดจิตลักษณะความเป็นครู ซึ่งเป็น
หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยศึกษาจากจิตลักษณะและความเป็นครูจนค้นพบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร
จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญหลักการของ
หลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมี 10 กิจกรรม
แนวดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร การวัดและประเมินผล และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ

“จิตลักษณะความเป็นครู” หมายถึง ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการ
สร้างสรรค์ ที่เกิดกับนักศึกษาประกอบด้วย 3 ด้านคือ

ด้านจิตวิทยาการ (Disciplined Mind) หมายถึงความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จนเกิด
ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมไม่เรียนรู้ตลอดเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรม
การควบคุมตนเอง

ด้านจิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึงการหลอมรวมกันของความคิดจนเกิด
แนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย กิจกรรม
การรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ กิจกรรมรู้จักการวางแผน

ด้านจิตการสร้างสรรค์ (Creating Mind) หมายถึงกระบวนการทางความคิดใหม่ๆที่เกิดขึ้น
ได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดหรือการคิดนอกกรอบความคิดเดิม จนทำให้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งประกอบด้วย
กิจกรรมความแตกต่างของฉัน กิจกรรมวิธีการไหนดี กิจกรรมจินตนาการอย่างไร
กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้ กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน

“ประสิทธิผลของหลักสูตร” หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
ลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาจิตลักษณะ
ความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์โดยประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู วัดและประเมินผล
จากแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม
แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ และหลังสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว นักศึกษาผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจิต
ลักษณะความเป็นครูสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

2. การตระหนักถึงจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิต การสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์และประเมินผล จากแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิต ลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม จนเกิดจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยระดับมากขึ้นไป

3. ความสามารถในการพัฒนาตนเองด้านจิตลักษณะความเป็นครู วัตถุประสงค์และประเมินผลจาก แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม และแบบสอบถามความ คิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมได้ระดับความคิดเห็นอยู่ระดับมากขึ้นไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่มีประสิทธิภาพ

1.6.2 นักศึกษาที่ผ่านการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูโดยการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีจิตลักษณะความเป็นครูที่สูงขึ้น

1.6.3 เป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนทางจิตลักษณะความเป็นครูให้ติดตัว สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในงานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. กระบวนทัศน์การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21
3. แนวคิด 5 จิตคิดเพื่ออนาคตและการพัฒนาสมอง 5 ด้าน
4. แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร
6. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังมีรายละเอียดของแต่ละหัวข้อมีดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (ปรับปรุง พ.ศ.2560) มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ได้ผ่านการรับรองหลักสูตรจากคุรุสภาเรียบร้อยแล้ว มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

2.1.1 ปรัชญา

มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นครูพลศึกษาและบุคลากรวิชาชีพทางพลศึกษาตามความต้องการของสังคมให้เป็นผู้มีความรู้ เจตคติและทักษะที่จำเป็นทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างยั่งยืน

2.1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นการปรับปรุงหลักสูตรมาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) โดยยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มุ่งผลิตบัณฑิตสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งเป็นนักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทางด้านพลศึกษา เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี ยึดหลักความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรชุมชนนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพและการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพ และด้านคุณธรรม

2.1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตทางพลศึกษาให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

2.1.3.1 มีความรู้ เจตคติและทักษะที่ถูกต้อง มีความสามารถด้านความเป็นครูและผู้นำทางวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้

2.1.3.2 เป็นผู้ใฝ่รู้ รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกัน

2.1.3.3 มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ใฝ่ใจนักกีฬา มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและสามารถปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

2.1.3.4 สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะไปใช้ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

2.1.4 ระบบการจัดการศึกษา

ใช้ระบบทวิภาค การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

2.1.5 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของสถาบันการพลศึกษา

2.1.6 การพัฒนาหลักสูตร

จากนโยบายด้านการศึกษา การเปลี่ยนกระบวนทัศน์คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษาจึงควรเตรียมบุคลากร ให้รองรับแนวนโยบายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาเป็นหลักสูตร

ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรด้านพลศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการศึกษา การสอน ผู้นำกิจกรรม และการให้บริการความรู้แก่ชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2.1.7 หลักสูตรกับความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

พันธกิจของสถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ สถาบันจึงตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำในการผลิตบุคลากรด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และยังมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา ตลอดจนการวิจัย บริการชุมชนและทะนุบำรุงการเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถาบัน คือ ทักษะดี มีน้ำใจนักกีฬา พัฒนาสังคม

2.1.8 หลักสูตร

2.1.8.1 จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 164 หน่วยกิต

2.1.8.2 โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 128 หน่วยกิต คือกลุ่มวิชาชีพรู กำหนดให้เรียน 50 หน่วยกิต รายวิชาชีพรู กำหนดให้เรียน 34 หน่วยกิต ปฏิบัติการสอน กำหนดให้เรียน 16 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 78 หน่วยกิต วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 68 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ กำหนดให้เรียน 44 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต วิชาการสอนวิชาเอก กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต เลือกวิชาเอกเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากที่กล่าวมา ครูต้องมีความรู้ เจตคติและทักษะที่ถูกต้อง เป็นผู้ใฝ่รู้ รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และแก้ปัญหา มี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย น้ำใจนักกีฬา มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสามารถด้านความเป็นครูและผู้นำทางวิชาชีพ โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะให้เข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่

2.2 กระบวนทัศน์การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21

2.2.1 ความหมายกระบวนทัศน์

กระบวนทัศน์มีนักการศึกษากล่าวไว้หลายความหมาย ดังนี้

Thomas S. Kuhn (1970, p. 10) ประมาจารย์ผู้บุกเบิกเผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับ พาราไดม์ (Paradigm) หรือ กระบวนทัศน์ หมายถึง ความสำเร็จแบบวิทยาศาสตร์ที่มีลักษณะ 2 ประการ

1. เป็นความสำเร็จแบบวิทยาศาสตร์ที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งจูงใจให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ละทิ้งแบบวิธีต่าง ๆ ของกิจกรรมแบบวิทยาศาสตร์ที่มีลักษณะแข่งขันกันให้หันมายอมรับร่วมกัน ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
2. เป็นความสำเร็จแบบวิทยาศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้มีปัญหาต่างๆ เหลือไว้สำหรับ กลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องใหม่ได้แก้ไขกันต่อไป

Lawrence C. Mayer (1972, pp. 95-96) อธิบายว่า กระบวนทัศน์ (Paradigm) หมายถึง ความสำเร็จแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า จะเป็นสิ่งกำหนดตัวแบบ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องสำหรับในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และการ ยอมรับพาราไดม์อันใดอันหนึ่งจะก่อให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันสำหรับความเป็นสาขาวิชา ร่วมกัน ของการศึกษาค้นคว้า

ประสาน ต่างใจ นิยาม (2563) กระบวนทัศน์ (Paradigm ในบุพนิมิตแห่งกระบวนทัศน์ ใหม่ พ.ศ. 2545) ว่าหมายถึง กระบวนทางความคิด ทางการรับรู้ ทางวิถีคิด และ การสะท้อนความคิด ให้เป็นความหมายหรือให้มีคุณค่าของมนุษยชาติ สำหรับดำรงอยู่ ในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ ประสานต่างใจ พัฒนานิยามดังกล่าว จาก นิยามของ วิลลิส ฮาร์แมน (Willis Harman) (ค.ศ. 1976) ที่ว่า "กระบวน ทัศน์ คือ แนวทางพื้นฐานว่าด้วยความคิด การรับรู้ คุณค่า และการปฏิบัติที่สัมพันธ์เป็นการเฉพาะกับ วิสัยทัศน์แห่งความจริง"

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2563) กระบวนทัศน์ (Paradigm) หมายถึง กรอบความคิด หรือแนวทางทั่วไปที่ใช้ในการมองโลก หรือหมายถึง ระบบคิด วิถีคิด หรือแบบของการคิดที่ใช้เป็น แนวในการศึกษาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเป็นแนวในการจัดระบบในสังคม

จากที่กล่าวมากระบวนทัศน์ (Paradigm) หมายถึงการกำหนดระบบคิด แก่นปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวในลักษณะของภาพรวม เพื่อใช้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นที่ ยอมรับสำหรับผู้เกี่ยวข้องในช่วงระยะหนึ่ง และใช้ เป็นพื้นฐานร่วมกันในการศึกษาวิจัยค้นคว้าหา คำตอบ

2.2.2 การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้บรรยายมาเป็นคณะครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogy) ให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือไปเรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเสนอแนะเครื่องมือการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะผ่าน Technology ให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สามารถนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน เรียกกระบวนการเรียนรู้แบบนี้ว่า Active Learning ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) ดังนั้นครูควรมีทักษะในการเรียนการสอนผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21

2.2.2.1 ทักษะในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 15-17) กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ที่ครูสอนไม่ได้ ผู้เรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่าครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ ซึ่งได้แก่

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ
2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี
3. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จนักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) และ ภาวะผู้นำ และ ความรับผิดชอบ (Responsibility)

2.2.2.2 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 (21st Century Support Systems) เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญจะประกอบไปด้วย

- 1) ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) การใช้ข้อมูลความจริงจากกระบวนการสังเกตตั้งประเด็นคำถามจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนเชื่อมโยงไปสู่

สาระการเรียนรู้รายวิชา การบูรณาการความรู้และความเข้าใจของเนื้อหาสาระ การสร้างทักษะ การสืบค้นรวบรวมความรู้ การสร้างความรู้ความเข้าใจเชิงลึกมากกว่าแบบผิวเผิน การสร้างความ เชี่ยวชาญตามความถนัดและสนใจให้เกิดกับผู้เรียน และการใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพ ระดับสูง

2) ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ (ความรู้ ความถนัดสาขาอาชีพทัศนคติต่อ การทำงานและอาชีพ) นำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงการแก้ไขงาน (เครื่องมือวัดผลตามสภาพจริงการปฏิบัติ ทัศนคติ และความรู้) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบ วัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด(คลังข้อสอบระบุตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ระดับชั้น พหุศตวรรษ) และสร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) และเส้นทางการศึกษาต่อสู่ การประกอบอาชีพ (Career Path) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3) ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction) สอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary: ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน) ของวิชาแกนหลัก สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิง บูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-Based) สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุนการเรียนรู้ แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based) และบูรณาการแหล่ง เรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามกระบวนการ การเรียนรู้แบบ Project-Based Learning: PBL

4) ระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ ใช้มิติของการสอนด้วยเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิด แบบวิจารณ์ญาณ สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัว ผู้เรียนและสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น นำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการ เรียนรู้ ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนากการเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

5) ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียนการสอนการรับการสนับสนุนจากบุคลากรและ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษามีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้ง

การบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบโครงงาน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ หรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (อนุชา โสมาบุตร, 2563)

จากที่กล่าวมาการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และด้านชีวิตและอาชีพ พร้อมกับมีระบบสนับสนุนการเรียนรู้ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงจะสามารถพัฒนาครูและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ครูยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีระบบการคิดที่มีทักษะและการสนับสนุนการเรียนรู้เป็นภาพรวม คือ ไม่นั้นสอนแต่เน้นจัดการเรียนรู้ ทักษะและความรู้ที่จำเป็น ออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยแนวทางการเรียนรู้จำเป็นต้องบูรณาการศาสตร์ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนด้วย โดยเฉพาะแนวคิดด้านจิตและด้านสมอง

2.3 แนวคิด 5 จิตคิดเพื่ออนาคตและการพัฒนาสมอง 5 ด้าน

2.3.1 แนวคิด 5 จิตคิดเพื่ออนาคต (Five minds for the future)

โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักวิชาการด้านการศึกษาและจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด เป็นผู้ที่มีผลงานการเขียนมากมาย แต่ผลงานที่โด่งดังและมีผลต่อวงการศึกษาคือ ทฤษฎีพหุปัญญา (theory of multiple intelligence) ที่มีความเชื่อว่า มนุษย์ไม่ได้มีความฉลาดเพียงด้านเดียว เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเป็นแนวคิดที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการปฏิรูปการศึกษา ในปี 2006 การ์ดเนอร์เขียนผลงานใหม่ ชื่อว่า “จิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต” (Five minds for the future) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถและทักษะต้องปลูกฝังกับมนุษย์ ให้สามารถดำรงชีวิตในวันอนาคตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจิต 5 ลักษณะประกอบด้วย จิตแห่งวิทยาการ(Disciplined mind) จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing mind) จิตแห่งการสร้างสรรค์(Creating mind) จิตแห่งความเคารพ (Respectful mind) และจิตแห่งจริยธรรม (Ethical mind) โดยการ์ดเนอร์ได้อธิบายไว้ดังนี้

2.3.1.1 จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind) เป็นจิตตั้งมั่นที่จะเรียนรู้ให้เกิดความเชี่ยวชาญในการคิดฝึกฝนให้เกิดทักษะให้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน ทั้งนี้มีงานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่าการเชี่ยวชาญทางใดทางหนึ่งต้องใช้เวลา 10 ปี ขึ้นไปฉะนั้นคนที่จะสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ ชำนาญการ ได้ย่อมต้องมี

คุณลักษณะคือ รักการเรียนรู้ เรียนรู้เรื่องหนึ่งเรื่องใดได้อย่างลึกซึ้ง มีวินัยในตนเอง รู้วิธีการเรียนรู้ การหาข้อมูลในหลาย ๆ ด้านหลายมุมมอง มีความมั่นใจ มุ่งมั่น รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต อดทนและ ฝึกฝนหาความรู้ความเข้าใจจนชำนาญและเชี่ยวชาญ

2.3.1.2 จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) เป็นการหาข้อมูลจากหลายๆ แหล่งมาผสมผสานให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายแล้วเลือกเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จิตสังเคราะห์นี้ จึง ประกอบด้วยทักษะสองส่วนสำคัญ คือ ทักษะการตัดสินใจ รู้จักคิด ส่วนอีกทักษะหนึ่งก็คือ ทักษะการ หลอมรวมเข้าด้วยกันซึ่งเป็นความมีเหตุมีผลมาผสมผสาน และประเมินข้อมูลโดยไม่มีอคติ ทำให้เกิด ข้อมูลใหม่ๆ สำหรับตนเองและผู้อื่น

2.3.1.3 จิตแห่งการสร้างสรรค์ (Creating Mind) เป็นการคิดเพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ คิดต่าง จากความคิดเดิมๆ ขึ้นมาโดยอาศัยการหยั่งเห็น หรือเป็นการค้นหา ความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ระหว่างสิ่ง ต่าง ๆ ทำให้สามารถแก้ปัญหา หรือคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาร่วมตั้งคำถามที่หลากหลาย จนทำให้เกิดความคิดและแนวปฏิบัติใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.3.1.4 จิตแห่งความเคารพ (Respectful Mind) เป็นการยอมรับในความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และระหว่างกลุ่มเป็นความพยายามที่จะเข้าใจผู้อื่น และหาวิธีที่จะทำงานกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเปิดใจต้อนรับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านการ คิดและการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเข้าใจและเห็นใจและหาวิธีทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพต่อ ส่วนรวม จิตเคารพ จึงประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับวิธีการเชื่อมโยงตัวเรากับ ผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ด้วยการรู้เขารู้เรา การคิดบวกกับความแตกต่าง รวมทั้งการ เห็นคุณค่าของความหลากหลายความคิด วัฒนธรรม และความแตกต่างของแต่ละบุคคลด้วย

2.3.1.5 จิตแห่งจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นคุณลักษณะเชิงนามธรรมในบทบาท หน้าที่การทำงาน การเป็นพลเมืองที่ดี เป็นการรู้กฎรู้ผิด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และ ปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี รวมทั้งช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมและ ส่วนรวม ปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายในทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและ ส่วนรวม

จิต 5 ลักษณะนี้มีความจำเป็นและสำคัญมาก เพราะบุคคลที่ขาดจิตเหล่านี้จะประสบ ปัญหาในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน กล่าวคือคนที่ขาดจิตแห่งการวิทยาการก็ไม่ประสบความสำเร็จใน การทำงาน คนที่ขาดจิตแห่งการสังเคราะห์จะไม่สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้ คนที่ขาดจิตแห่ง การสร้างสรรค์ก็ไม่สามารถคิดสิ่งใหม่ๆ และแก้ปัญหาได้ คนที่ขาดจิตแห่งความเคารพก็ไม่สามารถ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ คนที่ขาดจิตแห่งจริยธรรมจะขาดคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง

2.3.2 การพัฒนาสมอง 5 ด้าน

พลังสมอง 5 ด้าน คนในอนาคตจะต้องมีและครูเพื่อศิษย์จะต้องหาทางออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้พัฒนาสมองทั้ง 5 ด้านที่จริง ครูควรใช้วิธีการที่ดีในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ศิษย์พลังสมอง 3 ใน 5 ด้านนี้เป็นพลังเชิงทฤษฎี หรือที่เรียก Cognitivemind ได้แก่ สมองด้านวิชาและวินัย (Disciplined Mind) สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) และสมองด้านสร้างสรรค์ (Creating Mind) อีก 2 ด้านเป็นพลังด้านมนุษยสัมพันธ์ได้แก่ สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) และสมองด้านจริยธรรม (Ethical Mind) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมอง 5 ด้านไม่ดำเนินการแบบแยกส่วนแต่เรียนรู้ทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน หรือที่เรียกว่าเรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ใช้เรียนจากการสอน แต่ให้เด็กเรียนจากการลงมือทำเองซึ่งครูมีความสำคัญมาก เพราะเด็กจะเรียนได้อย่างมีพลัง ครูต้องทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ และช่วยเป็น “คุณอำนวย” หรือเป็นโค้ชให้ครูที่เก่งและเอาใจใส่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ลึกและเชื่อมโยง นี่คือ มิติทางปัญญา

2.3.2.1 สมองด้านวิชาและวินัย (Disciplined Mind) คำว่า Disciplined มีได้ 2 ความหมาย คือหมายถึง มีวิชาเป็นรายวิชา และหมายถึงเป็นคนมีระเบียบวินัยบังคับตัวเองให้เรียนรู้เพื่ออยู่ในพรมแดนความรู้ แต่ในที่นี้ หมายถึงมีความรู้และทักษะในวิชาในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญ (Master) และสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา หลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บอกเราว่า คำว่า เชี่ยวชาญในโรงเรียน หรือในการเรียนรู้ของเด็กคำว่า เชี่ยวชาญ หมายความว่า ไม่เพียงรู้สาระของวิชานั้น แต่ยังคิดแบบผู้ที่เข้าถึงจิตวิญญาณของวิชานั้น คือ การเรียนรู้แก่นวิชา ไม่ใช่จดจำสาระแบบผิวเผิน แต่รู้แก่นวิชาจนสามารถเอาไปเชื่อมโยงกับวิชาอื่นได้ และสนุกกับมันจนหมั่นติดตามความก้าวหน้าของวิชาไม่หยุดยั้ง

2.3.2.2 สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) คือความสามารถในการรวบรวมสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาถ่วงถ่วงคัดเลือกลำเอียงเฉพาะส่วนที่สำคัญ และจัดระบบนำเสนอใหม่อย่างมีความหมาย คนที่มีความสามารถสังเคราะห์เรื่องต่าง ๆ ได้ดีเหมาะที่จะเป็นครู นักสื่อสาร และผู้นำ ครูต้องจัดให้ศิษย์ได้เรียนเพื่อพัฒนาสมองด้านสังเคราะห์ ซึ่งต้องเรียนจากการฝึกเป็นสำคัญ และครูต้องเสาะหาทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์มาใช้ในขั้นตอนของการเรียนรู้จากการทบทวนไตร่ตรอง (Reflection) หรือ AAR หลังการทำกิจกรรมเพื่อฝึกหัด การฝึกสมองด้านสังเคราะห์ต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ ปฏิบัติ นำ ทฤษฎีตาม

2.3.2.3 สมองด้านสร้างสรรค์ (Creating Mind) คือคุณสมบัติสำคัญที่สุดของสมองสร้างสรรค์คือ คิดนอกกรอบ แต่คนเราจะคิดนอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้น ถ้าคิดนอกกรอบโดยไม่มีความรู้ในกรอบเรียกว่า คิดเลื่อนลอย คนที่มีความรู้และทักษะอย่างดีเรียกว่า ผู้เชี่ยวชาญ ต่างจากผู้สร้างสรรค์ตรงที่ผู้สร้างสรรค์ทำสิ่งใหม่ ๆ ออกไปนอกขอบเขตหรือวิธีการเดิม ๆ โดยมีจินตนาการแหวกแนวไป และการสร้างสรรค์ต้องใช้สมองหรือทักษะ

อื่น ๆ ทุกด้านมาประกอบกัน เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการมีความรู้เชิงวิชาและวินัย และเป็นที่ยืนยันว่า ความสร้างสรรค์นั้นเรียนรู้หรือฝึกได้ ครูเพื่อศิษย์จึงต้องหาวิธีฝึกฝนความสร้างสรรค์ให้แก่ศิษย์สมองที่ สร้างสรรค์คือ สมองที่ไม่เชื่อว่าวิธีการหรือสภาพซึ่งถือว่ามีดีที่สุดในที่นั้น ถือเป็นที่สุดแล้ว เป็นสมองที่ เชื่อว่ายังมีวิธีการหรือสภาพที่ดีกว่าอย่างมากมายซ่อนอยู่ หรือรอปรากฏตัวอยู่ แต่สภาพหรือวิธีการ เช่นนั้นจะเกิดได้ ต้องละจากกรอบวิธีคิดหรือวิธีดำเนินการแบบเดิม ๆ ศัตรูสำคัญที่สุดของความคิด สร้างสรรค์ คือ การเรียนแบบท่องจำ

2.3.2.4 สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) คุณสมบัติด้านเคารพให้เกียรติ ผู้อื่นมีความจำเป็นในยุคโลกาภิวัตน์ที่ผู้คนเคลื่อนไหวเดินทางและสื่อสารได้ง่าย คนเราจึงต้องพบปะ ผู้อื่นจำนวนมากขึ้นอย่างมากมาย และเป็นผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านกายภาพ นิสัยใจคอ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ความเชื่อ ศาสนามนุษย์ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นคนที่สามารถค้นเคยและ ให้เกียรติคนที่มีความแตกต่างจากที่ตนเคยพบปะได้ที่สำคัญ ครูเพื่อศิษย์จะฝึกฝนสมองด้านนี้ของศิษย์ อย่างไร ครูจะจัดให้เด็กเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองด้านนี้อย่างไร

2.3.2.5 สมองด้านจริยธรรม (Ethical Mind) คือทักษะเชิงนามธรรม เรียนรู้ซึมซับได้โดย การชวนกันสมมติและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันว่าตัวเองเป็นอย่างใดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมองด้าน จริยธรรมได้รับการปลูกฝังกลมกล่อมมาตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ เรื่อยมาจนโต (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 22-27)

จากแนวคิดจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต (Five minds for the future) และพัฒนาสมอง 5 ด้าน ที่กล่าวมานั้นการพัฒนาผู้เรียนต้องพัฒนาทั้งด้านสติปัญญาและพัฒนาด้านจิตใจไปพร้อมๆ กัน จึงจะเต็มเต็มให้คนสมบูรณ์ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ และจิตการสร้างสรรค เป็นจิตทางด้านสติปัญญาหรือเชิงทฤษฎีเพราะการที่จะลงมือ ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องรู้เรื่องทฤษฎีก่อนลงมือปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาแรกเข้ามาเรียนครูพล ศึกษาเช่นกันควรจะเรียนรู้ทฤษฎีก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ เพราะนักศึกษาแรกเข้ามาเรียนครูพลศึกษามี ปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการค่อนข้างน้อย (หลักสูตรศึกษา ศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, น. 9) และจากที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาพบว่าด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค มีค่าเฉลี่ยระดับดีมาก แต่จากแบบสังเกตพฤติกรรมและ แบบสัมภาษณ์ นักศึกษาไม่ค่อยทำตามกฎระเบียบวินัย ไม่สามารถรวบรวมเนื้อหาต่างๆ ได้ไม่ค่อยมี จินตนาการ การแสดงความคิดเห็นต้องให้ผู้คอยกระตุ้น

จากที่กล่าวมาครุในศตวรรษที่ 21 ควรจะเรียนรู้จิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับครุ โดยเฉพาะจิตลักษณะความเป็นครุ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครุ

2.4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครุ

จากการศึกษาแนวทางจิตลักษณะความเป็นครุของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่าจิตที่ต้องศึกษาเป็นด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1.1 ด้านจิตวิทยาการ มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

Gardner (2006, p. 3) กล่าวถึงจิตวิทยาการไว้ว่า เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นอย่างน้อย และเป็นการทำงานสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะและความเข้าใจ ซึ่งเป็นระบอบความคิดที่กว้างเชิงวิเคราะห์

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 23) กล่าวว่าจิตวิทยาการหรือสมองด้านวิชาและวินัย (Disciplined Mind) หมายถึงมีความรู้และทักษะในวิชาในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญ (Master) และสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2550 ก, น. 16) กล่าวถึงความหมายของจิตแห่งวิทยาการว่า เป็นการรู้อย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ในสาระวิชา ปรัชญา หลักการ และองค์ความรู้ต่างๆ ของสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และสามารถนำแก่นเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือการดำรงชีวิตประจำวันได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จิตวิทยาการ เป็นระบอบความคิดซึ่งเป็นความสามารถที่ประกอบด้วยการเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างเชี่ยวชาญ ลึกซึ้งและถ่องแท้ในองค์ความรู้ต่างๆและความมีวินัยในตนเองทางการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

การพัฒนาให้ผู้เรียนให้เกิดความลึกซึ้ง ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้มาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กล่าวคือเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมต้องเป็นกิจกรรมที่ ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างสรรค์ศึกษาและค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองจนนำไปสู่

การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long-life Education) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดลักษณะกระบวนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ประการ คือ

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. ฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการเรียน
9. ประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างลึกซึ้ง ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ จนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สร้างสถานการณ์ในห้องเรียน นอกห้องเรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้อย่างบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้สอนมอบหมายงาน ทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน

จิตวิทยาการนอกจากกล่าวถึงเรื่องความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาแล้ว ยังรวมถึงเรื่องวินัยในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นวินัยในการดำเนินชีวิต วินัยในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะจะเห็นได้ว่าวินัยในตนเองจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียน เพราะการมีวินัยในตนเองจะคอยควบคุมให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนในการทำกิจกรรมต่างๆในแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งมีนักวิชาการและการศึกษากล่าวถึงความหมายไว้ดังนี้

ปรีชา ธรรมมา (2546, น. 59) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง การควบคุม พฤติกรรมของบุคคลด้วยความสามารถของตนเองได้สำเร็จ ตามเป้าหมายอันเป็นที่ยอมรับ โดยดเว้นหรือระงับยับยั้งการกระทำอันไม่เหมาะสมและนำตนไปสู่การกระทำอันเหมาะสมยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2546, น. 6) ให้ความหมายไว้ว่าวินัยในตนเอง หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรม ที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระบบระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

คกรรัฐ นवलแปง (2554, น. 18) ได้สรุปความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมตนเองทั้งในด้านอารมณ์และความประพฤติให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง และสอดคล้องกับระเบียบกฎเกณฑ์อันดีงามของสังคม

วริศนันท์ เดชปานประสงค์ (2557, น. 24) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้ปฏิบัติในทางที่ถูกต้องตามความต้องการของตนเองตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์อันดีงามที่เหมาะสม

Gardner (2006, pp. 32-35) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกฝนและพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตวิทยาการดังนี้

1. ระบุหัวข้อหรือแนวความคิดในสาขาวิชาที่สำคัญสำหรับตัวเราจริงๆ ซึ่งอาจเป็นเนื้อหา เช่นกฎของอุบสงศ์และอุปทาน ธรรมชาติของแรงโน้มถ่วง องค์ประกอบของกฎหมายแพ่งการเกิดขึ้นของนวนิยายประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเป็นต้น

2. ใช้เวลากับหัวข้อนี้ให้มากขึ้น ถ้าเป็นหัวข้อที่คุ้มค่าที่จะเรียนก็ยิ่งคุ้มค่าที่จะใช้เวลาในการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และพยายามใช้รูปแบบการวิเคราะห์ พร้อมหาตัวอย่างที่หลากหลาย

3. ใช้วิธีจัดการกับหัวข้อนั้นๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจในสาขาวิชาต่างๆ จะเกิดมากขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละคนใช้เพื่อเรียนรู้ เนื่องจากบทเรียนนั้นจะเข้าใจได้ง่ายขึ้นถ้าผ่านวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง

4. สิ่งที่สำคัญที่สุด คือการสร้าง”การแสดงออกของความเข้าใจ” และให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกถึงความเข้าใจภายใต้สถานการณ์หลายๆอย่าง

2.4.1.2 จิตสังเคราะห์ มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

Gardner (2006, p. 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่าจิตสังเคราะห์ เป็นการรับข้อมูลจากหลายๆแหล่ง นำมาทำความเข้าใจแล้วแยกแยะ และประเมินข้อมูลโดยปราศจากอคติ และรวบรวมผสมผสานให้กลายเป็นสารสนเทศใหม่ที่มีความหมายทั้งต่อตัวผู้สังเคราะห์และผู้อื่น

Good (1973, p. 609) กล่าวว่าจิตสังเคราะห์ เป็นการรวบรวมแหล่งข้อมูลหรือแนวคิดที่ไม่มีความสัมพันธ์กันมาก่อน แล้วนำมารวบรวมเพื่อก่อให้เกิดความกลมกลืนกัน

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 23) กล่าวว่าจิตสังเคราะห์หรือสมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) นี้คือ ความสามารถในการรวบรวมสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมากลั่นกรองคัดเลือกเอาเฉพาะส่วนที่สำคัญ และจัดระบบนำเสนอใหม่อย่างมีความหมาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, น. 16) ได้กล่าวถึงการคิดเชิงสังเคราะห์ ไว้ว่าเป็นความสามารถในการตั้งองค์ประกอบต่างๆ มาหลอมรวมหรือถักทอภายใต้โครงร่างใหม่อย่างเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2550 ข, น. 16) ให้ความหมายจิตแห่งการสังเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะใจความหรือจับประเด็นที่สำคัญขององค์ประกอบต่างๆ จากข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้และสั่งสมไว้ มาประยุกต์และผนวกรวมกันเกิดเป็นแนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมา

จากความหมายของจิตสังเคราะห์แล้วนักการศึกษาอ้างกล่าวถึงขั้นตอนการคิดสังเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

Beyer (1997, น. 222) เสนอขั้นตอนการคิดสังเคราะห์ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล
2. จัดข้อมูลเป็นกลุ่ม และให้ชื่อกับข้อมูลแต่ละกลุ่ม
3. ร้อยเรียงข้อมูลกลุ่ม ไว้ด้วยกัน
4. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม
5. เสนอผลการสังเคราะห์

ศิริธร วิทยะสินันท์ (2544, น. 128) ได้แบ่งขั้นตอนของการคิดสังเคราะห์ไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการผลระหว่างอะไร และเพื่อนำไปสู่การสร้างหรือทำอะไร
2. พิจารณาทบทวนข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาใหม่ และ/หรือข้อมูลที่เป็นความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องว่ามีอะไรบ้าง
3. ทบทวนและเลือกข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์
4. สร้างชุดข้อมูลหรือความรู้ขึ้นมาใหม่จากการใช้ความรู้เดิมและความรู้ใหม่หรือข้อมูลจากความรู้เดิมหลายๆ เรื่องเข้าด้วยกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนจิตสังเคราะห์เริ่มจากการรวบรวมหรือรับข้อมูลผสมผสานความรู้เดิมที่กระจัดกระจายอยู่ตามส่วนต่างๆ แต่ต้องคัดเลือกข้อมูลที่มีความสำคัญและมาหลอมรวมกัน จึงจัดระบบให้เกิดแนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆ ขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2551ข, น. 38-39) การคิดสังเคราะห์เป็นการบูรณาการทางปัญญา เกิดความเข้าใจมากขึ้นสามารถอธิบายต่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กให้ได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมในประเด็นต่อไปนี้

1. เปิดประสบการณ์ ให้เด็กได้มีโอกาสรับข้อมูลแบบใหม่ อันเป็นการสั่งสมข้อมูลความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้มีวัตถุดิบในการคิดมากเพียงพอที่ใช้สังเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้อาจเรียกได้ว่าผู้ที่

สนใจใฝ่รู้ในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากความสามารถและความถนัดที่ตนมี ก็จะสามารถคิดเชิงสังเคราะห์ได้ดีกว่าผู้อื่น นอกจากนี้การตัดสินใจปฏิบัติโดยปราศจากการสังสมข้อมูลที่มากเพียงพอแล้วอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่อยู่นบนพื้นฐานการใช้อารมณ์เป็นที่ตั้งโดยขาดเหตุผล

2. แสวงหาความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ฝึกมองทุกสิ่งทุกอย่างให้เชื่อมโยงกันและพยายามหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้มีข้อมูลวิจัยสนับสนุนว่าแม้กระทั่งในผู้ป่วยที่เป็นโรคอัลไซเมอร์ หากได้รับการฝึกฝนให้คิดเชื่อมโยงบ่อยๆ แล้วสมองก็ยังสามารถจดจำสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น

3. ฝึกตีประเด็นช่วยคิดให้ชัดเจน อย่าคิดคลุมเครือในการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้พยายามตีกรอบแนวคิดให้ชัดเจนก่อนจะทำความเข้าใจแนวคิดและแยกแยะประเด็นหลัก ออกจากประเด็นรอง ฝึกจับประเด็นจากบทความที่ได้อ่าน ทั้งจากหนังสือ หนังสือพิมพ์หรือสิ่งต่างๆ ที่ได้ดูได้ฟังมา นอกจากนี้จะต้องฝึกการวางแผนการคิดสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ เช่นการเตรียมการจัดกระทำข้อมูล การใช้วิธีการและเครื่องมือ การวัดประเมินผล การตัดสินใจการสรุปและการปฏิบัติ โดยอาจใช้วิธีการทำแผนผังความคิด หรือ Mind Mapping

4. แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นเพื่อให้ข้อมูลที่สังเคราะห์ได้นั้นมีความเป็นกลางมากที่สุด เพราะในบางครั้งข้อมูลที่เราได้รับมานั้นอาจถูกบิดเบือนด้วยความคิดเห็นส่วนตัว ดังนั้นการที่เรารับข้อมูลมาและเชื่อในสิ่งที่รับมาทั้งหมด อาจทำให้เกิดความเสียหายในภายหลังได้

2.4.1.3 จิตการสร้างสรรค์ มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

Gardner (2006, p. 3) กล่าวว่าจิตสร้างสรรค์ เป็นการผลิตความคิดใหม่ๆ พร้อมทั้งตั้งคำถามที่แตกต่างไปจากเดิม และกำหนดเป็นวิธีคิดที่สดใหม่ ซึ่งจะกลายเป็นคำตอบที่คาดไม่ถึงได้อย่างไรก็ตามในที่สุดแล้วสิ่งสร้างสรรค์เหล่านี้จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้รอบรู้

Torrance (1962, p. 211) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด บุคคลสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ในหลายแบบและผลของความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมีมากมายไม่มีข้อจำกัดเช่นกัน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2551 ค, น. 24) กล่าวว่า จิตการสร้างสรรค์ หมายถึงกระบวนการทางความคิดในการสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์และหลุดจากกรอบเดิม จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ราชบัณฑิตยสถาน (2551, น. 98) ได้ให้ความหมายการคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ความคิดใหม่ หรือความคิดต้นแบบและความคิดนอกกรอบ เป็นการคิดนอกกรอบความคิดเดิม

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 25) กล่าวถึงสมองด้านสร้างสรรค์ หรือจิตการสร้างสรรค์ คือ คตินอกกรอบ แต่คนเราจะคตินอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้น ดังนั้นสมองที่ไม่เชื่อว่าวิธีการหรือสภาพซึ่งถือว่าดีที่สุดที่มีอยู่นั้น ถือเป็นที่สุดแล้ว เป็นสมองที่เชื่อว่ายังมีวิธีการหรือสภาพที่ดีกว่าอย่างมากมายซ่อนอยู่ หรือรอปรากฏตัวอยู่ แต่สภาพหรือวิธีการเช่นนั้นจะเกิดได้ ต้องละจากกรอบ วิธีคิดหรือวิธีดำเนินการแบบเดิม ๆ

จากความหมายของจิตสร้างสรรค์แล้วนักการศึกษายังกล่าวถึงขั้นตอนการคิดสร้างสรรค์ มีรายละเอียดดังนี้

Torrance (1962, p. 47) ได้แบ่งขั้นตอนของการคิดสร้างสรรค์เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาความจริง เป็นขั้นเกิดความรู้สึกกังวลหรือสับสนวุ่นวายในจิตใจ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าเกิดจากสาเหตุอะไร ต้องพิจารณาว่าสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกเหล่านั้นคืออะไร
2. การค้นพบปัญหา เป็นการเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นหรือมองเห็นปัญหาเมื่อได้พิจารณาโดยรอบคอบ
3. การค้นพบแนวคิด เป็นการรวบรวมความคิดและตั้งสมมติฐาน แล้วรวบรวมข้อมูล ต่างๆเพื่อทดสอบสมมติฐานนั้น
4. การค้นพบคำตอบ เป็นการค้นพบคำตอบหลังจากที่ทดสอบแนวคิดและสมมติฐาน
5. การยอมรับผลจากการค้นพบ เป็นการยอมรับคำตอบที่ได้จากการพิสูจน์และพัฒนาแนวคิดต่อไปว่าสิ่งที่ค้นพบจะนำไปสู่การเกิดแนวคิดและข้อค้นพบใหม่ต่อไปที่เรียกว่า สิ่งใหม่ที่ท้าทาย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จิตการสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางความคิดใหม่ๆที่ได้รับการยอมรับจากผู้รอบรู้ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดหรือเป็นการคตินอกกรอบความคิดเดิม แต่คนเราจะคตินอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้นและต้องละจากกรอบ วิธีคิดหรือวิธีดำเนินการแบบเดิม ๆ จะทำให้ ค้นพบสิ่งใหม่ซึ่งนำไปสู่การเกิดแนวคิดและข้อค้นพบใหม่ต่อไปที่เรียกว่า สิ่งใหม่ที่ท้าทาย

วิลเลียมส์ (Willams) นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้เสนอ Williams Cube CAI Model ที่ส่งเสริมพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก เป็น 3 มิติ

มิติที่ 1 ด้านเนื้อหา (Content) ให้ความสำคัญกับสาระหรือเนื้อหาที่สอน

มิติที่ 2 ด้านพฤติกรรมของการของผู้สอน (Teacher Behavior) เน้นเทคนิค วิธีสอน กลยุทธ์ กิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสร้างสรรค์

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learner Behaviors) ให้ความสำคัญด้านสติปัญญาและด้านจิตใจ หรือความรู้สึกของผู้เรียนเป็น 2 ลักษณะ

ลักษณะที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หรือสติปัญญา (Cognitive Behavior) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านกลไก และการทำงานของสมอง

1. ความคิดคล่องตัว (Fluent Thinking)
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexible Thinking)
3. ความคิดริเริ่ม (Original Thinking)
4. ความคิดละเอียดละออ (Elaborative Thinking)

ลักษณะที่ 2 ด้านความรู้สึก หรือด้านจิตใจ (Affective Behavior) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความรู้สึก ทักษะคิด เป็น 4 ด้าน

1. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)
2. ความพร้อมที่จะเสี่ยง (Risk -Taking)
3. ความพอใจที่จะทำสิ่งที่ซับซ้อน
4. ความคิดจินตนาการ (Imagination) (สำนักงาน ก.พ. 2559 , น. ออนไลน์)

อารี รังสีนนท์ (2532, น. 103) ได้กล่าวในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ครูควรปรับปรุงวิธีสอนและยืดหยุ่นเนื้อหาวิชาในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง พยายามอย่าบังคับให้ผู้เรียนทำตามคำสั่งของครูอยู่ตลอดเวลา
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต ช่างซักถามและตอบคำถาม หรือพยายามค้นหาคำตอบด้วยความกระตือรือร้น
3. สนใจและตั้งใจฟังคำถามแปลกๆใหม่ๆ ของผู้เรียน และยอมรับความคิดแปลกๆใหม่ๆ ของผู้เรียน
4. แสดงให้เห็นว่าความคิดของผู้เรียนมีคุณค่า และเป็นประโยชน์โดยการให้กำลังใจ ชมเชย ยกย่อง และนำผลงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม นอกจากจะยอมรับความคิดแปลกๆของผู้เรียนแล้วก็ไม่ควรตำหนิหรือวิจารณ์ความคิดของผู้เรียน
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สำนวณ ค้นคว้า ทดลองด้วยความสนใจของตนเอง มีใช้เพื่อหวังคะแนนที่จะได้รับ
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีบุคลิกสร้างสรรค์ด้วยการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ให้กำลังใจ ยกย่องและชมเชย
9. ขจัดความกลัว และความก้าวร้าวของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมจิตการสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก ด้านเนื้อหาและพฤติกรรมของผู้เรียนโดยส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ช่างสังเกต อยากรู้อยากเห็น จนสามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.4.3 ความเป็นครู

ผู้ประกอบการวิชาชีพครูต้องมีความรู้ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี เข้าใจถึงความสำคัญของครู มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนเหมาะสม รู้ว่าจะพัฒนาตนเองและพัฒนางานวิชาชีพครูให้เกิดความก้าวหน้าทั้งตนเองและส่วนรวม เพราะจะส่งผลสู่การปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นควรมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นครูดังนี้

2.4.3.1 ความหมายของคำว่า ครู และอาจารย์

คำว่า “ครู” และ “อาจารย์” มีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 อธิบายว่า คำว่า “ครู” มาจากรากศัพท์ในภาษาบาลีว่า “คุรุ-คุรุ” หรือ หรือจากภาษาสันสกฤตว่า “คุรุ” ในความหมายที่เป็นคำนาม แปลว่า “ผู้สั่งสอน ศิษย์หรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์” ส่วนความหมายที่เป็นคำวิเศษณ์ในภาษาบาลี แปลว่า “หนัก” ส่วน ในภาษาสันสกฤตแปลว่า “ใหญ่” หรือ “หนัก” (ราชบัณฑิตยสถาน.2556 , น. 235)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตรา 4 นิยามความหมายของคำว่าครูไว้ว่า “ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น. 5) คำว่า “ครู” ที่แปลว่า “หนัก” นั้น หมายถึง คนที่จะมาเป็นครูนั้นจะต้องผ่านการศึกษเล่าเรียนมาอย่างหนัก เมื่อต้องสอนนักเรียนก็ต้องรับภาระอันหนัก กล่าวคือต้องหนักทั้งกายและหนักทั้งจิตใจ หนักทางกาย หมายความว่า ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอเพื่อหาความรู้ใหม่ๆ มาสอนศิษย์ให้มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ในขณะที่สอนศิษย์ก็ต้องคอยตรวจสอบประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้ศิษย์เกิดความเจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่กล่าวว่าหนักทั้งจิตใจด้วยนั้น หมายความว่า ผู้ที่มีวิญญานความเป็นครูจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ในความทุกข์สุขของศิษย์อยู่ตลอดเวลายามใดศิษย์ของตนต้องเจ็บป่วยหรือได้รับความเดือดร้อนใดๆ ผู้เป็นครูก็พลอยทุกข์ใจหนักใจไปด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ครู หมายถึงบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ด้วยวิธีการต่างๆโดยทุ่มเททั้งทางกาย และทางจิตใจเพื่อสั่งสอนผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ

พระธรรมโกศาจารย์หรือพุทธทาสภิกขุ (2529, น. 93) อธิบายว่า ความหมายดั้งเดิมของอาจารย์ หมายถึง ผู้ฝึกมารยาทหรือควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ อาจารย์เป็นผู้วาง เป็นผู้ดูแลให้อยู่ในระเบียบ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 อธิบายว่า อาจารย์ คือ ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 140)

Good, Carter Victor (1973, p. 307) ให้ความหมายของคำว่า “อาจารย์” (Instructor) ไว้ตรงกัน คือ เป็นผู้สอนที่ต้องรับผิดชอบต่อการสอนนักศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าตามจุดประสงค์เฉพาะของการศึกษาที่กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตรา 4 ไม่ได้กำหนดคำว่า “อาจารย์” ไว้ แต่จะใช้คำว่า “คณาจารย์” แทน และให้ความหมายไว้ว่า “คณาจารย์ หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน และการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า อาจารย์ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาให้มีระเบียบวินัย ก้าวหน้าตามจุดประสงค์ที่วางไว้พร้อมทำงานวิจัยควบคู่กับการสอน โดยทำหน้าที่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.4.3.2 ความสำคัญของความเป็นครู

ความสำคัญของครูมีผลต่อส่วนตัวบุคคล สังคม ประเทศชาติเพราะหากผู้เป็นครูปฏิบัติภาระที่ตนเองได้รับบกพร่องผลกระทบก็จะตกไปถึงความเสื่อมของสังคมและชาติบ้านเมือง ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น. 71) กล่าวว่าครูมีความสำคัญต่อสังคมมาก ดังนั้นสังคมจึงยกย่องครูโดยสมญานามต่างๆ เช่น ครูคือ แม่พิมพ์ ครูคือ ทหารเอกของชาติ ครูคือ กระจกเงาของเด็ก ครูคือดวงประทีปส่องทาง และครูคือวิศวกรสังคม ครูยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ อีกมากมาย เช่น พัฒนาสังคม พัฒนาการเมืองการปกครอง พัฒนาเศรษฐกิจ และส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนาและวัฒนธรรม

สันติ บุญภิรมย์ (2557, น. 12) ความสำคัญของวิชาชีพครู หมายถึง ลักษณะของงานของครูและการประกอบวิชาชีพครูมีลักษณะพิเศษไปจากการประกอบอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องด้วยควมมีคุณค่าแห่งความเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญเป็นการเฉพาะที่ไม่ซ้ำกับวิชาชีพอื่น และมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพเพื่อให้การบริการแก่สาธารณชน ในส่วนวิชาชีพครู เป็นการทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งจัดให้ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพในการสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นวิชาชีพที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน

จากวิชาชีพอื่นๆ โดยมุ่งเน้นในเรื่องของคุณภาพครู ประกอบด้วย การสอน และตัวครูที่มีอุดมการณ์ พื้นฐานจึงก่อให้เกิดความมีคุณค่าแห่งวิชาชีพ ทั้งระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และการปฏิบัติหน้าที่แห่งวิชาชีพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “ครู” เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความเจริญของบุคคล สังคมและชาติบ้านเมือง เพราะ ชาติบ้านเมืองจะมีความเจริญมั่นคงไม่ได้ ถ้าไม่พัฒนาบุคคล บุคคลจะพัฒนาไม่ได้ ถ้าไม่พัฒนาระบบการศึกษา ฉะนั้นถ้าจะพัฒนาระบบการศึกษา “ครู” ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถถ่ายทอดความรู้และวิธีการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3.3 องค์ประกอบของความเป็นครู

องค์ประกอบของความเป็นครูมีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น. 2) กล่าวว่า การเป็นครูนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการ ดังนี้ ประการแรก คือองค์ประกอบด้านความสามารถและบุคลิกภาพส่วนตัวเรียกว่า องค์ประกอบทางจิตวิสัยหรือศิลป์ (Subjective Factors) ประการที่สอง เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้ในหลักวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาจากสถาบันการศึกษาหรือจากผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ องค์ประกอบด้านนี้เรียกว่า องค์ประกอบทางด้านวัตถุวิสัยหรือศาสตร์ (Objective Data) กล่าวโดยสรุปคือ ไม่ว่าจะเป็นครูสอนวิชาใดหรือระดับใด สิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูจำเป็นต้องมีอย่างยิ่ง คือความรู้ในหลักวิชาที่จะสอนและความสามารถในการสอน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547, น. 7 - 8) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญของความเป็นมืออาชีพ มีอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. มีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องที่ทำ รู้หลักวิชา ที่ไปที่มาของเรื่องที่ทำอย่างรอบด้าน และสามารถคาดคะเนเพื่อหาทางแก้ไขได้ในกรณีที่มีเหตุผิดปกติเกิดขึ้น
2. มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ความสามารถนี้จะเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ ไหวพริบ ปฏิภาณ จนกลายเป็นความเชี่ยวชาญพิเศษที่คนทั่วไปไม่มี
3. มีความสามารถในการประสานสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ สื่อสารทำความเข้าใจ ได้ดีมีการสนทนาที่สร้างสรรค์ รู้จักอดทน อดกลั้นเพื่อที่จะได้ทำผลงานที่ตอบสนองความต้องการได้ถูกต้อง

มณีนีภา ชุตติบุตร กล่าวว่า การจะเป็นครูที่ดีหรือครูมืออาชีพจะต้องประกอบด้วยความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรม

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความเป็นครูประกอบด้วย การมีหลักความรู้ ความสามารถในการสอนพร้อมทั้งมีคุณธรรมที่สามารถประยุกต์ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.4.3.4 บทบาทและหน้าที่ของครู

“ครู” มีบทบาทหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2540, น. 32-35) กล่าวว่าหน้าที่ของครูมีดังนี้

1. หน้าที่การสั่งสอนและฝึกอบรม (Teaching and Training) ภารกิจประการแรก คือ การสั่งสอนวิชาความรู้และฝึกฝนวิทยาการให้กับศิษย์ คุณภาพที่เด่นที่สุดของครูคือการสอน ครูที่สอนดี รู้วิธีฝึกฝนศิษย์ให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาที่เรียนย่อมเป็นครูผู้ได้รับการนับถือ
2. หน้าที่อบรมคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics Intruction) ภารกิจนอกจากการสั่งสอนและฝึกฝนวิทยาการให้แก่ศิษย์แล้ว ภารกิจอีกอันคือการอบรมจริยธรรมให้แก่ศิษย์ จริยธรรมเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่แตกต่างจากสัตว์ ครูเป็นผู้อบรมกตีกาสังคม กฎเกณฑ์ของสังคม ตลอดจนกิริยามารยาทที่สังคมพึงประสงค์ให้กับศิษย์
3. หน้าที่วิจัยและศึกษาค้นคว้า (Action Research) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวศิษย์ ครูต้องมีหน้าที่แสวงหาคำตอบในสภาพการทางการศึกษาทุกๆด้านของศิษย์ ครูจึงต้องศึกษาค้นคว้าและวิจัย งานทุกด้านที่เกี่ยวกับห้องนักเรียน โรงเรียนและตัวนักเรียน ตลอดจนความเข้าใจของครูเองในสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติ และครูต้องแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบและพัฒนาตนเอง อยู่เสมอโดยการลงมือกระทำ(Action)
4. หน้าที่ของครูในการถ่ายทอดวัฒนธรรม (Cultural Heritage) สังคมคาดหวังให้ครูถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมต่อพ่อแม่และครอบครัว หน้าที่นี้ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดี เช่น การใช้ภาษา กิริยามารยาททางสังคม พัฒนาวัฒนธรรมทางสังคม การรณรงค์สร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีแก่สังคม หน้าที่นี้เป็นงานสร้างสังคมหรือสร้างชาติของครู
5. หน้าที่ในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) งานในหน้าที่ครูต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมมากมายตั้งแต่ นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู ผู้บังคับบัญชา บุคลากรในหน่วยงาน บุคลากรในชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องด้วย ครูต้องสร้างคามสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและสถานศึกษา
6. หน้าที่เกี่ยวกับงานพิเศษขององค์กรที่ได้รับมอบหมาย (Extra Jobs) หน้าที่ของครูที่นอกเหนือจากการสอน การอบรมและพัฒนาลูกศิษย์แล้ว ครูจำนวนมากต้องมีงานบางอย่างที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย เป็นการสนับสนุนการศึกษา เช่น งานธุรการ งานบรรณารักษ์ ซึ่งงานเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ความสามารถพิเศษบางประการของครู ครูจำเป็นต้องฝึกฝน
7. หน้าที่ในการรายงานผลและการให้คำปรึกษา (Reporting and Counselling) ครูต้องรายงานผลการพัฒนาการของศิษย์ทุกๆด้าน ต่อผู้ปกครองและผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการวัดประเมินผลทั้งรายงานผลอย่างถูกต้อง ครูต้อง

เป็นผู้ช่วยร่วมแก้ไขและป้องกันไม่ให้ศิษย์ล้มเหลวในการศึกษาและพัฒนาการด้านต่างๆ โดยคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือทั้งกับศิษย์และผู้ปกครอง

8. หน้าที่จัดกิจกรรมนักเรียน (Student Activities) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการต่างๆ ของศิษย์ การจะพัฒนาศิษย์ให้มีประสบการณ์ที่เหมาะสมนั้นครูต้องจัดสภาพการณ์และกิจกรรมให้เหมาะสม กิจกรรมมีตั้งแต่กิจกรรมในการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างประสบความสำเร็จในชีวิต

วิลโลว์ ตั้งจิตสมคิด (2557, น. 142) กล่าวว่าครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครูและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูต้องพัฒนาคุณภาพวิชาการเพื่อให้เกิดแก่ผู้เรียนโดยใช้หลัก CCPR คือ Critical Mind Creative Mind Productive และ Responsible Mind อีกทั้งยังต้องเป็นครูผู้เอื้อความรู้

กัลยาณี พรหมทอง กล่าวว่าบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู เป็นกิจที่ครูต้องทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ครูอาจารย์ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสอน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ต้องปฏิบัติงานวิชาการ มีการสร้างความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลต่างๆ ประเมินผลการเรียนการสอน ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และบริหารสังคม ครูตามหลักทางพระพุทธศาสนามี 2 ด้านใหญ่ๆที่ต้องปฏิบัติ คือ

1. ต้องทำหน้าที่เป็น สิบปทายก คือ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ศิลปะวิทยาการต่างๆ ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ศิษย์

2. ครูทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ คือต้องคอยอบรมสั่งสอนตักเตือนให้แก่ศิษย์ตั้งอยู่ในคุณธรรมความดีต่างๆรู้คุณโทษ (กัลยาณี พรหมทอง, 2563)

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น. 90) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู หมายถึง กิจที่ครูต้องกระทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ซึ่งการกระทำของครูอาจจะเป็นไปโดยอาศัยหลักคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย หรือด้วยสำนึกในความถูกต้องเหมาะสมก็ได้ และสามารถตามรูปคำภาษาอังกฤษ “TEACHERS” ครูอาจารย์ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสอน การปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรม งานวิชาการ การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม การสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลต่างๆ การประเมินผลการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อปัญหาในการเรียนการสอนและการบริการสังคม

จากที่กล่าวมา “ครู” บทบาทหน้าที่ในการสั่งสอนศิษย์ ฝึกฝนอบรมคุณธรรม จริยธรรม ดูแลเอาใจใส่ ประเมินผลความเจริญก้าวหน้า ให้คำแนะนำ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับศิษย์พร้อม กับสร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเอง ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งการพัฒนาด้านสติปัญญา การพัฒนาด้านจิตใจ ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น จะเป็นเรื่องรู้คิด โดยเกี่ยวกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับการ์ด

เนอร์ ได้สรุปว่า (Gardner 2006, pp. 98-101) จิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งสังเคราะห์ เป็นพื้นฐานสำคัญของจิตแห่งการสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้น ต้องมีความเชี่ยวชาญชำนาญในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องก่อน จากนั้นจะต้องเป็นผู้มีความสามารถสังเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้ดีด้วย ทั้งนี้ชิ้นงาน หรือบุคคลใดที่มีความคิดสร้างสรรค์ ต้องเป็นความคิดนอกเหนือจากสิ่งที่รู้มาแล้ว ซึ่งเป็นการคิดนอกกรอบ โดยสิ่งที่อยู่ในกรอบนั้นเป็นสิ่งที่สามารถหาได้ในคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต ดังนั้นจากที่กล่าวมานั้นบุคคลที่มีจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ และจิตสร้างสรรค์จึงเหมาะที่จะเป็นครู เพราะครูต้องมีพลังเชิงทฤษฎีหรือการรู้คิดมีบทบาทหน้าที่ในการสั่งสอนศิษย์ ฝึกฝนอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.4.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีของนักจิตวิทยาหลายท่านที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.4.4.1 ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt 's Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มเกสตัลท์ เกิดจากนักจิตวิทยาชาวเยอรมันตั้งแต่ปี ค.ศ. 1912 โดยมีผู้นำกลุ่มคือ เวย์ทไฮเมอร์ (Wertheimer) โคห์เลอร์ (Kohler) คอฟฟ์กา (Koffka) และเลวิน (Lewin) ทั้งกลุ่มมีแนวความคิดว่า การเรียนรู้เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่อยู่กระจัดกระจายให้มารวมกันเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยต่อไปกฎการเรียนรู้หลักการเรียนรู้ของทฤษฎี กลุ่มเกสตัลท์เน้นการเรียนรู้ที่ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย ซึ่งจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้เกิดขึ้นจาก 2 ลักษณะคือ 1) การรับรู้ (Perception) เป็นการแปรความหมายจากการสัมผัสด้วยอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 ส่วนคือ หู ตา จมูก ลิ้นและผิวหนัง การรับรู้ทางสายตาส่งประมาณร้อยละ 75 ของการรับรู้ทั้งหมด ดังนั้นกลุ่ม ของเกสตัลท์จึงจัดระเบียบการเรียนรู้โดยแบ่งเป็นกฎ 4 ข้อ เรียกว่า กฎแห่งการจัดระเบียบ คือ 1.1) กฎแห่งความชัดเจน (Clearness) การเรียนรู้ที่ดีต้องมีความชัดเจนและแน่นอน เพราะผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมแตกต่างกัน 1.2) กฎแห่งความคล้ายคลึง (Law of Similarity) เป็นการวางหลักการรับรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้รู้ว่าสามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกัน 1.3) กฎแห่งความใกล้ชิด (Law of Proximity) เป็นการกล่าวถึงว่าถ้าสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดที่มีความใกล้ชิดกัน ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งนั้นไว้แบบเดียวกัน 1.4) กฎแห่งความต่อเนื่อง (Law of Continuity) สิ่งเร้าที่มีทิศทางในแนวเดียวกัน ซึ่งผู้เรียนจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน 1.5) กฎแห่งความสมบูรณ์ (Law of Closer) สิ่งเร้าที่ขาดหายไปผู้เรียนสามารถรับรู้ให้เป็นภาพสมบูรณ์ได้โดยอาศัยประสบการณ์เดิม 2) การหยั่งเห็น (Insight) หมายถึง การเกิดความคิดแวบขึ้นมาทันทีทันใด ในขณะที่ประสบปัญหาโดยมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา ตั้งแต่เริ่มแรกเป็นขั้นตอนจนสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นการมองเห็นสถานการณ์ในแนวทางใหม่ ๆ

ขึ้นโดยเกิดจากความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ว่าได้ยินได้ค้นพบแล้ว ผู้เรียนจะมองเห็นช่องทางการแก้ปัญหาขึ้นได้ในทันทีทันใด

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอน

1) ในการสอนครูควรจะให้ผู้เรียนมองเห็นโครงสร้าง ทั้งหมดของเรื่องที่จะสอนก่อน เพื่อให้เด็กเกิดการรับรู้ เป็นส่วนรวม แล้วจึงแยกส่วนออกมาสอนเป็นตอนๆ

2) เน้นให้ผู้เรียน เรียนด้วยความเข้าใจมากกว่าเน้นการเรียน แบบท่องจำ การเรียนด้วยความเข้าใจต้องอาศัยสื่อที่ชัดเจนประกอบการเรียนและต้องเรียนด้วยการปฏิบัติจริง หรือผู้เรียนลงมือกระทำเอง (Learning by Doing)

3) ฝึกให้ผู้เรียนสามารถโยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ที่เรียนไปแล้วกับความรู้ใหม่ว่ามีความแตกต่าง และคล้ายคลึงกันอย่างไรเพื่อช่วยให้จำได้นาน

4) นำแนวคิดของทฤษฎีนี้ไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ว่าควรทำความเข้าใจโดยมองปัญหาทุกแง่มุมๆ ไม่ควรมองปัญหาโดยมีอคติ และใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลในการแก้ปัญหา

5) นำไปใช้ในการทำความเข้าใจบุคคลว่า ควรมองเขาในภาพรวม (The Whole Person) คือ การศึกษาคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลกับความมีเหตุผล ไม่ตัดสินความดีความชั่ว ของบุคคล โดยมองด้านใดด้านหนึ่งของเขาเท่านั้น

6) นำไปใช้ในการทำความเข้าใจบุคคลว่า ควรมองเขาในภาพรวม (The Whole Person) คือ การศึกษาคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลกับความมีเหตุผล ไม่ตัดสินความดีความชั่ว ของบุคคล โดยมองด้านใดด้านหนึ่งของเขาเท่านั้น (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2562)

2.4.4.2 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ซึ่งทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของเพียเจต์ และวิกอทสกีเป็นรากฐานที่สำคัญของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เพียเจต์ อธิบายว่าพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซาบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สัมพันธ์กันได้ จะเกิดภาวะมาสมดุลขึ้น (Disequilibrium) บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในภาวะสมดุล (Equilibrium) โดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) และเชื่อว่าคนทุกคนจะมีการพัฒนาเชาว์ปัญญาไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logico – Mathematical Experience) รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Trans-Mission) วุฒิภาวะ (Maturity) และกระบวนการพัฒนาความสมดุล (Equilibration) ของบุคคลนั้น ส่วน Vygotsky นั้นเขาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมอย่างมาก เขาอธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิด

ซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้ว ก็ยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งก็คือวัฒนธรรมของแต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้นสถาบันทางสังคมต่างๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล นอกจากนั้น ยังเป็นเครื่องมือสำคัญทางการคิด และพัฒนาเชาว์ปัญญาขั้นสูง พัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็กจะเริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาการ ทั้ง 2 ด้านจะพัฒนาร่วมกันไป เน้นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคลและการช่วยเหลือผู้เรียนให้ก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่ ไปถึงระดับพัฒนาการที่เด็กมีศักยภาพจะไปถึงได้

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้เป็นกระบวนการในการ “acting on” ไม่ใช่ “taking in” กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องจัดกระทำกับข้อมูล ไม่ใช่เพียงรับเข้ามา นอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมอง(internal mental interaction) แล้วยังเป็นกระบวนการทางสังคมอีกด้วย การสร้างความรู้สักจึงเป็นกระบวนการทั้งทางด้านสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอน

1) ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผลของการเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (Process of knowledge construction) และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น (reflexive awareness of that process) เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง (Authentic Tasks) ครูจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2) เป้าหมายการสอนจะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัว ไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย การเรียนรู้ทักษะต่างๆ จะต้องให้มีประสิทธิภาพถึงขั้นทำได้และแก้ปัญหาจริงได้

3) ในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่างๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนจะต้องออกไปยังสถานที่จริงเสมอไป แต่อาจจัดเป็นกิจกรรมที่เรียกว่า “Physical Knowledge Activities” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของหรือข้อมูลต่างๆ ที่เป็นจริงและมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้นๆ จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจขึ้น ดังนั้นความเข้าใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคิดการจัดกระทำกับข้อมูลมิใช่เกิดขึ้นได้ง่ายๆจากการได้รับข้อมูลหรือมีข้อมูลเพียงเท่านั้น

4) ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคม จริยธรรม(sociomoral) ให้เกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งทางสังคมถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้เพราะลำพังกิจกรรมและ วัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายที่ครูจัดให้ หรือผู้เรียนแสวงหามาเพื่อการเรียนรู้ไม่เป็นการเพียงพอ ปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่นๆ จะช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ชับซ้อนขึ้น และหลากหลายขึ้น

5) ในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนจะนำ ตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบ เอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง ตกลงกันเองเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เลือก ผู้ร่วมงานได้เอง และรับผิดชอบในการดูแลรักษาห้องเรียนร่วมกัน

6) ในการเรียนการสอนแบบสร้างความรู้ ครูจะมีบทบาทแตกต่างไปจากเดิม คือจาก การเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้ เปลี่ยนไปเป็นการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ คือการเรียนการสอนจะเปลี่ยนจาก “Instruction” ไปเป็น “Construction” คือเปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” ไปเป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้” บทบาทของ ครูคือ จะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในทางที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งทางด้านวิชาการ และด้านสังคมแก่ผู้เรียน ดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มี ปัญหา และประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้นครูยังต้องมีความเป็นประชาธิปไตย และมี เหตุผลในการสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วย

7) ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วยตนเองนี้ ขึ้นกับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของบุคคล ผลการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นจึงมีความหลากหลาย ดังนั้นการประเมินผลจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเป็น “Goal Free Evaluation” ซึ่งหมายถึงการประเมินตามจุดมุ่งหมายในลักษณะที่ยืดหยุ่นไปในแต่ละบุคคล หรืออาจ ใช้วิธีการที่เรียกว่า “Socially Negotiated Goal” และการประเมินควรใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งอาจ ประเมินจากเพื่อน แฟ้มผลงาน (Portfolio) รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย นอกจากนั้นการวัดผล จำเป็นต้องอาศัยบริบทจริงที่มีความซับซ้อนเช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยบริบท กิจกรรม และงานที่เป็นจริง การวัดผลจะต้องใช้กิจกรรม หรืองานในบริบทจริงด้วย ซึ่งในกรณีนี้ จำเป็นต้องจำลองของจริงมา ก็สามารทำได้ แต่เกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโลกความจริง (Real World Criteria) ด้วย (ทิตินา แชมมณี, 2557, น. 90-96)

2.4.4.3 ทฤษฎีแนวทางการเรียนรู้ของบลูมและคณะ (Bloom, et al., 1971) ได้ระบุไว้ว่าพฤติกรรมกรการเรียนรู้ของมนุษย์แบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain)

1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

ลักษณะพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยหรือด้านสติปัญญาของมนุษย์ได้จำแนกออกเป็น 6 ระดับ โดยจัดเรียงตามลำดับความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ดังนี้

(1) ความรู้ (Knowledge) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรเรียนรู้ขั้นต้นที่แสดงออกถึงความสามารถด้านสติปัญญาของมนุษย์ โดยแสดงให้เห็นทราบได้จากการระลึกนึกออกถึงสิ่งใดๆ ที่เคยรับรู้ หรือได้เรียนรู้มาแล้วในลักษณะของความจำ

(2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความองค์ความรู้ที่ได้รับมาเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกัน

(3) การนำไปใช้ (Application) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรที่แสดงออกถึงความสามารถในการนำหลักวิชาที่เรียนรู้แล้วไปปรับประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใดๆ รวมทั้งการอ้างอิง อธิบาย และระบุขั้นตอนการใช้ความรู้ เมื่อกำหนดหรือเกิดสถานการณ์นั้นได้อย่างถูกต้อง

(4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรที่แสดงออกถึงความสามารถในการจำแนกแยกแยะ และเปรียบเทียบ เพื่อหาส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และที่เป็นไปเช่นนั้นเกิดหลักการ หรือทฤษฎีใดในการวิเคราะห์

(5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรที่แสดงออกถึงความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ในอีกรูปแบบหนึ่งที่มีคุณลักษณะโครงสร้างหรือหน้าที่แปลกแตกต่างไปจากของเดิม

(6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรที่แสดงออกถึงความสามารถในการพิจารณาตัดสิน เพื่อสรุปคุณค่าของความคิด หรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานใดๆ ด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

2) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ลักษณะพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานด้านร่างกายของมนุษย์ เกิดจากการรับรู้ว่ามีทักษะนั้นอยู่แล้วฝึกใช้สมองบังคับกล้ามเนื้อต่างๆ ของร่างกายให้มีการทำงาน และมีความคล่องแคล่วว่องไวขึ้น รวมทั้งความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างถูกต้องแม่นยำตามลำดับขั้นตอนเรียกว่า เป็นความสามารถด้านการควบคุมอวัยวะของร่างกายให้ทำงานตามความต้องการก็ได้ โดยเฉพาะการใช้สมอง ควบคุมมือ เท้า ศีรษะ และลำตัวให้

สามารถทำงานได้ตามที่ต้องการ เช่นการเตะฟุตบอล เป็นทักษะที่เกิดจากการใช้สมองควบคุมกลไก การทำงานของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมดุลทั้งการก้าวเท้า การเหวี่ยงเท้า การถ่ายเท น้ำหนัก การคาดคะเนด้วยสายตาเพื่อความแม่นยำ การกำหนดทิศทาง และการกำหนดตำแหน่ง ปะทะระหว่างเท้ากับลูกฟุตบอล หากสมองสั่งการแล้วกลไกของร่างกายทำหน้าที่ไม่ประสานสัมพันธ์ กัน ย่อมไม่สามารถเตะฟุตบอลให้ตรงไปในทิศทางตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง ได้นำเสนอลักษณะ พฤติกรรมการเรียนรู้ที่แสดงออกถึงด้านทักษะไว้ 5 ชั้น ตามลำดับ ดังนี้

(1) ชั้นการเลียนแบบ (Imitating) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการ ใช้ทักษะกลไกทางร่างกาย ทำตามที่ตัวแบบกำหนดให้ โดยต้องฝึกหัดทำตามลำดับขั้นตอนที่ตัวแบบ กำหนดให้ โดยต้องฝึกหัดทำตามลำดับขั้นตอนที่ตัวแบบทำเป็นตัวอย่างไว้ทีละชั้นๆ และทำซ้ำๆ เช่นนั้นจนถูกต้องและเกิดความคล่องแคล่วขึ้น แต่ยังคงมีการกำกับควบคุมให้ทำตามที่กำหนดไว้ที ละขั้นตอน

(2) ชั้นการสร้างรูปแบบ (Patterning) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถในการใช้ทักษะกลไกทางร่างกายทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยไม่ต้องการความช่วยเหลือ ไม่ต้อง มีคนชี้แนะแนวทางให้ ไม่ต้องมีการฝึกหัดทำตามตัวแบบอย่างเป็นลำดับขั้นตอน แต่สามารถทำได้ด้วย ตนเองอย่างถูกต้องตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยไม่ต้องมีการกำกับควบคุม

(3) ชั้นการควบคุม (Mastering) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถในการใช้ทักษะกลไก ทางร่างกายในการควบคุมการทำงานใด ๆ ให้มีความถูกต้องแม่นยำ มีประสิทธิภาพ มีความอดทน ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนจนสามารถทำได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยอัตโนมัติ ไม่จำเป็นต้องมีคนกำกับควบคุม หรือชี้แนะแนวทาง และไม่ต้องทำตามตัวแบบ

(4) ชั้นการนำไปประยุกต์ใช้ (Applying) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก ถึงความสามารถในการใช้ทักษะกลไกทางร่างกายทำงานด้วยความคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีความ แม่นยำ ไม่ว่าจะไปพบสถานการณ์ใหม่แบบใดๆ ก็ตาม เช่น การเล่นฟุตบอล การเลี้ยงลูกบอล การขี่ จักรยาน การขับรถยนต์ ฯลฯ ซึ่งเกิดจากการฝึกฝน หรือใช้ทักษะกลไกทางร่างกายเพื่อกระทำสิ่งนั้นๆ อยู่สม่ำเสมอ จนสามารถควบคุมกลไกทางร่างกายให้กระทำสิ่งนั้นๆ ได้ด้วย ความคล่องแคล่วไม่ว่า สถานการณ์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็สามารถปรับประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาได้ทันที

(5) ชั้นการพัฒนาปรับปรุงแต่งเติม (Improvising) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ แสดงออกถึงความสามารถ ในการใช้ทักษะกลไกทางร่างกายทำงานลักษณะที่แตกต่างไปจากแนวทาง เดิมๆ โดยการคิดค้นประดิษฐ์ลักษณะ การใช้ทักษะกลไกทางร่างกายในการทำงานด้วยท่าทางหรือ รูปแบบวิธีการใหม่ๆ นอกเหนือจากที่เคยรับรู้ หรือฝึกฝนมาก่อน เช่น การตีลังกาเตะฟุตบอลกลับหลัง การเตะฟุตบอลด้วยการไขว้ขา การขี่จักรยานยกล้อ เป็นต้น ชั้นนี้จึงเป็นการใช้ความคิดในการ สร้างสรรค์ทักษะกลไก เพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนได้เทคนิควิธีการใหม่ในการควบคุม

ร่างกาย เกิดความคล่องตัวในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามต้องการมากยิ่งขึ้น และเป็นขั้นสูงสุดที่ยอมให้ ประสบผลสำเร็จในการทำงานจนเป็นที่ยอมรับในความสามารถโดยทั่วไป

3) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

ลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย หรือด้านความรู้สึกของมนุษย์ ได้ จำแนกออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

(1) การรับรู้ (Receiving) เป็นลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้เกิดขึ้น จากการแรกรับความรู้สึก เกิดขึ้นพร้อมๆ กับความรู้ความจำ เพราะเป็นเพียงการสัมผัสเบื้องต้นใน ลักษณะของการรับรู้ ได้เห็น เรียกว่า เป็นเพียงแค่จดจำความรู้สึกได้เท่านั้น

(2) การตอบสนอง (Responding) ลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มแรกที่รับรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วเกิดความรู้สึกได้ถึงความพอใจ หรือไม่พอใจ การเลือก พพอใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการพอใจถึงขั้นที่แสดงออกถึงการเกิดใจจดใจจ่อ นั่นคือเกิดความสนใจแสดง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการตอบรับกิจกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มากกว่ากิจกรรมหรือสิ่งอื่นๆ

(3) การรับรู้คุณค่าหรือค่านิยม (Valuing) ลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ เป็นความรู้สึกรู้จัก คุณค่า สิ่งของ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรม ซึ่งตนเองได้รับ และซึมซาบเรื่อยมา ตั้งแต่ต้น เป็นความรู้สึกอันอาจยอมรับ หรือไม่ยอมรับคุณค่านั้นๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการ พิจารณาคุณค่า พฤติกรรมระดับนี้ค่อนข้างจะแสดงความรู้สึกอย่างคงเส้นคงวาในการรับรู้คุณค่าสิ่งต่างๆ

(4) การจัดระบบคุณค่า (Organization) ลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ระดับนี้ อาจเป็นการจัดระบบลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรืออาจเป็นการจัดระบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือ อาจเป็นการจัดระบบ จากการนำเอาค่าที่เด่นมากมาเป็นตัวกำหนด ระบบดังกล่าวเกิดจากการนำค่านิยม ส่วนย่อยๆ มาประกอบกัน ซึ่งการเกิดค่านิยมในวัยผู้ใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าในวัยเด็ก

(5) การสร้างบุคลิกลักษณะด้วยคุณค่าเดียวหรือหลายคุณค่า (Characterization by a Value of Complex) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่เกิดจากการรับและสั่งสมความรู้สึกที่เป็นรูปแบบ เฉพาะเรื่อยมาจนกระทั่งยึดถือเป็นลักษณะนิสัย ยึดเป็นแนวความคิด ความเชื่อถือ ความศรัทธาและเป็น ปรัชญาในการดำเนินชีวิต มีลักษณะส่วนตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่ซ้ำใคร มีอุดมคติ มีลัทธิของ ตนเองในการยึดติดสิ่งใดๆ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559, น. 363-370)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอน

Bloom (1976) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนไว้ดังนี้

1) พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียน ผู้เรียนแต่ละคนจะเข้าชั้นเรียนด้วย พื้นฐานที่จะช่วยให้เขา ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต่างกัน ถ้าเขามีพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่แตกต่างกัน

2) คุณลักษณะของแต่ละคน เช่น ความรู้ที่จำเป็นก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียน และคุณภาพของการสอน เป็นสิ่งที่ปรับปรุงได้ เพื่อให้แต่ละคน และทั้งกลุ่มมีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรือวุฒิภาวะ หรือพิชยาต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (Bloom, 1959)

(1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

3) ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2561)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู ผู้วิจัย นำแนวคิดจากหลายท่าน และทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎีแนวคิด การเรียนรู้ของบลูมและคณะมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะ ความเป็นครูของนักศึกษา จนทำให้ผู้เรียนเกิดภาพรวมและกระบวนการสร้างความรู้ ตระหนักรู้ เกิดความเชี่ยวชาญ ลึกซึ้ง จึงเกิดเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติจริงได้ แต่ครูควรเป็นตัวอย่างในการฝึกฝนกระบวนการเหล่านั้นให้ผู้เรียนเห็น แล้วผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยนำความคิดตัวเองสร้างสรรค์ อาศัยสื่อ เทคโนโลยีเห็นเป็นรูปธรรมและเกิดเป็นนามธรรมต่อไป และการจะสร้างผลงานที่ดีได้ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมที่ดีจึงจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ทั้งความรู้ จิตใจ จนเกิดทักษะที่เหมาะสม

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

2.5.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายๆท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ที่แตกต่างกันตามความเชื่อทางปรัชญา ดังต่อไปนี้

คำว่า “หลักสูตร” แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Curriculum” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า “Currere” หมายถึง “Running Course” หรือ เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่ง ต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า “running sequence of course or learning experience” (Armstrong, 1989, p. 2) เป็นการเปรียบเทียบหลักสูตรเหมือนสนามหรือลู่วิ่งให้ผู้เรียนจะต้องฝ่าความยากของวิชาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อความสำเร็จ

Tyler (1949, p. 79) ได้สรุปว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและกำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

Good, Carter Victor (1973, p. 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง
2. หลักสูตร หมายถึง เค้าโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษา และสามารถเข้าศึกษาต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา

Sowell (1996, p. 5) กล่าวว่า หลักสูตร คือ สิ่งที่จัดสอนแก่ผู้เรียนซึ่งครอบคลุมการสื่อสารทุกด้านทั้งตั้งใจ และไม่ตั้งใจไปสู่ผู้เรียน ประกอบด้วย เนื้อหา ทักษะและเจตคติ

วันเพ็ญ วรณโกมล (2551, น. 4) สรุปจากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และสรุปเกี่ยวกับหลักสูตรว่า หมายถึง แผน หรือโปรแกรมการศึกษาสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบทฤษฎี และวิจัยในอดีตเป็นพื้นฐาน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ที่จำเป็น และเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาให้มีความสามารถ เจตคติ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จากที่กล่าวมาจากรแนวคิดของนักการศึกษาที่มีมุมมองเกี่ยวกับหลักสูตรในแต่ละความหมายตามแนวคิด ความเชื่อและประสบการณ์

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, น. 12) ได้ให้แนวคิดว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพสากล มาตรฐานความเป็นชาติไทยและมาตรฐานที่ชุมชนท้องถิ่นต้องการ

สังต์ อุทรานันท์ (2538, น. 6) กล่าวถึงว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว
2. หลักสูตร ประกอบด้วยประสบการณ์ทางเรียนซึ่งได้วางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
4. หลักสูตร ประกอบด้วย มวลประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

จากแนวคิดข้างต้น จึงสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ แนวทางในการจัดการศึกษามวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย แผนแบบในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เอกสาร เนื้อหาวิชา ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนด โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามมาตรฐานสากล มาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการชุมชนท้องถิ่น

2.5.2 ความหมายการพัฒนาหลักสูตร

คำว่า “การพัฒนาหลักสูตร” มีนักศึกษาหลายได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Saylor and Alexander (1974, p. 7) กล่าวถึงความหมายหลักสูตรว่า การจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรจะรวมถึงการผลิตเอกสารต่างๆสำหรับผู้เรียนด้วย

Good, Carter Victor (1973, pp. 157-158) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะกับโรงเรียนและระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอนวัสดุอุปกรณ์ วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนใหม่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, น. 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงแก้ไขและการให้ การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนรวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2532, น. 30) กล่าวว่า “การพัฒนา” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Development” ซึ่งมีความหมาย 2 ลักษณะ คือลักษณะที่ 1 หมายถึง ทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และลักษณะที่ 2 หมายถึงทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึงการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และความหมายที่สอง หมายถึงการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร มี 2 ความหมายคือ 1) การนำหลักสูตรที่มีแล้วมาปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือเรียกว่า “การปรับปรุงหลักสูตร” 2) การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน โดยใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร

2.5.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยมีนักการศึกษากล่าวไว้หลากหลายท่าน ดังนี้

Taba (1962, pp. 422-425) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบามีลักษณะจากล่างขึ้นบน (grassroots approach) ใช้วิธีอุปนัย และได้เสนอว่า หลักสูตรควรมาจากครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหารระดับสูง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบามีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม พัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ และธรรมชาติของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เป็นหลักควรเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงและเป็นแนวทางในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ ต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่คัดเลือกบรรจุลงในหลักสูตรจะต้องมีความสำคัญและถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ พิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใดก่อนหลังซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่อง และเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ เป็นการศึกษาลักษณะการเรียนรู้และวิธีการสอนแบบต่างๆ จะต้องวางแผนเลือกประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้เลือกแล้ว เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การประเมินผล เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดมี ปัญหา หรือข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

Saylor and Alexander (1981, pp. 30-39) การพัฒนาหลักสูตรจะไม่ดำเนินไปในลักษณะเส้นตรงจะเริ่มที่ขั้นตอนใดก็ได้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และขอบเขต โดยกำหนดขอบเขตของเป้าหมายไว้ 4 ประการ คือ ประสพการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาการของบุคคล ความสามารถทางสังคม ทักษะการเรียนรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน

ขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตร เป็นการตัดสินใจโดยใช้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต พร้อมทั้งพิจารณาข้อมูลอื่นๆ เป็นการตัดสินใจโดยใช้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต พร้อมทั้งพิจารณาข้อมูลอื่นๆ ประกอบ เช่น ธรรมชาติของวิชา ความสนใจของผู้เรียน และสังคม

ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำวิธีสอนต่างๆ ที่ได้ออกแบบไว้ไปปฏิบัติวิธีสอนรวมทั้งสื่อต่างๆ ที่นำไปใช้ต้องเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการสอน

ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร ผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีประเมินผลแบบต่างๆ เพื่อบอกความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งประสิทธิผลการสอน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2561, น. 17-20) กล่าวว่า ภาพรวมกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการพิจารณาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานจะช่วยกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้น หรือพัฒนาสามารถแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ ข้อมูลพื้นฐานได้แก่ ด้านปรัชญาการศึกษา ด้านสังคมศาสตร์ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านวัฒนธรรม ด้านจิตวิทยาการศึกษา ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร โดยให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คำว่า "จุดหมาย" (Aim) เป็นการกำหนดทิศทางหรือแนวทางของการจัดการศึกษาระดับชาติ จุดหมายยังแสดงถึงความมุ่งหมายในระดับหลักสูตร เรียกว่า "จุดหมายของหลักสูตร" ซึ่งหมายถึงสิ่งที่มุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้บรรลุผลหลังจากที่สำเร็จหลักสูตรนั้นๆ แล้ว

3. การเลือกและจัดเนื้อหาวิชาว่าควรคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสมตามวัย เนื้อหาที่เลือกควรมีความเหมาะสม ทันสมัย และมีความถูกต้องของเนื้อหาสาระหลักในวิชานั้นๆ นอกจากนี้ควรพิจารณารูปแบบของหลักสูตรที่ได้เลือกไว้ประกอบด้วย

4. การเลือกและจัดประสพการณ์การเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนดและเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การพัฒนาผู้เรียนครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาสาระวิชาต่างๆ เพื่อนำมาจัดประสพการณ์เรียนรู้

5. การกำหนดอัตราเวลาเรียนและการวัดผลและประเมินผล การกำหนดเวลาการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในแต่ละภาคเรียน หรือแต่ละปีการศึกษา โดยจัดเนื้อหาวิชาออกเป็นภาค ๆ เรียงลำดับกำหนดจำนวนชั่วโมงหรือคาบในแต่ละสัปดาห์ การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

ควรกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน การให้ระดับผลการเรียน การรายงานผลการเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา

6. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง โดยผ่านกระบวนการวางแผน การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การจัดหาวัสดุหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศการใช้หลักสูตร งบประมาณ

7. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการหาคำตอบว่าหลักสูตรบรรลุผลจตุมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร ทันท่วงทีและสามารถแก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการของสังคมได้

8. การปรับปรุงหลักสูตรแก้ไขหลักสูตร เป็นการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมดีขึ้น ทั้งในด้าน จุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา รายวิชา การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน และความต้องการของบุคคลตามสภาพสังคม

จากที่กล่าวมากระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนการสร้างหลักสูตร โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหา กำหนดจุดมุ่งหมายวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย การประเมินผลหลังการนำหลักสูตรไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร

2.6 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม

2.6.1 ความหมายของกระบวนการฝึกอบรม

กระบวนการฝึกอบรม หมายถึง “กระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ หรือความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้”

กระบวนการฝึกอบรมมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ซึ่งผู้รับผิดชอบจัดโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรแต่ละโครงการควรจะต้องดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน เพื่อให้เป็นการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ มีความสมบูรณ์ และเกิดผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย ซึ่งอาจให้ความหมายและคำอธิบายย่อ ๆ สำหรับแต่ละขั้นตอน ของกระบวนการฝึกอบรมได้ ดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม หมายถึง การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร หรือในหน่วยงานว่ามีปัญหา เรื่องใดบ้าง ที่จะสามารถแก้ไขให้หมดไปหรืออาจทำให้ทุเลาลงได้ด้วยการฝึกอบรม โดยรวมไปถึงการพยายามหาข้อมูลด้วยว่า กลุ่มบุคลากรเป้าหมายที่จะต้องเข้ารับ

การอบรมเป็นกลุ่มใด ตำแหน่งงานอะไร มีจำนวนมากน้อยเพียงใด ควรจะต้องจัดเป็นโครงการฝึกอบรมให้ หรือเพียงแต่ส่งไปเข้ารับการอบรมภายนอกองค์กรเท่านั้น มีภารกิจใดบ้างที่ควรจะต้องแก้ไข ปรับปรุง ด้วยการฝึกอบรมพฤติกรรมประเภทใดบ้าง ที่ควรจะต้องเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ หรือประสบการณ์ ทั้งนี้ สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาและแสดงถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมอาจมีทั้งที่ปรากฏชัดแจ้ง และเป็นสภาพการณ์ที่ ซบซ้อนจำเป็นต้องวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เพื่อค้นหาวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรมมีหลายหลายวิธี เช่น การสำรวจ การสังเกตการณ์ การทดสอบ และการประชุม เป็นต้น

2. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การนำเอาความจำเป็นในการฝึกอบรมซึ่งมีอยู่ชัดเจนแล้วว่า มีปัญหาใดบ้าง ที่จะสามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงเป็นด้านใดนั้น มาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรโดยอาจประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม หมวดวิชา หัวข้อวิชาวัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อวิชา เนื้อหาสาระหรือแนวการอบรม เทคนิคหรือวิธีการอบรม ระยะเวลา การเรียงลำดับหัวข้อวิชาที่ควรจะเป็น ตลอดจนการกำหนดลักษณะของวิทยากรผู้ดำเนินการฝึกอบรม ทั้งนี้ เพื่อจะทำให้ผู้เข้าอบรมได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอน และเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจนทำให้สิ่งที่เป็นปัญหาได้รับการแก้ไขลุกล่วงไปได้ หรืออาจทำให้ผู้เข้ารับ การอบรมทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มใจยิ่งขึ้น

3. การกำหนดโครงการฝึกอบรม คือ การวางแผนการดำเนินการฝึกอบรมอย่างเป็นขั้นตอนด้วยการเขียนออกมาเป็นสายลักษณะอักษร ดังที่เรียกว่า “โครงการฝึกอบรม” เป็นการระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ตั้งแต่เหตุผลความเป็นมา หรือความจำเป็นในการฝึกอบรมหลักสูตร หัวข้อวิชาต่าง ๆ วิทยากร คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการอบรม วันเวลา สถานที่อบรม ประมาณการค่าใช้จ่าย ตลอดจนรายละเอียดด้านการบริหารและธุรการต่าง ๆ ของการฝึกอบรม ทั้งนี้ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นับตั้งแต่ผู้ที่จะเข้ารับการฝึก อบรมผู้บังคับบัญชา ในหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิทยากร และที่สำคัญ คือ ผู้บริหารซึ่งมีอำนาจอนุมัติโครงการและค่าใช้จ่ายจำเป็นจะต้องเข้าใจถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของการฝึกอบรมโดยใช้โครงการฝึกอบรมที่เขียนขึ้นเป็นสื่อนั่นเอง

4. การบริหารโครงการฝึกอบรม สำหรับขั้นตอนนี้ ในตำราการบริหารงานฝึกอบรม บางเล่มระบุเป็นขั้นของ “การดำเนินการฝึกอบรม” แต่เนื่องจากผู้เขียนพิจารณาเห็นว่า ถึงแม้จะดูเหมือน ว่าการดำเนินการฝึกอบรมเป็นหัวใจสำคัญของการจัดโครงการฝึกอบรม หากแต่ที่จริงแล้วการดำเนินการ ฝึกอบรมเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการบริหารโครงการฝึกอบรม เพราะการดำเนินการ ฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้นั้น นอกจากมาจาก วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ และหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมแล้วยังจำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่

ผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมซึ่งเข้าใจหลักการบริหารงานฝึกอบรม พอที่จะสามารถวางแผนและดำเนินงานธุรการทั้งหมดในช่วงทั้งก่อนระหว่างและหลังการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย จึงได้กำหนดขั้นตอนนี้เป็นการบริหารโครงการฝึกอบรมเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้จัดโครงการฝึกอบรมควรทราบทั้งหมดส่วนในการดำเนินการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ผู้จัดโครงการอบรมจะต้องมีบทบาทหลักที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าอบรม ทั้งในด้านสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ การเงิน ฯลฯ และในขณะเดียวกันยังต้องดำเนินงานในฐานะผู้อำนวยการโครงการ ทำหน้าที่ควบคุมให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามกำหนดการ จัดให้มีกิจกรรมละลายพฤติกรรมและกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ในระหว่างผู้เข้าอบรม อันจะช่วยสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรม ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้สำหรับผู้เข้าอบรมได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้น อาจไม่สามารถทำให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามที่ระบุไว้ใน โครงการอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

5. การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม ในขั้นตอนของการกำหนดโครงการ ฝึกอบรม ผู้รับผิดชอบจะต้องคำนึงถึงการประเมินผลการฝึกอบรมไว้ด้วยว่า จะดำเนินการประเมินผล ด้วยวิธีการใดบ้าง โดยใช้เครื่องมืออะไร และจะดำเนินการติดตาม ผลการฝึกอบรมหรือไม่ เมื่อใด ทั้งนี้ เพราะเมื่อการฝึกอบรมเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการควรจะต้องทำการสรุปประเมินผล การฝึกอบรมและจัดทำรายงานเสนอให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาถึงผลของการฝึกอบรมส่วน ผู้รับผิดชอบโครงการเองก็จะต้องนำเอาผลการประเมินโครงการฝึกอบรมทั้งหมดมาเป็นข้อมูล ย้อนกลับหรือ Feedback ใช้พิจารณาประกอบในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรเช่นเดียวกัน ในครั้งต่อไป รุ่นถัดไป ในขั้นตอนของการหาความจำเป็นในการฝึกอบรมว่า ควรจะต้องมีการพัฒนา หรือปรับปรุง หลักสูตร หรือการดำเนินการในการบริหารงานฝึกอบรมอย่างไรบ้าง เพื่อจะทำให้การฝึกอบรมเกิด สัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มขึ้นในการจัดฝึกอบรมแต่ละโครงการนั้น ผู้รับผิดชอบ จัดการฝึกอบรมจะสามารถตรวจสอบว่าการดำเนินงานของตน เป็นการฝึกอบรมอย่างมีระบบหรือไม่ นั้นต้องตอบคำถามดังต่อไปนี้ให้ได้ครบ ทุกข้อ ดังนี้

5.1 ทำไมจึงต้องจัดการฝึกอบรมแน่แล้วใช่หรือไม่ ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นจะแก้ไข ได้ด้วยการฝึกอบรม

5.2 ใครเป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมาย และใครเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง

5.3 จะฝึกอบรมไปเพื่ออะไร พฤติกรรมอะไรบ้างที่ต้องการจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

5.4 จะฝึกอบรมในเรื่องอะไรบ้าง หลักสูตรฝึกอบรมจะเป็นอย่างไร

5.5 จะฝึกอบรมอย่างไร มีความพร้อมในด้านใดบ้าง

5.6 ฝึกอบรมแล้วได้ผล หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

หรือไม่ (จิราภรณ์ เกตุแก้ว, 2559 , น. 33)

2.6.2 กระบวนการฝึกอบรม

กระบวนการฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เครือวัลย์ ลีมอภิชาติ (2537, น. 7) และอาชัญญา รัตนอุบล (2540, น. 51) ได้สรุปกระบวนการฝึกอบรมเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมใด ๆ ผู้จัดการฝึกอบรม ต้องศึกษาข้อมูลของปัญหา สาเหตุของปัญหา หนทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอง เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมในเรื่องของพื้นฐานทั่วไป เช่น คุณสมบัติ ทัศนคติ เพศวัย จำนวนการทำงาน ประสบการณ์เดิม พื้นฐานการศึกษา ความสามารถพิเศษ ความสนใจซึ่งผู้จัดการฝึกอบรมอาจใช้วิธีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ และวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือการสัมภาษณ์ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการการสำรวจ หรือการทดสอบบุคลากรที่ทำงานและประสบปัญหาโดยตรง การวิเคราะห์หาความต้องการนับว่าเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นการจัดการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นจากความต้องการ และความสนใจที่แท้จริงของผู้รับการฝึกอบรมมากกว่าจะจัดขึ้นตามความพึงพอใจของผู้จัดการฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้การฝึกอบรมมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้รับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นยังจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ออกแบบเทคนิควิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 2 สร้างหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรม หมายถึง ประมวลความรู้เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ความรู้ตามที่ผู้จัด ผู้บริหาร โครงการฝึกอบรมได้จัดเสนอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการพัฒนา โดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ ดังเช่น อาชัญญา รัตนอุบล (2540, น. 58) ได้เสนอลักษณะของวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. ต้องระบุพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เข้ารับการอบรม หลังจากได้สอนวิชานั้น ๆ จบลงแล้ว

2. ต้องมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นหลักสำคัญ

3. คำที่บ่งบอกพฤติกรรมต้องชัดเจนไม่กำกวม เช่น คำว่า สามารถจำแนกเพื่อช่วยให้

วิทยากรมองเห็นวิธีการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เช่น การเตรียมการสอนการใช้เทคนิคและอุปกรณ์ และระยะเวลาที่ใช้ในการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. ต้องช่วยให้วิทยากรได้มองเห็นพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม ที่จะแสดงออกซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยควรระบุเกณฑ์ขั้นต่ำของพฤติกรรมที่คาดหวังเพื่อใช้ในการวัดการประเมินผลการอบรม

จากที่กล่าวมา กระบวนการฝึกอบรมจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานก่อนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

2.6.3 รูปแบบของการฝึกอบรม

การใช้รูปแบบฝึกอบรมที่เหมาะสม ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวรายละเอียดดังนี้

ฐิระ ประวาลพฤษ์ (2538, น. 63) กล่าวว่ารูปแบบที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมมีนักวิชาการแบ่งไว้หลายแบบแตกต่างกันตามแนวความคิด เช่น รูปแบบที่ยึดปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นหลักเน้นความสำคัญที่ผู้เข้ารับการอบรม รูปแบบที่ยึดกระบวนการเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญของกระบวนการฝึกอบรมและรูปแบบที่ยึดผลผลิตเป็นหลัก เป็นต้น มีนักการศึกษาที่แสดงแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการฝึกอบรมที่เป็นวิชาการเรียนรู้ไว้ คือ จอนสันและโฟย (Kerry A. Johnson and Lin J. Foa) จอนสันได้แบ่งรูปแบบการสอนการฝึกอบรมเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training Methods) เป็นวิธีการสอนการอบรมที่ใช้ตำราเรียน การบรรยาย การสาธิต เป็นต้น

2. การเรียนรู้จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Interactive Videodisc) โดยใช้แผ่นดิสเล่นกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้เข้าอบรมหรือผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กับโปรแกรมในแผ่นดิสด้วยการตอบคำถามเลือก หรือเสนอปัญหาที่กำหนดไว้ในโปรแกรม

3. การเรียนรู้จากเครื่องมือจำลองสถานการณ์จริง (Face Plate Simulators) เป็นการให้เรียนรู้ด้วยการสร้างมือที่จำลองสภาพและสถานการณ์จริงโดยให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึก เช่น การฝึกบินของนักบินฝึกหัด

4. การเรียนรู้ด้วยเครื่องมือหรือบุคคลโดยตรง (Hand-on training) ซึ่งหมายถึงการฝึกงานทุกรูปแบบโดยผู้เรียนจะเรียนรู้จากการใช้เครื่องมือหรือการเรียนรู้จากบุคลากรภายใต้คำแนะนำของผู้ฝึก (Trainer) หรือผู้นิเทศ (Supervisor) เนื่องจากรูปแบบการฝึกอบรมมีหลากหลาย การเลือกรูปแบบโดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้ได้เหมาะสมอาจพิจารณาได้จากรูปแบบการฝึกอบรมที่นำมากล่าวต่อไปนี้ คือ การจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมาย รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารในภาคธุรกิจ เอกชน รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาปฏิบัติงาน รูปแบบการฝึกอบรมในลักษณะของการฝึกงาน

แต่ผู้วิจัยเลือกการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมาย (Structured Experiences) เป็นรูปแบบการฝึกทางด้านมนุษย์สัมพันธ์ วิธีการฝึกผู้เข้ารับการอบรมจะต้องผ่านขั้นตอนของกิจกรรมที่ผู้ฝึกจัดวางแผนไว้ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ลักษณะกิจกรรมจะเป็นแบบต่อเนื่องกัน รูปแบบของการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายนี้ วิลเลียม ฟิฟเฟอร์ และจอห์น อี โจนส์ กำหนดวงจรกิจกรรมไว้ 5 ขั้นตอน

1. การจัดประสบการณ์ (Experiencing) โดยกำหนดกิจกรรมไว้สำหรับผู้เข้ารับการอบรมกิจกรรมแต่ละเรื่องจะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ ขนาดของกลุ่ม เวลาที่ใช้ในการจัดทำกิจกรรม อุปกรณ์ และการจัดสถานที่ ตลอดจนกระบวนการในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งผู้ฝึกจัดเตรียมไว้อย่างสมบูรณ์ในแต่ละเรื่อง สามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการจัดอบรม

2. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Publishing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ารับการอบรมทำกิจกรรมด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ที่เกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง หรือเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เทคนิคการครองใจลูกค้าในการขาย ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรมจะมีความแตกต่างกัน ทำให้สามารถเรียนรู้จากกัน

3. การอภิปรายและเพิ่มเติมประสบการณ์ (Processing) เป็นขั้นของกิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมจะนำเอาข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์มาอภิปราย เพื่อประมวลประสบการณ์ หากกลุ่มมีความเห็นว่าจะเสริมประสบการณ์วิทยากรจะให้ความช่วยเหลือได้

4. การสรุปหรือสร้างเป็นกฎเกณฑ์ (Generalizing) ผู้เข้าอบรมจะนำเอาประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ประมวล และเสริมประสบการณ์มาสรุปหรือเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้

5. การนำไปใช้ (Applying) ขั้นตอนนี้ผู้เข้าอบรมจะนำเอาข้อสรุปหรือกฎเกณฑ์ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะต้องประเมินไปด้วยว่าข้อสรุปหรือเกณฑ์ที่นำไปใช้ ใช้ได้มากน้อยเพียงใด มีอะไรบ้างที่เป็นข้อจำกัดในเรื่องนั้น การนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายไปใช้ในการฝึกอบรมควรใช้กับการอบรมเรื่องของผู้เข้าอบรมมีพื้นฐานมาบ้างแล้ว เพราะมีผลต่อขั้นตอนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการสังเกต ตลอดจนการสรุปข้อมูล เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ ควรมีประมาณ 3 ชั่วโมง สถานที่ ต้องเอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรม

วิโรจน์ ลักษณะอดิสร (2550, น. 72-73) แบ่งการฝึกอบรมเป็น 2 ประเภท

1. การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกการปฏิบัติงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนทฤษฎีมากนัก แต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติ ทำให้การ

ฝึกอบรมนี้สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจ เหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้น ค่อนข้างชัดเจน ต้นทุนต่ำ แต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึง อาจเกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of quality (ต้นทุน) สูงขึ้น และ Productivity (ผลผลิต) ต่ำลงได้

2. การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช่การเรียนรู้แบบปฏิบัติงานจริง ซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้เต็มที่

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบของการอบรมมีหลายรูปแบบแต่ผู้วิจัยเลือกการเรียนรู้ด้วย เครื่องมือหรือบุคคลโดยตรง (Hand-on training) เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากการใช้เครื่องมือหรือการเรียนรู้จากบุคลากรภายใต้คำแนะนำของผู้ฝึก (Trainer) โดยตรงและการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เน้นจัดการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายพร้อมกับการเน้นการฝึกอบรมด้านความรู้และลงมือปฏิบัติจริง

ฉะนั้นจากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าว ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีดังนี้

1. ความเป็นมาความสำคัญ
2. หลักการของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร
5. แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร
6. การวัดผลและการประเมินผล
7. สิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ

ซึ่งการฝึกอบรมควรใช้เครื่องมือหรือบุคคลโดยตรง (Hand-On Training) เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากการใช้เครื่องมือหรือการเรียนรู้จากบุคลากรภายใต้คำแนะนำของผู้ฝึก (Trainer) โดยตรง และการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เน้นจัดการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายพร้อมกับการเน้นการฝึกอบรมด้านความรู้และลงมือปฏิบัติจริง

นอกจากต้องสร้างขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแล้ว กิจกรรมแต่ละหน่วยต้องมีสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ และการวัดประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554, น. 29-213)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอ ดังนี้

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

คงรัฐ นวลแปง (2554, น. 132-135) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการ คือผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบกลุ่ม และมีการสะท้อนคิดเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและกลุ่ม วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์และจิตแห่งการสร้างสรรค ชั้นการเรียนการสอนมี 6 ได้แก่ 1) การวางแผนการเรียนรู้ 2) การประเมินเพื่อคัดเลือก 3) การตกผลึกความรู้ 4) การสังเคราะห์แนวคิด 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิด การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการวัดประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการเรียนการสอนและภายหลังการเรียนการสอนตามรูปแบบ โดยคณะผู้ประเมิน ประกอบด้วยตัวผู้เรียน เพื่อน และผู้สอน 2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพบว่า 1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ และความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ และความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรคของผู้เรียนกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก

วริศนันท์ เดชปานประสงค์ (2557, น. 166-183) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะที่เน้นกระบวนการคิดเพื่อส่งเสริม 5 จิตแห่งอนาคต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการทดลองเป็นนักเรียนคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 400 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสำรวจพฤติกรรมบ่งชี้จิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตตามแนวคิดของการ์ตเนอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งการสร้างสรรค์ จิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) ขั้นตอนการเรียนการสอน ได้แก่ ชั้นที่ 1 การลับสมอง ชั้นที่ 2 การจัดประสบการณ์ ชั้นที่ 3 การฝึกปฏิบัติและการพัฒนา และชั้นที่ 4 การสรุปสังเคราะห์ และ (4) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านความมีวินัยในตนเองทางการเรียน ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ ความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกของพฤติกรรมด้านการเคารพ และเข้าใจผู้อื่น การแสดงออกของพฤติกรรมด้านจริยธรรม หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านและโดยรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุมิตตา สว่างทุกข์ (2553, น. 221-232) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกื้อภรณ์จำนวน 30 คน วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาลักษณะการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 จิตของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล 2) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล 3) การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีลักษณะการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล แตกต่างกัน โดยด้านจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งการเคารพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ส่วนด้านจิตสร้างสรรค์และจิตแห่งคุณธรรมไม่มีความแตกต่างกัน 2) การเปรียบเทียบศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ตเนอร์สำหรับนักศึกษา

พยาบาล พบว่านักศึกษาในกลุ่มทดลองมีศักยภาพการคิดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง สถานการณ์ที่ฝึกประสบการณ์แตกต่างกัน ศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ดเนอร์ไม่แตกต่างกัน

3) ศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ดเนอร์ด้านจิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งการสร้างสรรค์ จิตแห่งความเคารพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ส่วนด้านจิตแห่งวิชาการไม่แตกต่างกัน

สมร ทวีบุญ (2555, น. 172-177) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองคือ ครูจำนวน 56 คน วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาสมรรถนะที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในสถานศึกษาแบบอย่าง 2) สร้างหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครูที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาโรงเรียน 3 โรงเรียน ที่ประสบความสำเร็จที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูมีสมรรถนะที่สำคัญคือ สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม 2) ผลการสร้างและทดลองใช้หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยกระบวนการสร้าง Competency-Based Learning Program (CBL) พบว่าเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาสมรรถนะครู ในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ครูสามารถ วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ รวมเวลาตลอดหลักสูตร 21 ชั่วโมง 3) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรพบว่า ครูกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลังการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 15.27$) 4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ของครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและด้านการทำงานเป็นทีมของครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิผลหลักสูตรสามารถยืนยันได้ว่าหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะของครูที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิผลในการพัฒนา

บุษกร เขจรภักดิ์ (2558, น. 172-177) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองคือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาเคมีหมู่ที่ 1 ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับร่างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ 2) หาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ 3) ศึกษาและยืนยันผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ 4) ติดตามผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ เป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา การดำเนินการวิจัยมี 4 ระยะ ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานสำหรับร่างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ และบริบทสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการคิดเชิงระบบของนักศึกษาครูอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการพัฒนาการคิดเชิงระบบให้กับนักศึกษาครูอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคาดหวังว่าการคิดเชิงระบบจะช่วยพัฒนาการบูรณาการองค์ความรู้ได้ดียิ่งขึ้นในระดับมากที่สุด และช่วยให้สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้นในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบ (POEIE Model) ส่งเสริมคุณลักษณะมีความใฝ่คิด มีค่าประสิทธิภาพของรูปแบบ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.06 / 87.50 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ 80/80 3) คะแนนด้านการคิดเชิงระบบหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคุณภาพของการคิดเชิงระบบเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 81.59 4) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีการคิดเชิงระบบติดตัวและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้มีระดับคุณภาพของการคิดเชิงระบบเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 88.55 ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูเห็นพ้องกันว่า รูปแบบได้ส่งผลด้านสมรรถนะการเรียนรู้ของนักศึกษาครูนักคิดเชิงระบบในระดับมากที่สุด

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

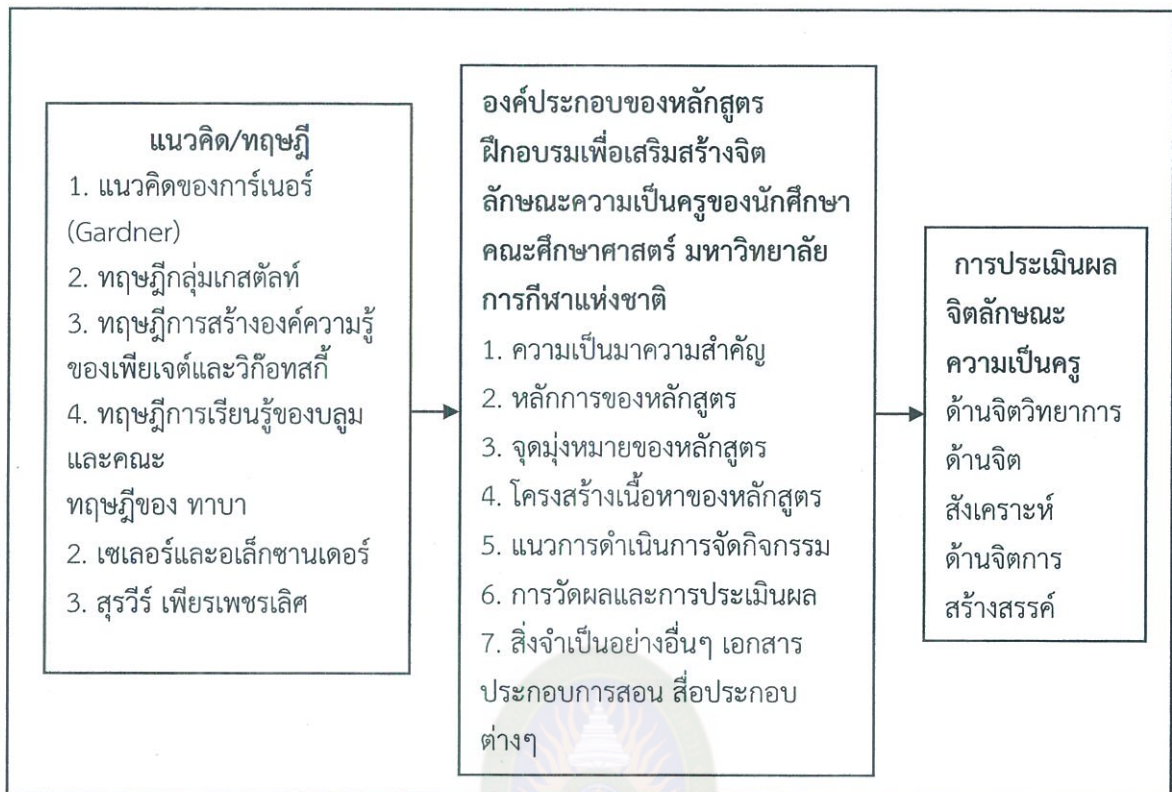
Dawn Garbett (2011, p. 36) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การแยกแยะทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ในครุวิทยาศาสตร์ศึกษา ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) เป็นบทบาทภารกิจของครูเพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตัวของพวกเขาเอง การวินิจฉัยถึงความเข้าใจที่มีอยู่ของนักเรียนตามมาด้วยความชัดเจนแจ่มแจ้ง ในการวางแผนการสอนอย่างรอบคอบ มีการจัดระดับความสามารถของผู้เรียนสู่การเข้าใจ ในแนวคิดสำคัญอย่างลึกซึ้ง การประเมินว่าครุวิทยาศาสตร์สามารถประยุกต์นำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปในบริบทที่หลากหลายได้หรือไม่ และพวกเขามีความสูงมากเพียงใด ในสิ่งที่ได้สอนไป ทั้งนี้ใช้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การวินิจฉัย 2) การมีส่วนร่วมและ 3) การประเมินผล นำไปสู่โครงสร้างการศึกษาระดับสูงด้วยตนเอง ช่องว่างระหว่างคำพูดซึ่งเป็นศิลปะในการพูดจูงใจ และสิ่งที่เป็นความจริงในหลักสูตรรายวิชาระเบียบวิธี วิทยาศาสตร์ศึกษา ที่ซึ่งถูกเขียนไว้ในวารสาร ; มุมมองความเข้าใจของผู้เรียนและเพื่อนร่วมงานผ่านแบบสอบถามและ

การสัมภาษณ์ และการวิพากษ์วิจารณ์และการใช้คำถามของเพื่อนๆ ถือว่ามีผลกระทบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการสอนทางการศึกษาของครู

Kelly (2003, อ้างถึงใน สมปอง ศรีกัลยา และคณะ, 2556, น. 34) ได้ดำเนินการวิจัยศึกษาคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ในขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูโดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของความเป็นครู ในขั้นตอนการสมัครการรับรู้ประสบการณ์สำคัญของวิชาชีพการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานเป็นงานพื้นฐานทางสติปัญญาของครูในฐานะที่เป็นผู้ทำหน้าที่ด้านการสอน การพัฒนาสมรรถนะด้านการปรับตัว การพัฒนานวัตกรรม การทบทวนตนเอง (Self Renewing) การหยั่งรู้ความรู้สึกของผู้อื่น (Empathetic) ที่เป็นผลกระทบจากการตัดสินใจของตนเอง โดยการให้นิยามเกี่ยวกับทักษะใหม่เพียง 2-3 คำตามที่ต้องการและให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประวัติและศาสตร์การสอนที่เป็นการเตรียมความพร้อมด้านความเป็นครูโดยตรง และแนวคิดหลักใหม่ๆ เกี่ยวกับการสอนกับสถานการณ์ปัญหาที่มีอยู่ซึ่งไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน (Mismatch) วิธีการศึกษาใช้การบรรยาย การสรุปอ้างอิงและวิธีการเชิงคุณภาพ

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ จากแนวคิดของการ์ตเนอร์ (Gardner) แนวคิดวิจารณ์ ฟานิช ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ของเพียเจต์ และวิกอทสกี ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ และศึกษาแนวกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดทฤษฎีของ ทาบา เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ทำให้เกิดการพัฒนหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมาความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดผลและการประเมินผล และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ และเกิดประสิทธิผลการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู 3 ด้าน ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้กรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอนทางการพัฒนา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1

ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การดำเนินการวิจัยและพัฒนาทั้ง 3 ระยะมีลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คำถามวิจัย คือ สภาพปัญหาจิตลักษณะความเป็นครูและข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นอย่างไร

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู และแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครู การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม แนวคิดหลักการเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครู จากเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม

2. ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 360 คน จากวิทยาเขตกรุงเทพ (ภาคกลาง) วิทยาเขต เชียงใหม่ (ภาคเหนือ) วิทยาเขตตรัง (ภาคใต้) และวิทยาเขตมหาสารคาม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจิตลักษณะความเป็นครู ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 120 คน อาจารย์ผู้สอนคณะศึกษาศาสตร์ การวิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

แหล่งข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครู ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน จากโรงเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ จำนวน 6 คน โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับ อุดมศึกษา การวิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานที่จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครู และสร้างหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครู ดำเนินการ โดยศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิต สังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมจากแนวคิด ของการ์ดเนอร์ (Gardner) แนวคิดของวิจารณ์ พานิช ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ของเพียเจต์และวิกออสกี ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) ความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ ซึ่งแยก จิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการ สร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม แล้วสร้างข้อความแบบสอบถามให้ ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ นำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำ

ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูษิต บุญทองเถิง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านสถิติ การวิจัย การวัดและประเมินผล อาจารย์สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพร กองพรพรหม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา อาจารย์สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านสถิติ การวิจัย อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภากา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านจิตวิทยา อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏทุกข้อว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ จึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 20 คน จากนั้นนำไปทดลองใช้ เพื่อนำแบบวัดมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ปรากฏว่าทุกข้อมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.818-0.838 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.2 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครู มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ ซึ่งแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตวิทยาการด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม แล้วสร้างข้อความแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ จึงนำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตาม

เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏทุกข้อว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 20 คน เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาในชั้นเรียน โดยการบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้ตามประเด็นที่สอดคล้องกับจิตลักษณะความเป็นครู เพื่อทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้านของนักศึกษา แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้มาเปรียบเทียบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการพรรณนา เพื่อประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการสอน ตลอดปีการศึกษา

3.3 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ ซึ่งแยกจิตลักษณะความเป็นครู ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม แล้วสร้างข้อความแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ จึงนำข้อความที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เพื่อพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งปรากฏว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย โรงเรียนระดับมัธยม และโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 2 คน เพื่อบันทึกการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกตามประเด็นที่สอดคล้องกับจิตลักษณะความเป็นครู เพื่อทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้าน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการพรรณนา เพื่อประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยได้เดินทางไปขอความร่วมมือด้วยตนเองจากรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติทั่วประเทศ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ หลังจากนั้นประมาณสองสัปดาห์ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และบางส่วนส่งคืนทางไปรษณีย์ การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

2. การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเองในระหว่างการเรียนการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัย คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมมีความสมบูรณ์ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

4.2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยม และระดับมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากผู้อำนวยการโรงเรียนโคกคำวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนโคกคำวิทยา โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาจำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง

โดยแบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

2. การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากโรงเรียนระดับมัธยม ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวมโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนผดุงนารี โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาจำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง โดยแบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

3. การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือด้วยตนเองจากรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารจำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนจำนวน 1 คน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมกับได้รับแบบสัมภาษณ์คืนด้วยตนเอง โดยแบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 การวิเคราะห์จิตลักษณะความเป็นครู โดยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าความเชื่อมั่นมีค่ามากกว่า 0.80 ขึ้นไป ปรากฏว่าทุกข้อในแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.813-0.838

5.2 การวิเคราะห์ผลการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาข้อสรุปได้ดังนี้

5.2.1 ด้านจิตวิทยาการ นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียนการสอนและกิจกรรม มีระเบียบวินัยในการเรียนในระดับหนึ่ง ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ให้เกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้

5.2.2 ด้านจิตสังเคราะห์ นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้ในบางเรื่อง สนใจเรียนในวิชาที่เป็นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ควบคุมตนเองได้ระดับหนึ่ง ไม่สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมการเรียนได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น

5.2.3 ด้านจิตการสร้างสรรค์ นักศึกษาไม่มีความหลากหลายในการทำงาน เชื่อในสิ่งที่ตนเองทำในบางครั้ง ไม่มีความคิดที่แตกต่างจากคนอื่น แก้ปัญหาในการเรียนและกิจกรรมได้บ้าง ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น มีจินตนาการในบางเรื่อง อธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน ทำงานไม่ค่อยละเอียด วิธีการแก้ปัญหาผู้สอนต้องคอยกระตุ้น

5.2.4 ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาสามารถฟังความคิดเห็นคนอื่นควบคุมอารมณ์ ทำงานร่วมกับคนอื่น ช่วยเหลือเข้าใจคนอื่น มีความเคารพระหว่างบุคคลและกลุ่ม ยอมรับความผิดพลาดของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ เข้าใจการทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น เข้าใจอารมณ์ความคิดความรู้สึกตอบสนองกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ทำงานร่วมกับคนอื่นที่มีความแตกต่าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เข้าใจยอมรับความผิดพลาดเข้าใจความคิดเห็นคนอื่น

5.2.5 ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมด้วยความเต็มใจรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย ลงมือปฏิบัติตามค่านิยมอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ให้ความช่วยเหลือคนอื่นได้เป็นอย่างดี สำนึกในความรับผิดชอบต่องานลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทำตัวเป็นภาระคนอื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น

5.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

5.3.1 ด้านจิตวิทยาการ นักศึกษารู้จักการวางแผนการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ระดับหนึ่งซึ่งต้องอยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง

5.3.2 ด้านจิตสังเคราะห์ วางแผนการทำงานได้ แต่อยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับงาน ไม่ค่อยเป็นเพราะมีสื่อมากขึ้น

5.3.3 ด้านจิตการสร้างสรรค์ นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้บางเรื่องและปฏิบัติตามที่มอบหมายไม่ค่อยได้ การตั้งคำถามและแก้ปัญหาต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำในบางครั้ง การลงมือปฏิบัติครูพี่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ ทำกิจกรรมที่หลากหลาย อย่างพร้อมกันไม่ได้ ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์เท่านั้น

5.3.4 ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นคนอื่นควบคุมตนเองได้ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น เคารพครูพี่เลี้ยงเคารพกันในการทำงานกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี

5.3.5 ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสมและด้วยความเต็มใจไม่เป็นภาระคนอื่น ประสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี ช่วยเหลือบุคคลอื่น ให้กำลังใจผู้อื่นได้ สำนึกในความรับผิดชอบต่องาน ลงมือปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

5.4 จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์จิตลักษณะของนักศึกษา การบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และจากการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์นั้น นักศึกษามีความสนใจการเรียนการสอนปฏิบัติ มีครูคอยแนะนำ นักศึกษาแก้ปัญหาตามคำแนะนำเท่านั้น ซึ่งจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 พบว่านักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อยด้วยเช่นกัน ฉะนั้นจึงควรนำจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x})

6.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

6.3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

คำถามการวิจัย คือ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 20 คน

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

1.3 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู โดยนำสาระสำคัญของแนวคิด หลักการทางจิตลักษณะความเป็นครู ที่ได้จากระยะที่ 1 มาสังเคราะห์หลักการของหลักสูตร

ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1.4 พัฒนาวัตถุประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม โดยนำหลักการของหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้จากข้อ 1.3 มาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียนภายใต้หลักการแต่ละข้อ และนำผลการวิเคราะห์นั้นมาพัฒนาเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

1.5 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู ฉบับร่าง โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมของการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.5.1 ความเป็นมาและความสำคัญ เป็นการกำหนดแนวทางในการเขียนจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหา ความจำเป็นในจิตลักษณะความเป็นครู

1.5.2 หลักการของหลักสูตร เป็นการกำหนดว่าหลักสูตรใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายใดที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเรื่องจิตลักษณะความเป็นครู มีรูปแบบและวิธีการในพัฒนา

1.5.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาจากการศึกษาสภาพปัญหา ความจำเป็น และผลการวิจัยระยะที่ 1

1.5.4 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหลักการของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาด้านจิตวิทยาการ กิจกรรมพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ กิจกรรมพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์

1.5.5 แนวดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มากำหนดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างของนักศึกษา เนื้อหาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติจริง ซึ่งแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การประเมินผล

1.5.6 การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลกระบวนการและรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบว่าได้ผลอย่างไร โดยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เสนอโครงสร้างหลักสูตร

1.5.7 สิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วย วิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร

2. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือด้านเนื้อหา ภาษา การวัดและประเมินผล ด้านสถิติ การวิจัย และด้านจิตวิทยา จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดิมจากระยะที่ 1 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

3.2 ความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

3.3 ความเหมาะสมของโครงสร้างกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

3.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

3.5 ความสอดคล้องของแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

3.6 ความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ระหว่างฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู

3.7 ความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

4. เสนอโครงร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ภาษา การวัดและประเมินผล ด้านสถิติ การวิจัย และด้านจิตวิทยา จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาดับริ่ง และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นการพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาความสำคัญและสภาพของนักศึกษา

4.2 ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันเพียงใด

4.3 ประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาโดยภาพรวม

4.4 ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาโดยภาพรวม

4.5 ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษามีความสอดคล้องกันเพียงใด

4.6 ประเมินความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมระหว่างฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู

4.7 ประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

4.8 ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และ เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ให้มีความ สมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู ของนักศึกษา โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตาม วิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) ใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

5.2 ความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง มีคะแนนเป็น +1

ไม่แน่ใจ มีคะแนนเป็น 0

ไม่สอดคล้อง มีคะแนนเป็น -1

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) (IOC) รายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่ารายการประเมินนั้นใช้ได้ (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 257)

5.3 ความเหมาะสมของโครงสร้างกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะ ความเป็นครูของนักศึกษา โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale)

ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ความว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

5.4 ความเหมาะสมกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ความว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

5.5 ความสอดคล้องของแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	+1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	-1

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) (IOC) รายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่ารายการประเมินนั้นใช้ได้ (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 257) จากนั้นทดลองใช้ แล้วหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

5.6 วิเคราะห์ความสอดคล้องแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	+1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	-1

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) (IOC) รายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่ารายการประเมินนั้นใช้ได้ (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 257) จากนั้นผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	คุณภาพมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	คุณภาพมาก
คะแนน 3	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51-5.00	หมายความว่า	คุณภาพมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51-4.50	หมายความว่า	คุณภาพมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51-3.50	หมายความว่า	คุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51-2.50	หมายความว่า	คุณภาพน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.50	หมายความว่า	คุณภาพน้อยที่สุด

5.7 วิเคราะห์ความสอดคล้องแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง มีคะแนนเป็น +1

ไม่แน่ใจ มีคะแนนเป็น 0

ไม่สอดคล้อง มีคะแนนเป็น -1

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) (IOC) รายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่ารายการประเมินนั้นใช้ได้ (ไพศาล วรรค้ำ, 2552, น. 257) แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากนั้นประเมินผลแบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likent Scale) โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากความคิดเห็นของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า ความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า ความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า ความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อยที่สุด

6. เครื่องมือการวัดผล

6.1 แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

6.2 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้ฝึกอบรมระหว่างฝึกอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตร

7.1 แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นแบบทดสอบสำหรับวัดจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาก่อนและหลังการอบรม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

7.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และความเป็นครูเพื่อเป็นแนวทางทางการพัฒนาและสร้างแบบทดสอบ

7.1.2 สร้างแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งพัฒนาจากด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และความเป็นครู

7.1.3 นำแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ หากคุณภาพแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครู โดยลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 20 คนมีรายละเอียดดังนี้ วิเคราะห์ข้อสอบโดยหาความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR 20) การหาคุณภาพแบบทดสอบใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบมีค่าความยากเท่ากับ 0.25 - 0.75 ค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า 0.20-0.70 และแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 จัดทำแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาเป็นแบบสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

7.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาที่เข้าอบรม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

7.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ความเป็นครูเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

7.2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักศึกษาที่เข้าอบรม จำนวน 10 ข้อ ซึ่งพัฒนาจากด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และความเป็นครู

7.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

7.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7.2.5 จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้เป็นแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

7.3 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

7.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และความเป็นครูเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

7.3.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา จำนวน 7 ข้อ ซึ่งพัฒนาจากด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และความเป็นครู

7.3.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

7.3.4 การหาคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาทั้งฉบับ โดยลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 จำนวน 20 คน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.81- 0.84

7.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7.3.6 จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ให้เป็นแบบสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาไปใช้จริงเพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

คำถามวิจัย คือหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สามารถพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาได้อย่างไร

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ การศึกษาประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษามีวิธีดำเนินการของการวิจัยระยะนี้ประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ห้อง 1 และห้อง 2 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 30 คน

2. การฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยดำเนินการทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มานักศึกษาชั้นปีที่ 2 ห้อง 1 และห้อง 2 จำนวน 66 คน โดยนักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษาโควตานักกีฬาและนักศึกษาทั่วไป แล้วคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาที่เป็นนักศึกษาโควตา และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากให้ได้ 30 คน เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร สำหรับกลุ่มที่จับฉลากไม่ได้ไม่ต้องมาเรียน เพราะช่วงอบรมเป็นช่วงนักศึกษาปิดภาคการศึกษา โดยใช้ระยะเวลาในการอบรม 3 วัน

3. วิธีดำเนินการฝึกอบรม ใช้การบรรยายโดยวิทยากร โดยมีใบความรู้ ใบงาน การอภิปรายกลุ่มย่อย การศึกษากรณีตัวอย่าง การสาธิต และการปฏิบัติจริง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 ทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเสนอถึงรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม เพื่อชี้แจงถึงเหตุผลวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตดำเนินการฝึกอบรม

5.2 ดำเนินการฝึกอบรมตามกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 วัน ระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2562 โดยใช้เวลาฝึกอบรม 21 ชั่วโมง

5.3 ผู้วิจัยประเมินก่อนการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.4 ดำเนินการฝึกอบรมตามกรอบเนื้อหาต่างๆที่กำหนดไว้ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 วัน

5.5 ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

5.6 ประเมินหลังการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.7 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากดำเนินการฝึกอบรมเสร็จสิ้นแล้ว

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่างๆของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อน และหลังการฝึกอบรมใช้สถิติทดสอบค่าที (t - test)

6.3 วิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ ระหว่างการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

6.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากความคิดเห็นของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า ความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า ความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า ความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

7.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

7.3 สถิติทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การทดสอบค่า t-test (t-test dependent)

ภาพที่ 3.1 กรอบดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู และแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยมีผลการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู ศึกษาและวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครู การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม แนวคิดหลักการเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครู จากเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพ ให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม

2. ศึกษากลุ่มตัวอย่าง จากนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 120 คน และแหล่งข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนจากโรงเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ ในระดับประถมศึกษา 2 คน ระดับมัธยมศึกษา 2 คน และระดับอุดมศึกษา 2 คน

3. ผลการวิจัยมีดังนี้

3.2.1 ผลการศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ แบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาวิชาเอกพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แบบสอบถามความคิดเห็นจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม

จิตลักษณะ	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
จิตวิทยาการ	4.20	.148	มาก
จิตสังเคราะห์	4.20	.148	มาก
จิตการสร้างสรรค์	4.20	.148	มาก
จิตเคารพให้เกียรติ	4.56	.113	มากที่สุด
จิตคุณธรรมจริยธรรม	4.59	.138	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่าด้านจิตวิทยาการ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .148 ด้านจิตสังเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .148 ด้านจิตการสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .148 ด้านจิตเคารพให้เกียรติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.56, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .113 และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 4.59, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .138

จากตารางพบว่านักศึกษามีจิตลักษณะความเป็นครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความสนใจแก้ปัญหา เคารพผู้อื่นช่วยเหลือสังคม เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า จิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการอยู่ในระดับมาก ด้านจิตสังเคราะห์อยู่ในระดับมาก ด้านจิตการสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ด้านจิตเคารพให้เกียรติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษاپริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการสอน ตลอดปีการศึกษา พบว่าด้านจิตวิทยาการ นักศึกษาใฝ่เรียนรู้ระดับหนึ่ง แสดงความคิดเห็นได้ สนใจการเรียนการสอนแบบปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอนแบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตสังเคราะห์ แสดงความคิดเห็นได้ ไม่ค่อยสนใจการเรียนการสอนแบบทฤษฎี สรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตการสร้างสรรค์ นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น อธิบายการทำงานได้ตามกรอบที่วางไว้ ไม่คิดนอกกรอบ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น ควบคุม

ตนเองได้ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้ด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

3.2.2 แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ผลการหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน พบว่าด้านจิตวิทยาการ นักศึกษาไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้ในด้านทฤษฎี ด้านจิตสังเคราะห์ นักศึกษาวางแผนการทำงานไม่ค่อยได้ ควบคุมตนเองได้แต่ครูที่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ ด้านจิตการสร้างสรรค นักศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาตามคำแนะนำ ตั้งคำถาม ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์เท่านั้นไม่สามารถคิดนอกกรอบได้ ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ ทำงานผสมผสานกับคนอื่นได้ดี ให้เกียรติผู้อื่น เคารพครูที่เลี้ยง มีการทำงานผสมผสานกัน เคารพกันในการทำงาน กิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือผู้อื่นได้ดีมาก และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาประสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับคนอื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา การบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และจากการสัมภาษณ์ ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค นั้น นักศึกษามีความสนใจการเรียนการสอนปฏิบัติ ต้องมีครูคอยแนะนำ นักศึกษาแก้ปัญหาตามคำแนะนำเท่านั้น และจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 พบว่านักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย จึงต้องการจัดทำหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญ มุ่งผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพทางพลศึกษา แต่นักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย จึงต้องการจัดทำหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติและจากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค นั้น นักศึกษามีความสนใจการเรียนการสอนปฏิบัติ ต้องมีครูคอยแนะนำ นักศึกษาแก้ปัญหาตามคำแนะนำ

2. หลักการของหลักสูตร มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรคอย่างเหมาะสม ผ่านการพัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องการให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครู ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ พร้อมทั้งมีทักษะในการพัฒนาตนเองเรื่องจิตลักษณะความเป็นครู

4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย

4.1 การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ ได้แก่ กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการควบคุมตนเอง

4.2 การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ ได้แก่ กิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ กิจกรรมรู้จักการวางแผน

4.3 การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมความแตกต่างของฉัน กิจกรรมวิธีการไหนดี กิจกรรมจินตนาการอย่างไร กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้ กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน

5. แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การชี้แจงสาระสำคัญ จุดประสงค์ของกิจกรรม ขอบเขตของเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล ส่วนการดำเนินกิจกรรมอาจมีการบรรยายหรือยกตัวอย่างเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน การมอบหมายงานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปรายกลุ่มย่อย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู การสรุปสาระสำคัญ และนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม การเสวนาแลกเปลี่ยนความคิด และวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคน มีกิจกรรมบูรณาการความคิด แนวคิดเพื่อการประยุกต์ และนำไปสู่การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู กิจกรรมนันทนาการระหว่างการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการอำลาสำหรับสร้างความประทับใจ และการกระชับความสัมพันธ์ สร้างบรรยากาศที่ประทับใจเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม

6. การวัดประเมินผลของหลักสูตร การทดสอบจิตลักษณะความเป็นครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม มีการสังเกตพฤติกรรมผู้ฝึกอบรมการเข้าร่วมกิจกรรม และมีการประเมินความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครู แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู

7. สิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา จึงได้นำด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรคมาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยยังได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย การ์ดเนอร์ (Gardner) วิจารณ์ พานิช ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ของเพียเจต์และวิกอทสกี ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ ทาบ่า (Taba) เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander) และ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ได้ข้อสรุปว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ ควรประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมรรมฝึกอบรม สื่อ และเอกสารหลักสูตร การประเมินผล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ เป็นการกำหนดแนวทางในการเขียนจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความเป็นมาหรือสภาพปัญหาและความสำคัญในการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ทำให้ทราบว่า ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค จะสามารถพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาได้

1.2 หลักการของหลักสูตร เป็นการกำหนดว่าหลักสูตรใช้สำหรับการพัฒนาด้านจิตวิทยาการ ด้านสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรคที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค และมีทักษะในการพัฒนาตนเองเรื่องจิตลักษณะความเป็นครู ซึ่งได้มาจากการวิจัยระยะที่ 1 นำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.4 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์สรุปและกำหนดเป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โดยเนื้อหาของจิตลักษณะความเป็นครูประกอบด้วย การจะพัฒนาด้านจิตวิทยาการด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค ซึ่งเนื้อหาจะเน้นความต่อเนื่องและผสมผสานระหว่างด้านจิตวิทยาการ

ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ โดยการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมหลักสูตรจิตลักษณะ
ความเป็นครูของนักศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษามาจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554,
น. 29-213) ซึ่งกิจกรรมฝึกอบรมมีจำนวน 2 หน่วย 10 กิจกรรม ดังนี้ หน่วยที่ 1 การพัฒนาด้าน
จิตวิทยาการ 1) กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา 2) กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) กิจกรรมการ
ควบคุมตนเอง การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ 4) กิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 5) กิจกรรม
รู้จักการวางแผน หน่วยที่ 2 การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์ 6) กิจกรรมความแตกต่างของฉัน
7) กิจกรรมวิธีการไหนดี 8) กิจกรรมจินตนาการอย่างไร 9) กิจกรรมความรู้จักรวมมาประยุกต์ใช้
10) กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน (ดังตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา เป็นหลักสูตรที่
นำเอาผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มาพัฒนา
เป็นหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิต
สังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาที่ใช้ในการ
ฝึกอบรม

กิจกรรม	ระยะเวลา	
	ชั่วโมง	นาที
การรายงานตัวและลงทะเบียน	1	30
พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ		30
ทดสอบก่อนการฝึกอบรม		30
การปฏิสัมพันธ์	2	
หน่วยที่ 1		
การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ		
การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ (ต่อ)		
1. กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	2	
2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	
3. กิจกรรมการควบคุมตนเอง	1	30
การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์		
4. กิจกรรมรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	2	30
5. กิจกรรมรู้จักการวางแผน	1	30

(ต่อ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	
	ชั่วโมง	นาที
หน่วยที่ 2		
การพัฒนาจิตการสร้างสรรค์		
6. กิจกรรมความแตกต่างของฉันท	1	
7. กิจกรรมวิธีการไหนดี	1	
8. กิจกรรมจินตนาการอย่างไร	1	
9. กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้	2	
10. กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน	2	
กิจกรรมสรุปซักถามปัญหาและทดสอบหลังการฝึกอบรมและปิดการอบรม	1	30
รวม	21 ชั่วโมง	

1.5 แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร เน้นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างของนักศึกษา การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าด้วยตนเอง กระบวนการกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การบรรยายจากวิทยากร การปฏิบัติจริงด้วยสื่อเรียนรู้จาก เอกสารประกอบการสอนหลักสูตร กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา หลักการของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตลักษณะความเป็นครู และรับรู้ความสามารถของตนเอง

1.6 การวัดและการประเมินผล การทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูผู้ฝึกอบรม ก่อนและ หลังการฝึกอบรมหลักสูตร การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมจาก การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ และการพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์ การสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู โดยมี เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เป็นแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครู แบบสังเกต พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู เกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม เปิดโอกาสให้ผู้ ฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจะได้ทราบว่า การฝึกอบรมบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

1.7 สิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชา พื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร

2. ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร

ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	SD	
1. ความเป็นมาและความสำคัญ			
1.1 เหมาะสมกับความต้องการสำหรับการพัฒนา นักศึกษา(ครู)	4.40	0.55	มาก
1.2 มีเหตุและผลที่สอดคล้องกัน	4.20	0.45	มาก
1.3 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
2. หลักการของหลักสูตร			
2.1 สามารถนำไปใช้และประยุกต์ใช้ได้จริง	4.20	0.84	มาก
2.2 มีแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4.00	0.71	มาก
3. จุดมุ่งหมาย			
3.1 มีความชัดเจน	4.00	0.71	มาก
3.2 มีประโยชน์สำหรับครู	4.40	0.55	มาก
3.3 ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.00	0.71	มาก
4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร			
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	4.00	0.71	มาก
4.2 มีความสำคัญและมีประโยชน์กับครู	4.20	0.84	มาก
5. แนวดำเนินการจัดกิจกรรม			
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม	4.20	0.84	มาก
5.2 กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม ในกลุ่ม	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	SD	
6. การวัดประเมินผล			
6.1 การวัดและประเมิน	4.40	0.55	มาก
6.2 เครื่องมือ	4.40	0.55	มาก
6.3 เกณฑ์การประเมิน	4.20	0.45	มาก
7. กิจกรรมของหลักสูตร			
กิจกรรมรายงานตัวและลงทะเบียน/กิจกรรมพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ/กิจกรรมทดสอบก่อนการฝึกอบรม	4.20	0.45	มาก
กิจกรรมการปฏิสัมพันธ์	4.00	0.71	มาก
การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ			
7.1 กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	4.40	0.55	มาก
7.2 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.60	0.89	มาก
7.3 กิจกรรมการควบคุมตนเอง	3.80	0.84	มาก
การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์			
7.4 กิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	4.00	0.71	มาก
การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์			
7.5 กิจกรรมรู้จักการวางแผน	4.20	0.84	มาก
การพัฒนาด้านจิตสร้างสรรค์			
7.6 กิจกรรมความแตกต่างของฉัน	4.40	0.55	มาก
7.7 กิจกรรมวิธีการไหนดี	4.40	0.55	มาก
7.8 กิจกรรมจินตนาการอย่างไร	4.40	0.55	มาก
7.9 กิจกรรมความรุ่งโรจน์รวมมาประยุกต์ใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
7.10 กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน	4.60	0.55	มากที่สุด
กิจกรรมทดสอบหลังการฝึกอบรมและปิดการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ย	4.23	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.60-4.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.00 -0.89 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก-มากที่สุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 แสดงว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก

2.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

รายการประเมิน	ดัชนีความ เหมาะสม	ความหมาย
1. ความเป็นมาและความสำคัญกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
2. หลักการของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา แนวทางกิจกรรม และการวัดประเมินผลของหลักสูตร	0.60	สอดคล้อง
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดประสงค์ของกิจกรรมการฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง
4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม การวัดประเมินผลการฝึกอบรม และเกณฑ์การประเมินผล	0.60	สอดคล้อง
5. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกับเนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง
6. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกับกระบวนการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการประเมินผลหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
8. แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตรกับการดำเนินกิจกรรม และแหล่งเรียนรู้ของสื่อประกอบ	0.80	สอดคล้อง
9. การวัดและการประเมินผลหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา อยู่ระหว่าง .60-1.00 แสดงว่าโครงสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูมีความสอดคล้องทุกประเด็น

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	SD	
1. ชื่อกิจกรรม			
1.1 ชื่อกิจกรรมมีความเหมาะสมและครอบคลุมสาระสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมแหล่งเรียนรู้/สื่อประกอบและ การวัดและการประเมินผล	4.20	0.45	มาก
1.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.80	0.45	มาก
2. สาระสำคัญ			
2.1 สาระสำคัญมีรายละเอียดและชัดเจน	4.40	0.55	มาก
2.2 สาระสำคัญมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์	4.60	0.55	มากที่สุด
3. จุดประสงค์			
3.1 จุดประสงค์ชัดเจนและเหมาะสม	4.40	0.89	มาก
3.2 จุดประสงค์สอดคล้องกับชื่อกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์	4.80	0.45	มากที่สุด
4. เนื้อหา			
4.1 เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
4.2 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.20	0.45	มาก
4.3 เนื้อหา มีการกำหนดอย่างเป็นลำดับขั้น	3.80	0.45	มาก
4.4 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับชื่อกิจกรรม สาระสำคัญ จุดประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	SD	
5. การดำเนินกิจกรรม			
5.1 กิจกรรมที่กำหนดขึ้นสามารถปฏิบัติได้	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม	4.40	0.89	มาก
5.3 กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำตามบทบาทหน้าที่ตามศักยภาพและความถนัดของตนเองอย่างเหมาะสม	4.20	0.84	มาก
5.4 กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพียงพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุผลตามจุดประสงค์	4.20	0.84	มาก
5.5 กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมีความสมบูรณ์ถูกต้อง	4.60	0.89	มากที่สุด
6. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ			
6.1 แหล่งเรียนรู้สื่อประกอบมีความหลากหลาย	4.40	0.55	มาก
6.2 แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความทันสมัย	4.00	0.71	มาก
7. การวัดและการประเมินผล			
7.1 วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับ	4.40	0.89	มาก
7.2 วิธีการวัดผลมีความหลากหลาย	4.00	1.00	มาก
7.3 เครื่องมือวัดผลมีความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล	4.60	0.55	มากที่สุด
7.4 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม	4.00	0.71	มาก
เฉลี่ย	4.32	0.30	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการประเมินความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของกิจกรรมของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.80-5.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.45-0.89 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก-มากที่สุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 แสดงว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก

2.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
ปรากฏผลตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความเหมาะสมของกิจกรรม
จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	SD	
1. กิจกรรมการรายงานตัวและลงทะเบียน	4.40	0.55	มาก
2. กิจกรรมพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ	4.20	0.45	มาก
3. กิจกรรมทดสอบก่อนการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
4. กิจกรรมทดสอบก่อนการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
5. กิจกรรมการปฏิสัมพันธ์	4.20	0.45	มาก
6. กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	4.00	0.71	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.40	0.55	มาก
8. กิจกรรมการควบคุมตนเอง	4.40	0.55	มาก
9. กิจกรรมรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	4.20	0.45	มาก
10. กิจกรรมรู้จักการวางแผน	4.40	0.89	มาก
11. กิจกรรมความแตกต่างของฉันท	4.40	0.55	มาก
12. กิจกรรมวิธีการไหนดี	4.20	0.45	มาก
13. กิจกรรมจินตนาการอย่างไร	4.40	0.55	มาก
14. กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้	4.20	0.84	มาก
15. กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน	4.60	0.55	มากที่สุด
16. กิจกรรมสรุปซักถามปัญหา	4.60	0.55	มากที่สุด
17. กิจกรรมทดสอบหลังการฝึกอบรม และปิดการอบรม	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ย	4.34	0.21	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของ
นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00-4.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.45-0.89 แสดงว่ามีความ

เหมาะสมอยู่ระดับมาก-มากที่สุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21 แสดงว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก

3. ผลการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรก่อนนำไปใช้

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการสร้างเอกสารประกอบหลักสูตรและเครื่องมือก่อนทดลองใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความเป็นมาและความสำคัญ มีเหตุและผลชัดเจน เหมาะสม จึงไม่ต้องปรับปรุง

3.2 หลักการของหลักสูตร มีความชัดเจนตามหลักการที่วางแผนไว้

3.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ปรับปรุงมีความสอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร มุ่งพัฒนานักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์

3.4 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เป็นกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 10 กิจกรรม มีเนื้อหาที่เหมาะสม ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์เพื่อความเหมาะสม

3.5 แนวการดำเนินการจัดกิจกรรม กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา หลักการของหลักสูตร มีการปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับสาระสำคัญของกิจกรรมเป็นบางกิจกรรมและเพิ่มแหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบทางออนไลน์

3.6 การวัดและการประเมินผล ปรับการวัดประเมินผลที่เกิดความซ้ำซ้อนของแต่ละกิจกรรม

3.7 นำผลมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมก่อนที่จะไปใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การตรวจสอบประสิทธิผล 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนนี้เป็นการทดสอบแบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ห้อง 1 และห้อง 2 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 30 คน ส่วนที่ 2

ผลบันทึกสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักศึกษาผู้เข้าร่วมฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม ซึ่งแยกเป็นจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ โดยจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2562 ณ ห้องประชุม 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ซึ่งใช้ระยะเวลา 3 วัน และผลการประเมินความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

จิตลักษณะ	ก่อนฝึกอบรม		หลังฝึกอบรม		t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ความเป็นครูของนักศึกษา	12.20	2.578	23.80	2.355	-19.272

$P < 0.01$ (df=29)

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผลการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมก่อนและหลังฝึกอบรม คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะความเป็นครูก่อนฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 12.20 หลังฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 23.80 ค่า t เท่ากับ -19.272 คะแนนจิตลักษณะความเป็นครูหลังฝึกอบรมสูงกว่าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมผลจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม โดยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม ปรากฏผลตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.8 ผลการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาในแต่ละกิจกรรม ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับพฤติกรรมของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม

รายงานการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับพฤติกรรม
	\bar{X}	SD	
ด้านจิตวิทยาการ			
1. ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	4.47	0.51	มาก
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.57	0.50	มากที่สุด
3. การควบคุมตนเอง	4.57	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.54	0.20	มากที่สุด
ด้านจิตสังเคราะห์			
4. การรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	4.57	0.50	มากที่สุด
5. รู้จักการวางแผน	4.60	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.59	0.23	มากที่สุด
ด้านจิตการสร้างสรรค์			
6. ความแตกต่างของฉันทัน	4.63	0.49	มากที่สุด
7. วิธีการไหนดี	4.73	0.45	มากที่สุด
8. จินตนาการอย่างไร	4.83	0.38	มากที่สุด
9. ความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้	4.70	0.47	มากที่สุด
10. สร้างสรรค์ตามใจฉันทัน	4.57	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.69	0.24	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.62	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผลการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม โดย บันทึกการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาผู้ฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละกิจกรรมของนักศึกษาผู้ฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการทำกิจกรรมของกิจกรรมฝึกอบรม ดังนี้คะแนนเฉลี่ยจิตวิทยาการมีค่าเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด จิตสังเคราะห์

มีค่าเท่ากับ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด และจิตการสร้างสรรคมีค่าเท่ากับ 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด และคะแนนเฉลี่ยภาพรวมทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

รายงานการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	SD	
1. เนื้อหา			
1.1 หลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง มหาวิทยาลัยและชุมชน	4.47	0.51	มาก
1.2 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.47	0.51	มาก
1.3 เนื้อหาหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา	4.57	0.50	มากที่สุด
1.4 เนื้อหาหลักสูตรสามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตลักษณะความเป็นครูได้	4.73	0.45	มากที่สุด
1.5 การแบ่งเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีความชัดเจน	4.60	0.50	มากที่สุด
1.6 การจัดลำดับของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน	4.63	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.58	0.30	มากที่สุด
2. กิจกรรม			
2.1 กิจกรรมที่จัดตรงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.50	0.50	มาก
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.50	0.50	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายงานการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	SD	
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ สามารถปฏิบัติได้จริง	4.60	0.50	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.55	0.32	มากที่สุด
3. สื่อ/อุปกรณ์			
3.1 แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความเหมาะสมกับ	4.63	0.50	มากที่สุด
3.2 สื่อการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา	4.63	0.50	มากที่สุด
3.3 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
3.4 สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ เรื่องจิตลักษณะความเป็นครู	4.70	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.64	0.28	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผล			
4.1 มีพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล	4.73	0.45	มากที่สุด
4.2 มีพึงพอใจในการนำเสนอผลงาน	4.83	0.38	มากที่สุด
4.3 เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความชัดเจน เพียงตรงและเหมาะสม	4.77	0.50	มากที่สุด
4.4 วิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรเสริมมีความหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	4.63	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.74	0.30	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายงานการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	SD	
5. วิทยาการ			
5.1 ความสามารถ ความรอบรู้ในเรื่องที่บรรยายหรือทำกิจกรรม	4.70	0.47	มากที่สุด
5.2 ความชัดเจนในการตอบคำถามและเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.57	0.50	มากที่สุด
5.3 บุคลิกภาพเหมาะสม	4.63	0.49	มากที่สุด
5.4 จัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้	4.77	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.29	มากที่สุด
6. การจัดการ			
6.1 การกำหนดเวลาที่มีความเหมาะสม	4.57	0.50	มากที่สุด
6.2 สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.70	0.47	มากที่สุด
6.3 บรรยากาศไม่ทำให้เกิดความเครียด	4.43	0.50	มาก
6.4 ขั้นตอนแต่ละกิจกรรมมีความยืดหยุ่น	4.70	0.47	มากที่สุด
6.5 สิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม	4.57	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.59	0.35	มากที่สุด
7. ประโยชน์ที่ได้รับ			
7.1 สามารถเลือกนำไปใช้ตามความสนใจ ความถนัดในชีวิตประจำวัน	4.63	0.47	มากที่สุด
7.2 สามารถนำไปใช้ในหน้าที่การงานในอนาคต	4.67	0.48	มากที่สุด
7.3 กิจกรรมมีความเป็นกันเอง น่าสนใจ เกิดความสุขสนุกสนาน	4.57	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.62	0.34	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.60	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่าแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ซึ่งความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมคะแนนเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมมีค่าตั้งแต่ 4.43 – 4.83 อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครู แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ 3) เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ระยะที่ 3 การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

5.1 สรุป

5.1.1 ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษามีรายละเอียดดังนี้

5.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา จากการศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ด้านจิตสังเคราะห์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ด้านจิตการสร้างสรรคอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ด้านจิตเคารพให้เกียรติ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.56 และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 4.59 จากที่กล่าวมาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรคอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นได้ทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการสอน ตลอดปีการศึกษา พบว่าด้านจิตวิทยาการ สนใจการเรียนการสอนแบบปฏิบัติมากกว่า

การเรียนการสอนแบบทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตสังเคราะห์ สรุปรวบรวมงานไม่ค่อยได้ ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ด้านจิตการสร้างสรรค นักศึกษาไม่คิดนอกกรอบ นักศึกษามีคำถามอยู่ในบทเรียนเท่านั้น ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ได้ด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จากที่กล่าวมา ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ส่วนด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษายอมรับความคิดเห็นคนอื่น คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

5.1.1.2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ด้านจิตวิทยาการ นักศึกษารู้จักการวางแผนการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ ระดับหนึ่งซึ่งต้องอยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง ด้านจิตสังเคราะห์ วางแผนการทำงานได้ แต่อยู่ในความดูแลของครูพี่เลี้ยง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับงาน ไม่ค่อยเป็นเพราะมีสื่อมากขึ้น ด้านจิตการสร้างสรรค นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้บางเรื่องและปฏิบัติ งานตามที่มอบหมายไม่ค่อยได้ การตั้งคำถามและแก้ปัญหาต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำในบางครั้ง การลงมือปฏิบัติครูพี่เลี้ยงต้องคอยแนะนำ ทำกิจกรรมที่หลากหลาย อย่างพร้อมกันไม่ได้ ตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์เท่านั้น ด้านจิตเคารพให้เกียรติ นักศึกษาสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นคนอื่น ควบคุมตนเองได้ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น เคารพครูพี่เลี้ยง เคารพกัน ในการกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือผู้อื่นได้ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสมและด้วยความเต็มใจไม่เป็นภาระคนอื่น ประสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี ช่วยเหลือบุคคลอื่น ให้กำลังใจผู้อื่นได้ สำนึกในความรับผิดชอบต่องาน ลงมือปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จากที่กล่าวมาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค ครูพี่เลี้ยงต้องคอยดูแลแนะนำ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของงานไม่ค่อยได้ ส่วนด้านจิตเคารพให้เกียรติ และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นจิตลักษณะความเป็นครูที่ควรฝึกอบรมควรเป็น ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรคเพราะว่า จากการสอบถามความคิดเห็นนักศึกษามีค่าเฉลี่ยระดับมาก จากการศึกษาแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการสอน ตลอดปีการศึกษาก็เช่นกัน พบว่าด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิต

สร้างสรรค์ นักศึกษาสนใจเรียนปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ผู้สอนต้องคอยกระตุ้น ไม่คิดนอกกรอบ และจากการศึกษาการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน พบนักศึกษาต้องให้ครูที่เลี้ยงคอยดูแลแนะนำ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของงานไม่ได้

5.1.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

5.1.2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบดังนี้ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์ และการพัฒนาด้านจิตสร้างสรรค์ โดยกิจกรรมฝึกอบรมมีทั้งหมด 10 กิจกรรม 21 ชั่วโมง 5) แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร 6) การวัดประเมินผลของหลักสูตร 7) สิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร โดยเป็นการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

5.1.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

5.1.2.3 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมาย

5.1.3 ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1.3.1 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาก่อนและหลังฝึกอบรมพบว่า นักศึกษาผู้ฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะความเป็นครูหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.3.2 ผลการวิเคราะห์แบบ แบบสังเกตพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักศึกษาผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ พบว่าพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาผู้ฝึกอบรม คะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 อยู่ในระดับพฤติกรรมมากที่สุด โดยลำดับแรกเป็นด้านจิตการสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 รองลงมาเป็นด้านจิตสังเคราะห์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และสุดท้ายด้านจิตวิทยาการมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 โดยจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตสร้างสรรค์ อยู่ในระดับพฤติกรรมมากที่สุด

5.1.3.3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ค่ะแนแนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นในการทำกิจกรรมในแต่ละด้านของกิจกรรมฝึกอบรม พบว่า ค่ะแนแนเฉลี่ยทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งค่ะแนแนเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมมีค่าตั้งแต่ 4.43 – 4.83 อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก-มากที่สุด โดยลำดับแรกเป็นการวัด ประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมาเป็นวิทยากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ลำดับต่อไปเป็นสื่อ/ อุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ประโยชน์ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 การจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 เนื้อหามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และสุดท้ายกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 โดยทุกกิจกรรมในการฝึกอบรมที่กล่าวมา อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ค้นพบมีข้อควรนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

จากผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตวิทยาการมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านจิตสังเคราะห์มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านจิตสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านจิตเคารพให้เกียรติมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด และด้านจิตคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด โดยจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยไม่ถึงระดับมากที่สุด จากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 สาขาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ วิทยาเขตมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการสอน ตลอดปีการศึกษา จิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตสร้างสรรค์ ยังต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยดูแลช่วยเหลือ การตั้งคำถามและแก้ปัญหาให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาแรกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตร

ปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีปัญหาเรื่องความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย ซึ่งในระดับอุดมศึกษาก็เช่นกัน ก็พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาด้านคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานสากล ได้แก่การจัดการจัดการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพโดยเน้นถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ขาดการวิจัยและสร้างความรู้ใหม่ ไม่ส่งเสริมผู้เรียนให้ใช้ความคิดวิจารณ์ญาณ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ ฉะนั้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาที่เตรียมการสอนทางวิชาชีพครู โดยเฉพาะครูพลศึกษาและบุคลากรวิชาชีพทางพลศึกษานั้นควรจัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลจากสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน พบว่าจิตลักษณะความเป็นครูที่ควรฝึกอบรมควรเป็นด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านการสร้างสรรค์ เพราะว่าด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์นั้น นักศึกษายังต้องให้ครูพี่เลี้ยงคอยดูแลช่วยเหลือ การตั้งคำถามและแก้ปัญหาให้ครูพี่เลี้ยงคอยแนะนำ ฉะนั้นในสภาวะที่สังคมเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาควรเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนพัฒนาด้านการคิด การวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยตนเอง ไปพร้อมๆกันกับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิค วิธีและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม โดยไม่ใช่แยกส่วนกันเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2540, น. 14-15) กล่าวว่าพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้ผลจากการศึกษาด้านพลศึกษาเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพสมบูรณ์ มีร่างกายแข็งแรง อีกทั้งมีพัฒนาการทางสังคมที่ดี การพลศึกษาไม่เน้นสมรรถภาพทางกายเท่านั้น แต่ยังเน้นถึงการใช้ประสบการณ์ การแก้ปัญหา และการเข้าถึงชีวิตได้เป็นอย่างดี เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2557, น. 5) ได้เสนอแนะไว้ในการประชุมอภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทยว่าคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ ประการแรก สร้างและบูรณาการความรู้ได้ ประการที่สอง มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ประการที่สาม มีวิสัยทัศน์และตักผลึกทางความคิด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้ ประการที่สี่ ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ยังต้องมีทักษะใหม่ ๆ ด้วยประการที่ห้าทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ให้ได้ประการที่หกต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรมและชักชวนให้คนอื่น ทำเพื่อสังคม และประการสุดท้าย มีบทบาทในด้านการสอนและในวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพร่วมกับผู้บริหารมากขึ้น

ดังนั้นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนซึ่งจะเป็นครูในอนาคตให้พัฒนาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ เพราะการสร้างและบูรณาการความรู้ การมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์และตผลึกทางความคิด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้ เป็นคุณลักษณะลำดับแรกที่ต้องสร้างในความเป็นครู การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความสำคัญ ซึ่ง Taba (1962, pp. 383 – 384) ได้กล่าวไว้เช่นกัน โดย Taba ได้ศึกษา อภิปรายและสรุปข้อโต้แย้งต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการสำคัญของหลักสูตรของนักการศึกษาหลายท่านและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักการสำคัญของหลักสูตรว่า ขึ้นอยู่กับว่าคนผู้นั้นมีความเชื่อทางปรัชญาว่าอย่างไร บางคนเน้นไปที่ความคิดสร้างสรรค์ บางคนเน้นการแก้ปัญหา ซึ่งทุกแนวคิดขึ้นอยู่กับความจำเป็นและการใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ตามข้อมูลพื้นฐานและความเชื่อปรัชญาที่ได้กล่าวมาแล้ว ฉะนั้นการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำแนกออกเป็น ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดประเมินผลของหลักสูตร และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่าง ๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวทางที่พัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาในระยะที่ 1 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจำแนกออกเป็น ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดประเมินผลของหลักสูตร และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีดังนี้ ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดผลและการประเมินผล สิ่งจำเป็นต่างๆ จากที่กล่าวมาจึงได้ผลการสร้างหลักสูตรและการจัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา จนทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีจิตลักษณะความเป็นครู ตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สนองต่อความต้องการของนักศึกษา การจัดลำดับเนื้อหาสาระจัดตามลำดับสิ่งที่รู้แล้วไปยังสิ่งที่ไม่รู้สิ่งที่ง่ายไปหาสิ่งที่ยาก ตามลำดับเหตุการณ์ ซึ่งทำให้ง่ายต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติ การมีส่วนร่วม

กระบวนการกลุ่ม นอกจากต้องสร้างขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งกิจกรรมแต่ละหน่วยต้องมีสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ และการวัดประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554, น. 29-213) โดยมีความเป็นไปได้ในการทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ ทักษะ และแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ สื่อการฝึกอบรมสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย สามารถพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตสร้างสรรค์ให้เกิดกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ การประเมิน อย่างเหมาะสมตามกรอบที่กำหนด

ส่วนของขั้นตอนของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษานั้น ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ และการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวไว้หลากหลาย โดยประกอบด้วย การ์ดเนอร์ (Gardner) วิจารณ์ พานิช ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ของเพียเจต์และวิกอทสกี ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ ทาบ่า (Taba) เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander) และสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ได้ข้อสรุปว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม ฝึกอบรม สื่อ และเอกสารหลักสูตร การประเมินผล เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม ช่วยส่งเสริมผู้ฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการทำงานเป็นทีม เกิดทักษะการเรียนรู้และทักษะปฏิบัติ มีความรู้ ความเข้าใจ ในส่วนนี้จึงได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ หลังจากที่มีการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และผลการทดลองใช้เป็นไปตามที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีขั้นตอนดังนี้ ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร การวัดประเมินผลของหลักสูตร และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น ๆ เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร นอกจากนี้กิจกรรมแต่ละหน่วยต้องมี สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ และการวัดประเมินผล

ระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง

จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

จากผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน โดยใช้กิจกรรมฝึกอบรมจำนวน 10 กิจกรรม ดำเนินการฝึกอบรมตามกรอบและลำดับกิจกรรม ซึ่งมีกิจกรรมฝึกอบรมที่หลากหลาย ใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมและการประเมินผลที่เน้นสภาพความเป็นจริงของการฝึกอบรม พบว่านักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรจิตลักษณะความเป็นครูโดยพิจารณาจากแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะความเป็นครูก่อนฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 12.20 หลังฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 23.80 ค่า t เท่ากับ -19.272 ดังนั้นคะแนนจิตลักษณะความเป็นครูหลังฝึกอบรมสูงกว่าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปว่าจิตลักษณะความเป็นครูหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และผลจากการสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการทำกิจกรรมของกิจกรรมฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยจิตวิทยาการมีค่าเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุดจิตสังเคราะห์มีค่าเท่ากับ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด และจิตการสร้างสรรคมีค่าเท่ากับ 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด และคะแนนเฉลี่ยทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักศึกษาเกิดจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคงรัฐ นวลแปง (2554, น. 132-135) ผลการวิจัยของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งพัฒนาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ ความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ได้คะแนนเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมมีค่าตั้งแต่ 4.43 – 4.83 อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมาก โดยอธิบายได้ว่าผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อหลักสูตร ในรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา กิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล วิทยาการ การจัดการ ประโยชน์ที่ได้รับ ประเมินผลในระดับมากถึงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย

ทุกกิจกรรมประเมินผลในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมในหลักสูตรทำให้ผู้ฝึกอบรมได้เรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุดทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีกิจกรรมกลุ่มให้ผู้ฝึกอบรมได้ฝึกคิด พุด ถาม แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ มีการทำกิจกรรมที่ต้องใช้การเคลื่อนไหว มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง การเสริมแรงในทางบวก เช่น การกล่าว ชมเชย และอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจและรู้สึกเป็นมิตรในการแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึที่แท้จริง อีกทั้ง ยังเป็นการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงทำให้ผู้ฝึกอบรมรู้สึกท้าทาย ผ่อนคลาย จนทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิชไว้ (2555, น. 16) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริง (Authentic Learning) การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังไม่ใช่การเรียนรู้ที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้น ครูเพื่อศิษย์ จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้ สอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2557, น. 2) ได้เสนอแนะไว้ในการประชุม อภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย ว่า คุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ สร้างและบูรณาการความรู้ได้ มีความคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และตผลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้ ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ยังต้องมีทักษะใหม่ ๆ ด้วยทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ให้ได้ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรมและชักชวนให้คนอื่น และเพื่อสังคม และมีบทบาทนำในด้านการสอนและในวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ควรที่จะพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นมหาวิทยาลัย สามารถนำหลักสูตรนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนานักศึกษา โดยจัดเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนหรือ จัดทำเป็นรายวิชาเฉพาะโดยอาจจะนำไปบูรณาการร่วมกับรายวิชาศึกษาทั่วไป และเน้นการให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงอย่างมีส่วนร่วม

5.3.1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กิจกรรมประเภท การสัมผัสต้นแบบ การสัมผัสความจริง การลงมือปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการถ่ายทอดประสบการณ์สามารถเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านการจิตสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำแนวคิดดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้แก่นักศึกษาได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการวิจัยตัวแปรอื่นเพื่อศึกษาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องจนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และจบหลักสูตรการศึกษา

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้านจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาแล้วบูรณาการกับรายวิชาที่สอนในระดับอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี และโสภกา เกริกไกรกุล. (2545). *สมองกับการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม
- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *การคิดเชิงสังเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย
- กัลยาณี พรหมทอง. (2563). *บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู*. สืบค้นจาก <https://www.kruchiangrai.net/2020/02/06/บทบาทหน้าที่ครู>
- คงรัฐ นวลแปง. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตวิทยาการ จัดแห่งการสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค์สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (ปริญญาการศึกษาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- คณะศึกษาศาสตร์สถาบันการพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560). คณะศึกษาศาสตร์สถาบันการพลศึกษา*
- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. (2537). *หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและพัฒนา: แนวทางการวางแผนและเขียนโครงการและการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: สยามศิลป์การพิมพ์.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขภูิบัณฑิต). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2520). *ลักษณะของครูที่ดี*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู
- ฐิระ ประवालพุกษ์. (2538). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: หน่วยการศึกษานิเทศสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.

- ทศนา แชมมณี. (2544). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทศนา แชมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์.
- เทียนประพันธ์ พันธลิต. (2554). *คิดต่างอย่างคนฉลาด! แนวคิดของนักคิดนำทางสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: บริษัท คอนเซ็ปท์พริ้นท์ จำกัด
- ธราญา จิตรชญาณิข. (2560). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2540). *ความเป็นครู*. ภูเก็ต: โรงพิมพ์วิเศษพริ้นติ้ง
- บุษกร เขจรภักดี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบวิชาคณิตศาสตร์ระดับช่วงชั้นที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเฟ็ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเฟ็ล กรุ๊ป จำกัด
- ประสาน ต่างใจ. (2563). *บุพนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่*. สืบค้นจาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Paradigm.htm>
- ปรีชา ธรรมมา. (2546). *วินัยแห่งตน. ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับที่ 26*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2561). *ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร*. สืบค้นจาก https://job-chinnakit.blogspot.com/2019/02/blog-post_70.html
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ไอเดียนส์โตร์

- วริศนันท์ เดชปานประสงค์. (2557). *การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่อนาคต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* (ปริญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิโรจน์ ลักษณะนาอดิศร. (2550). *กลยุทธ์ HR ที่จับต้องได้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิไล ตั้งจิตสมนึก. (2557). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ไอเดียนส์ไตร์
- พนัส หัสนาคินทร์. (2523). *การสอนค่านิยมและจริยธรรม.* พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- พุทธทาสภิกขุ. (2529). *ฟ้าสาางระหว่าง 50 ปี ที่สวนโมกข์ (ตอน 1).* กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2560). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2557). *เพื่อความเป็นผู้นำของการครูกศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล วรคำ. (2552). *การวิจัยทางการศึกษา (Education Research).* ภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- มณนิภา ชุตติบุตร. (2560). *คุณลักษณะของครูมืออาชีพ.* สืบค้นจาก <http://www.etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis>
- มันตรา ธรรมบุศย์. (2562). *ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มแกสตัลท์-จิตวิทยาสำหรับครู (502 204).* สืบค้นจาก [sites.google.com > site > home > citwithya-kar-reiyn-ru](https://sites.google.com/site/citwithya-kar-reiyn-ru)
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). *วิทยาการจัดการการเรียนรู้.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- รัตนา สิงห์กุล. (2559). *รูปแบบการสอน.* สืบค้นจาก http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl?mag_id=11&group_id=50&article_id=9 10
- วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2551). *การสอนสังคมในระดับมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ศิรินธร วิทวัสสินธุ์. (2544). *ทักษะการคิด. ใน วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์ จำกัด.
- สมปอง ศรีกล้าและคณะ. (2556). *การวิจัยกระบวนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารโครงการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สมร ทวีบุญ. (2555). *การพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู. (ปริญาปริญญาตรี สาขาวิชา หลักสูตรและการเรียนการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- สังัด อุทรานันท์. (2538). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตตา สว่างทุกข์. (2553). *รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ดเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล. (ปริญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา อุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงาน ก.พ. (OCSC). (2559). *ส่งเสริมพฤติกรรมการคิดสร้างสรรค์. สืบค้นเมื่อจาก* www.ocsc.go.th > download > การคิดเชิงสร้างสรรค์...
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อการจิตพิสัย ในระบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 - 2565). กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2550ก). 5...คิดเพื่ออนาคต: จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2550ข). 5...คิดเพื่ออนาคต: จิตแห่งการสังเคราะห์ (Disciplined Mind). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2550ค). 5...คิดเพื่ออนาคต: จิตแห่งการสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โกลบอลอินเทอร์เน็ตคอมมิวนิตี
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่12 (พ.ศ.2560-2564)
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563). กระบวนทัศน์. สืบค้นจาก www.royin.go.th > คลังความรู้
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). การประชุมวิชาการ การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สุคนธ์ สิ้นรพานนท์. (2560). ครุยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด
- สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2561). แนวคิดและแนวทาง: การประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวิมล ตั้งสัจจพจน์. (2540). สารความรู้เกี่ยวกับพลศึกษา และนันทนาการ. กรุงเทพฯ: มิตรภาพ การพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2540). กระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชนจำกัด.
- อารี รังสินันท์. (2532). ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- อนุชา โสมาบุตร. (2563). ระบบสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก
<http://wanwanut.myreadyweb.com/article/topic-51591.html>
- Anderson.T.P.(1997).Using Models of Instruction. In.C.R Dills and A.J.
 Romiszowski (eds.) *Instruction Development Paradigms*. Englewood Cliff,NJ:
 Educational TechnologyPublications.
- Arends,R.I. (1997). *Classroom Instruction and management*. New York: McGraw Hill.
- Beyer, B.K. (1997). *Improving Student Thinking: A Comprehensive Approach*.
 Boston: Allyn and Bacon.
- Caine,R.N.& Caime, G. (2006). *The core principles of Brain-Based
 Learning*. Searched on December 19, 2006 from <http://www.emtech.net/brain-based-Learning.cfm>.
- Dawn Garbett. (2011). *Constructivism Deconstructed in ScienceTeacher Education*.
 Australian Journal of Teacher Education. Volume 36 . Issue 6
- Gardner, Howard. (2006). *Five Minds for the Future*. Boston: Harvard
 Business School.
- Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Kuhn, Thomas S. (1970). *The Structures of Scientific Revolutions*. Chicago: The
 University of Chicago Press.
- Mayer, Lawrence C. (1972). *Comparative Political Inquiry: Methodological
 Survey*. The Dorsey Press.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1974). *Planing Curriculum for School*. New York:
 Holt Rinehart and Winston.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M.. (1981). *Curriculum planning for bettr Teaching
 ang Learning*. 4th ed. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Smith, Andy (2009). *Cultivating the Respectful Mind with Games and Simulation*. In
 2nd European Conference on Game Based Learning: 41-42.
- Robert.T.Holt และ John M.Richardson,Tr
- Sowell, D. J. (1996). *Curriculum: An integrative introduction*. New Jersey: Prentice –
 Hall.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York:
 Harcourt Brace.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago.

Torrance, E.P. (1962). *Guiding Creative Talent*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏการกีฬาแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นิตยา ทองจันฮาด

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำนำ

จิตลักษณะความเป็นครู มีความสำคัญต่อวิชาชีพทุกแขนงโดยเฉพาะวิชาชีพครู ครูควรจะศึกษาและให้ความสำคัญเกี่ยวกับจิตลักษณะ ซึ่งจิตลักษณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น มีด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์ ด้านจิตเคารพให้เกียรติและด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม ในบุคคลหนึ่งนั้นจะขาดจิตใดจิตหนึ่งเสียมิได้ โดยเฉพาะด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ที่จะเป็นพื้นฐานให้จิตด้านอื่นๆพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้สังคมพัฒนาตามไปด้วย

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งจิตลักษณะความเป็นครูที่กล่าวมานั้น มีด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ โดยดำเนินการทดลองกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาพลศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษานี้ จะสามารถปลูกฝังให้ผู้ฝึกอบรมเกิดจิตลักษณะความเป็นครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	120
สารบัญ	121
หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	122
กิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	129
รายงานตัวและลงทะเบียน พิธีเปิดการบรรยายพิเศษ ประเมินก่อนการฝึกอบรม ปฏิสัมพันธ์	130
หน่วยที่ 1 การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ	133
กิจกรรมไฟเรียนรู้ตลอดเวลา	134
กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	136
กิจกรรมการควบคุมตนเอง	138
หน่วยที่ 1 (ต่อ) การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์	142
กิจกรรมการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์	143
กิจกรรมรู้จักการวางแผน	149
หน่วยที่ 2 การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์	153
กิจกรรมความความแตกต่างของฉัน	154
กิจกรรมวิธีการไหนดี	157
กิจกรรมจินตนาการอย่างไร	161
กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้	164
กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน	166
สรุปซักถามปัญหา ทดสอบหลังการฝึกอบรม และปิดการฝึกอบรม	168
บรรณานุกรม	170

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ศตวรรษที่ 21 เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา ชีวิตของบุคคลแต่ละคนจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้าน การศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ ตาม มาตรา 24 การจัดกระบวนการ เรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ผู้สอนหรือครูจึงมีบทบาท สำคัญในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน“ครู”หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการ เรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ชั้น พื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาของรัฐและเอกชน (มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ พ.ศ. 2548,2548 : 66) ฉะนั้นผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นครู 2) ปรัชญาการศึกษา3) ภาษาและวัฒนธรรม 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) หลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) การวัดและ การประเมินผลการเรียนรู้ 10) การประกันคุณภาพการศึกษา 11) คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ (มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548,2548 : 67) และมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมในระบบการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลัง จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษา และจิตวิทยา ได้เสนอแนวคิดใหม่ 5 จิตคิดเพื่ออนาคต (Five minds for the future) ซึ่งเป็น เกี่ยวกับความสามารถและทักษะที่จะปลูกฝังให้มนุษย์ อยู่กับโลกอนาคตได้อย่างมีความสุข ซึ่ง 5 จิต ดังกล่าวประกอบด้วย โดยจิตทั้ง 5 ลักษณะมีสาระสำคัญดังนี้ จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind) เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดฝึกฝนให้เกิดทักษะให้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งจน

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) เป็นการรับข้อมูลที่หลากหลายแล้วเลือกเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ความมีเหตุมีผลมาผสมผสาน และประเมินข้อมูลโดยไม่มีอคติ ทำให้เกิดข้อมูลใหม่ๆสำหรับตนเองและผู้อื่น จิตแห่งการสร้างสรรค์ (Creating Mind) เป็นการคิดที่แตกต่างความคิดเดิมๆ พร้อมทั้งคำถามที่หลากหลาย จนทำให้เกิดความคิดและแนวปฏิบัติใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง จิตแห่งความเคารพ (Respectful Mind) เป็นความสามารถในการเปิดใจต้อนรับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านการคิดและการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเข้าใจและเห็นใจและหาวิธีทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวม จิตแห่งจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในบทบาทหน้าที่การทำงาน การเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายในทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

จิต 5 ลักษณะดังกล่าวพบว่าจิตแห่งการวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งการสร้างสรรค์ เป็นจิตแห่งการรู้คิดที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญา ส่วนจิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรม เป็นจิตแห่งความเป็นมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งบุคคลทุกคนควรมีในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2012 : 20-27) ที่กล่าวถึงพลังสมอง 5 ด้าน ที่คนในอนาคตจะต้องมี ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ ได้พัฒนาสมองทั้ง 5 ด้าน ซึ่งพลังสมอง 3 ใน 5 ด้านนี้เป็นพลังเชิงทฤษฎี หรือที่เรียก Cognitive mind ได้แก่ สมองด้านวิชาและวินัย สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing mind) และสมองด้านสร้างสรรค์ (Creating mind) อีก 2 ด้านเป็นพลังด้านมนุษย์สัมพันธ์ได้แก่ สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful mind) และสมองด้านจริยธรรม (Ethical mind) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ 1) สมองด้านวิชาและวินัย (disciplined mind) คำว่า disciplined มีได้ 2 ความหมาย คือหมายถึง มีวิชาเป็นรายวิชา และยังหมายถึงเป็นคนมีระเบียบวินัยบังคับตัวเองให้เรียนรู้ แต่ในที่นี้จะหมายถึงมีความรู้และทักษะในวิชาในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญ (master) และสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 2) สมองด้านสังเคราะห์ (Synthesizing mind) คือ ความสามารถในการรวบรวมสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมากลั่นกรองคัดเลือกเอาเฉพาะส่วนที่สำคัญ และจัดระบบนำเสนอใหม่อย่างมีความหมาย 3) สมองด้านสร้างสรรค์ (Creating mind) เป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของสมอง สร้างสรรค์คือ คิดนอกกรอบ แต่คนเราจะคิดนอกกรอบเก่งได้ต้องเก่งความรู้ในกรอบเสียก่อน แล้วจึงคิดออกไปนอกกรอบนั้น 4) สมองด้านเคารพให้เกียรติ (Respectful mind) คุณสมบัติด้านเคารพให้เกียรติผู้อื่นที่ตนเองต้องพบปะเป็นจำนวนมากขึ้น และเป็นผู้อื่นก็มีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านกายภาพ นิสัยใจคอ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ความเชื่อ ศาสนา 5) สมองด้านจริยธรรม (Ethical mind) เป็นทักษะเชิงนามธรรมที่เรียนรู้ซึมซับได้โดยการชวนกันและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกัน จากที่กล่าวมานั้น ครูจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาจิตหรือสมองทั้ง 5 ด้านให้เกิดในตัวผู้เรียน

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพทางพลศึกษาเช่นกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษานั้น จากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนและกรรมการผู้พัฒนาหลักสูตรพบว่านักศึกษาแรกเข้ามีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย จากปัญหาดังกล่าวมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ คณะศึกษาศาสตร์ได้มีกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของนักศึกษาโดยจัดโครงการปฐมนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและความพร้อมในการเรียนวิชาชีพครู จัดรายวิชาชีพครูเพิ่มเติมให้เป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็น (หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) แต่ผลที่ได้ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

จากที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากวิทยาเขตกรุงเทพ (ภาคกลาง) วิทยาเขตเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) วิทยาเขตตรัง (ภาคใต้) และวิทยาเขตมหาสารคาม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าจิตลักษณะด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม อาทิ การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาจิตลักษณะด้านจิตเคารพให้เกียรติ อาทิ ให้เกียรติผู้อื่น มีความเคารพระหว่างบุคคลและกลุ่ม ยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนด้านจิตวิทยาการ อาทิ มีระเบียบวินัย ไม่ค่อยสนใจการเรียนทฤษฎี ด้านจิตสังเคราะห์ อาทิ การควบคุมตนเองไม่ได้เท่าที่ควร และด้านจิตการสร้างสรรค์ อาทิ การแก้ปัญหาในการเรียน มีจินตนาการ ยังต้องให้ผู้สอนคอยกระตุ้นและแนะแนวทาง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$)

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จึงเกิดเป็นแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยการศึกษาด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านจิตความเคารพให้เกียรติและด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาแรกเข้าของนักศึกษาที่เกี่ยวกับความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพครูค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจะพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้รู้คิด คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ได้นั้นต้องพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับจิตหรือพลังสมองด้านวิชาและวินัยหรือด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์และด้านจิตการสร้างสรรค์ จึงนำผลการศึกษานี้มาสร้างเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้รู้คิดอย่างมีประสิทธิภาพสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นหลักสูตรที่ใช้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา การลงมือกระทำโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ โดยมีหลักการดังนี้

1. หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้ฝึกอบรมมีความรู้ เกิดความตระหนัก และมีความสามารถด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้ฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ฉบับนี้มุ่งฝึกอบรมเพื่อให้ผู้ฝึกอบรมมีจิตลักษณะความเป็นครู ดังนี้

1. ผู้ฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู
2. ผู้ฝึกอบรมมีความตระหนักเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์
3. ผู้ฝึกอบรมมีความสามารถในการพัฒนาตนเองด้านจิตลักษณะความเป็นครู

4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม ให้เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ โดยมีเนื้อหารายละเอียดการฝึกอบรมประกอบด้วย 2 หน่วย 10 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยที่ 1 การพัฒนาจิตวิทยาการ

1. กิจกรรมไม่เรียนรู้ตลอดเวลา
 2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 3. กิจกรรมการควบคุมตนเอง การพัฒนาจิตสังเคราะห์
 4. กิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์
 5. กิจกรรมรู้จักการวางแผน
 - หน่วยที่ 2 การพัฒนาจิตการสร้างสรรค์
 6. กิจกรรมความแตกต่างของฉัน
 7. กิจกรรมวิธีการ
 - ไหนดี
 8. กิจกรรมจินตนาการอย่างไร
 9. กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้
 10. กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน
- โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีรายละเอียดดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม
หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

กิจกรรม	ระยะเวลา	
	ชั่วโมง	นาที
การรายงานตัวและลงทะเบียน	1	30
พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ		30
ทดสอบก่อนการฝึกอบรม		30
การปฏิสัมพันธ์	2	
หน่วยที่ 1 การพัฒนาจิตวิทยาการ		
1. กิจกรรมไฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	2	
2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	
3. กิจกรรมการควบคุมตนเอง	1	
กิจกรรม	ระยะเวลา	
	ชั่วโมง	นาที
หน่วยที่ 1 การพัฒนาจิตวิทยาการ (ต่อ)		
การพัฒนาจิตสังเคราะห์		
4. กิจกรรมรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	2	30
5. กิจกรรมรู้จักการวางแผน	1	30
หน่วยที่ 2 การพัฒนาจิตการสร้างสรรค์		
1. กิจกรรมความแตกต่างของฉัน	1	
2. กิจกรรมวิธีการไหนดี	1	
3. กิจกรรมจินตนาการอย่างไร	1	
4. กิจกรรมความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้	2	
5. กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน	2	
สรุปซักถามปัญหาและทดสอบหลังการฝึกอบรมและปิดการอบรม	1	30
รวม	21 ชั่วโมง	

ในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล

5. แนวดำเนินการจัดกิจกรรมของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้วิธีฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมใช้การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา ให้สามารถบูรณาการเรียนรู้และสามารถที่จะมุ่งมั่นในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองทางด้านการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสบการณ์จากกิจกรรมฝึกอบรม โดยการฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม การบรรยายจากวิทยากร การอภิปรายการวิเคราะห์ การศึกษากรณีศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม โดยกิจกรรมการฝึกอบรมแต่ละหน่วย ประกอบด้วย

1. การชี้แจงสาระสำคัญ จุดประสงค์ของกิจกรรมการฝึกอบรม ขอบเขตของเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล
2. การบรรยายหรือยกตัวอย่างเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
3. การมอบหมายงานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปรายกลุ่มย่อย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู
4. สรุปสาระสำคัญ และนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม
5. การเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคน
6. กิจกรรมบูรณาการความคิด แนวคิดเพื่อการประยุกต์ และนำไปสู่การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู
7. สรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม
8. กิจกรรมนันทนาการระหว่างการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย
9. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการอำลาสำหรับสร้างความประทับใจ และการกระชับความสัมพันธ์ สร้างบรรยากาศที่ประทับใจเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม

6. การวัดและการประเมินผล

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้ฝึกอบรมให้เกิดจิตลักษณะความเป็นครู ด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ และด้านจิตการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

มีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ

2. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยสังเกตพฤติกรรมระหว่างฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

3. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลังฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูใช้เกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

1. ผู้ฝึกอบรมจิตลักษณะความเป็นครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู

2. ผู้ฝึกอบรมมีความตระหนักเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์

3. ผู้ฝึกอบรมมีความตระหนักเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูด้านจิตวิทยาการ ด้านจิตสังเคราะห์ ด้านจิตการสร้างสรรค์

7. สิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ

เอกสารประกอบการสอน สื่อประกอบต่างๆ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู สื่อประกอบจากกิจกรรมในโครงสร้างของหลักสูตร

กิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

.....

การรายงานตัวและลงทะเบียน

พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ

ทดสอบก่อนการฝึกอบรม

การปฏิสัมพันธ์

หน่วยที่ 1 การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ

กิจกรรมที่ 1 ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา

กิจกรรมที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 3 การควบคุมตนเอง

การพัฒนาด้านจิตสังเคราะห์

กิจกรรมที่ 4 รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

กิจกรรมที่ 5 รู้จักการวางแผน

หน่วยที่ 2 การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์

กิจกรรมที่ 6 ความแตกต่างของฉัน

กิจกรรมที่ 7 วิธีการไหนดี

กิจกรรมที่ 8 จินตนาการอย่างไร

กิจกรรมที่ 9 ความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้

กิจกรรมที่ 10 สร้างสรรค์ตามใจฉัน

สรุปซักถามปัญหา และทดสอบหลังการฝึกอบรมและปิดการอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายงานตัวและลงทะเบียน

พิธีเปิด การบรรยายพิเศษ และการทดสอบก่อนการฝึกอบรม

(เวลา 2.30 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การรายงานตัวและการลงทะเบียนการเข้ารับการอบรมทำให้ผู้ฝึกอบรมทราบข้อมูลพื้นฐานในการฝึกอบรมซึ่งมีพิธีเปิดและการบรรยายพิเศษ และการทดสอบก่อนการฝึกอบรม เป็นการกระตุ้นให้ผู้ฝึกอบรม ได้ทราบความเป็นมา ขั้นตอนและรายละเอียดในการฝึกอบรม เนื้อหาสาระในการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรม และได้ทราบถึงจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม

จุดประสงค์

1. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ฝึกอบรม
2. เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของการฝึกอบรม
3. เพื่อทราบพื้นฐานจิตลักษณะความเป็นครูของผู้ฝึกอบรม
4. เพื่อให้สามารถฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด

เนื้อหา

1. การรับเอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. พิธีเปิดการฝึกอบรมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
3. การบรรยายพิเศษ เรื่อง จิตลักษณะความเป็นครู
4. แบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินกิจกรรม

1. รับรายงานตัวผู้ฝึกอบรมตามเวลาที่กำหนด
2. แจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมให้กับผู้ฝึกอบรม
3. ผู้ฝึกอบรมเขียนชื่อ-สกุลลงในป้ายชื่อของตนเอง และติดที่เสื้อเพื่อความสะดวกต่อการเรียกชื่อในการฝึกอบรม

4. การเตรียมการก่อนพิธีเปิด

4.1 การจัดเตรียมสถานที่ฝึกอบรมล่วงหน้า 1 วัน เตรียมป้าย อุปกรณ์ประกอบพิธีเปิดการฝึกอบรม เครื่องเสียง เตรียมคำกล่าวรายงานและคำกล่าวเปิดการฝึกอบรม ฯลฯ

4.2 เชิญประธานในพิธีเปิด

5. พิธีเปิด

5.1 ประกอบพิธีทางศาสนา

5.2 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรฝึกอบรบกล่าวรายงานต่อประธาน

5.3 ประธานกล่าวเปิดการฝึกอบรบและบรรยายพิเศษ เรื่อง การพัฒนาจิตลักษณะความ

เป็นครู

5.5 กล่าวขอบคุณประธาน

6. แจกแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาก่อนการฝึกอบรบ

7. ผู้ฝึกอบรบทำการทดสอบ

8. ตรวจสอบผลการทดสอบ และแจ้งผลการทดสอบก่อนการฝึกอบรบ

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรบ

2. ป้ายกระดานสำหรับเขียนชื่อและกลุ่มของผู้ฝึกอบรบ

3. โต๊ะสำหรับรับรายงานตัว

4. เอกสารการลงทะเบียนของผู้ฝึกอบรบ

5. โต๊ะหมู่บูชาและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพิธีเปิดการฝึกอบรบ

6. คำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิดงาน

7. power point ประกอบการบรรยาย เรื่อง การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู

การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล

การทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ฝึกอบรบ

เครื่องมือ

แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา

เกณฑ์การประเมินผล

ผู้ฝึกอบรบหลังทำแบบทดสอบได้คะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรบสูงกว่าก่อนฝึกอบรบ และมีคะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะความเป็นครูก่อนฝึกอบรบและหลังฝึกอบรบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

(เวลา 2 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การปฏิสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคม การกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่นๆ ในสังคม ฉะนั้นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นจึงเป็นการกระทำที่ทำให้รู้จักการปรับตัว สามารถอยู่กับสังคมได้

จุดประสงค์

1. เพื่อทราบถึงลักษณะการปฏิสัมพันธ์
2. เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้
3. เพื่อให้สามารถประพฤติปฏิบัติกับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม

เนื้อหา

กิจกรรมการปฏิสัมพันธ์

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรเกริ่นนำ ถามชื่อฝีกอบรม แล้วทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ลุก นั่ง เดินอ้อมเป็นวงกลม
2. แบ่งผู้ฝีกอบรมเป็น 5 กลุ่ม ให้ผู้ฝีกอบรมทุกคนบอกชื่อจังหวัดที่ตนเองชอบ แล้วแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม จึงเลือกจังหวัดที่ชอบที่สุด เพราะอะไร ภายในกลุ่ม
3. วิทยากรให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นของกลุ่มต่อที่ประชุม

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

ใบงาน

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

-

เครื่องมือ

-

เกณฑ์การประเมินผล

-

หน่วยที่ 1

การพัฒนาด้านจิตวิทยาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 1 ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา

(เวลา 2 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การใฝ่เรียนรู้ (Putting effort persistently) เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สามารถเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปลงเป็นองค์ความรู้ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น สามารถถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้บอกคุณลักษณะที่แสดงออกของผู้ที่ใฝ่เรียนรู้
2. เพื่อให้ตระหนักถึงการใฝ่เรียนรู้พร้อมกับการเรียนรู้
3. เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา

การดำเนินกิจกรรม

วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติ ดังนี้

1. แบ่งผู้ฝึกอบรมออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม โดยให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดว่าบุคคลที่ลักษณะใฝ่

เรียนรู้ตลอดเวลาเป็นอย่างไร

3. ให้เวลาในการคิดร่วมกันประมาณ 20 นาที แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอตาม

ข้อตกลงในกลุ่มมีอะไรบ้าง

4. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่ใฝ่เรียนรู้ว่าเป็นอย่างไร
5. ให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน โดยผู้วิจัยคอยกระตุ้นให้ผู้ฝึกอบรมแสดงความคิดเห็น

วิทยากรสรุปร่วมกับผู้ฝึกอบรมเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่ใฝ่เรียนรู้และแนะนำวิธีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลใฝ่เรียนรู้

แหล่งเรียนและสื่อประกอบ

1. กระดาษปรีฟลี
2. Power Point
3. เว็บไซต์

-<https://www.trueplookpanya.com/blog/content/65649/-teaarttea-teaart-facebook.com/groups/ArtisticalImage>
 -<https://sites.google.com/site/32387suppakarn/home/khx-thi-4-fi-reiyn-ru>
 -<https://www.facebook.com/1502035763431864/photos/a.1503579919944115/>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลาของผู้ฝึกอบรม
 เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
 เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา อยู่ใน
 ระดับมากขึ้น ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิ
 เคิร์ท (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา
 กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
 ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

กิจกรรมที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเอง

(เวลา 1 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการริเริ่มการเรียนรู้หรือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึง การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นก็ได้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้บอกถึงวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อให้ตระหนักถึงการปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองหรือได้รับความช่วยเหลือกับคนอื่น
3. เพื่อให้สามารถนำวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. วิทยากรสอบถามผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมแต่ละคน ถึงความต้องการ ความสนใจ เป้าหมาย

อะไรในชีวิต

3. วิทยากร ให้ผู้ฝึกอบรมเขียน แผนผังความคิด (Mind Map) ความต้องการความสนใจ

เป้าหมายของตนเอง

4. วิทยากร และผู้ฝึกอบรมสรุปร่วมกันในเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. กระดาษ 100 ปอนด์
2. ดินสอ
3. สีเมจิก
4. ดินสอระบายสี
5. เว็ปไซด์

-<http://phosu2506.blogspot.com/2014/12/normal-0-false-false-false-en-us-x-none.html>

- <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning>

- <http://www.ops.moe.go.th/ops2017>

- <https://sites.google.com/dei.ac.th/ls31001t>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ฝึกอบรม
เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากขึ้นไป ไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้
เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง กำหนด
ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

กิจกรรมที่ 3 การควบคุมตนเอง

(เวลา 1 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การควบคุมตน (Self-control) เป็นเทคนิควิธีการพัฒนาตนเองหนึ่ง ซึ่งเป็นการควบคุมภายใน โดยเป็น กระบวนการที่บุคคล ใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือ หลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และกระบวนการที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตนเอง การควบคุมตนเองเป็นทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ของการควบคุมตนเอง
2. สามารถควบคุมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม
3. สามารถแสดงออกทางพฤติกรรมในการควบคุมตนเอง

เนื้อหา

การควบคุมตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากร อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการควบคุมตนเอง
2. วิทยากร นำข่าวเกี่ยวกับการควบคุมตนเองไม่ได้ มาให้ผู้ฝึกอบรมศึกษาและเรียนรู้
3. วิทยากร บอกและอธิบายถึงปัญหาจากการควบคุมตนเองในวัยรุ่นที่พบบ่อยๆมีดังนี้ การสูบบุหรี่ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพศสัมพันธ์ไม่ปลอดภัย การติดเกมคอมพิวเตอร์ การบริโภคอาหารขยะ แล้วให้หาวิธีการในการควบคุมตนเองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่างไร
4. ให้ผู้ฝึกอบรมเขียนวิธีการในการควบคุมตนเองใส่กระดาษชาร์ตสี
5. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมแต่ละคน ออกมานำเสนอ
6. วิทยากรและผู้ฝึกอบรมสรุปวิธีการควบคุมตนเองด้วยกัน

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. กระดาษชาร์ตสี
2. สีเมจิก
3. เว็บไซต์

- <https://kanakigcm1234.wixsite.com> > single-post > 2016/09/24 > การควบคุม.
- <https://www.nicetofit.com/>
- <https://iill.me/post@>
- <https://www.tris.co.th/articles-and-knowledge/3/>
- <https://www.smartsme.co.th/content/33362>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการควบคุมตนเองของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมากขึ้นไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการควบคุมตนเอง กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

ตัวอย่างข่าวสาร

1. เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 62 ผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อ Moment Jutha ได้โพสต์คลิปวิดีโอจากกล้องหน้ารถยนต์ที่บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างที่ขับรถยนต์เตรียมจะจอดหน้าธนาคารแห่งหนึ่งริมถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก ในตัวเมืองเชียงใหม่ โดยเปิดสัญญาณไฟเลี้ยวไว้แล้ว แต่เนื่องจากด้านหน้ามีรถสีล่อแดงจอดรับส่งผู้โดยสารขวางอยู่ ทำให้ต้องรอก่อน และเมื่อรถสีล่อแดงออกตัวไป จึงจะเคลื่อนรถเข้าไปจอด แต่ปรากฏว่ามีผู้ชายขับรถจักรยานยนต์ปาดหน้ามาจอด และตะโกนด่า จนทำให้เกิดการปะทะคารมกันอย่างดุเดือด ซึ่งทางผู้ชายที่ขี่รถจักรยานยนต์ได้ทำทนายให้ขับรถชนด้วยก่อนที่จะจากไป

2. กรณีที่เพจเฟซบุ๊กชื่อ "อีสานบ้านทุ่ง" โพสต์คลิปวิดีโอเหตุการณ์การโต้เถียงระหว่างแม่ค้าขายปูกับลูกค้า สืบเนื่องมาจากทางฝ่ายลูกค้าที่เดินผ่านแผงขายปูทะเลสดดังกล่าวใช้มือจับปูที่วางเรียงอยู่บนแผงจึงถูกแม่ค้าบอกห้าม จนเกิดการปะทะคารมกัน โดยนางตติยา คำสอน หรือ "ป้าต้อย" แม่ค้าขายปูทะเลสด ที่ตั้งแผงขายอยู่ย่านตลาดวโรรส ในตัวเมืองเชียงใหม่ เล่าให้ฟังว่า เรื่องเกิดจากมีผู้ชายคนหนึ่งเดินผ่านมาที่หน้าแผงแล้วใช้มือจับปูที่วางเรียงขายอยู่บนแผงน้ำแข็งและมีป้ายเขียนบอกไว้อยู่แล้วว่าถ้าไม่ซื้อห้ามจับเล่น ตัวเองจึงตักเตือนไป แต่ผู้ชายหญิงที่เป็นแฟนของผู้ชายคนดังกล่าวที่เดินตามหลังมา กลับตำหนิตัวเองด้วยเสียงดังและใช้คำไม่สุภาพ รวมทั้งมีการสาปแช่งตัวเองด้วย จึงเกิดอารมณ์และโต้เถียงกัน โดยที่ระหว่างนั้นฝ่ายผู้หญิงคนดังกล่าวก็มีการใช้โทรศัพท์ถ่ายคลิปวิดีโอไปด้วย พร้อมขู่ว่าจะนำไปโพสต์ประจานให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเปิดร้านขายไม่ได้อีกต่อไป ซึ่งตัวเองไม่ได้สนใจ

3. สำนักข่าวต่างประเทศ รายงานวันที่ 5 มี.ค. ว่า "หลุยส์ ซัวเรซ" กองหน้าฟอร์มแรงของ "หงส์แดง" ลิเวอร์พูล ยักษ์แห่งศึกพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ออกมายอมรับ รู้สึกเสียใจกับพฤติกรรมอันเกรี้ยวกราดของตัวเองในสนาม ซัวเรซ เผยกับนิตยสารฟุตบอลชื่อดัง "โฟร์โฟร์ทู" ว่า "ในสนาม ผมทำอะไรก็ได้กับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่ว่าจะตะโกน, โต้เถียง ผมพูดจาไร้สาระ ทั้งๆ ที่ผมไม่ใช่คนแบบนั้นเลย ผมลืมสิ่งอื่นๆ ทุกอย่าง บางครั้ง ผมก็รู้สึกเหนื่อย กับสิ่งที่ผมทำ เมื่อผมได้ย้อนกลับไปดูมัน" ดาวยิงทีมชาติอุรุกวัย กล่าวเสริมว่า "นอกสนาม ผมเป็นคนใจเย็นและนิ่งมากๆ ผมอาจจะใช้คำแปลกๆ กับภรรยาบ้าง เหมือนกับทุกๆ ความสัมพันธ์ แต่ก็ไม่ใช่อะไรแบบนั้น ไม่มีใครในอังกฤษรู้หรือว่า หลุยส์ ซัวเรซ ตัวจริง เป็นอย่างไร" กับภาพลักษณ์จอมฟุ้งล้ม ในอดีตที่ผ่านมา ซัวเรซ กล่าวว่า "ทุกคนล้วนมีสไตล์การเล่นของตัวเอง ตอนนี้ ผมพยายามไปกับเท้าของตัวเองมากกว่าแต่ก่อน เพราะผมได้เรียนรู้แนวทางของฟุตบอลอังกฤษ สมัยก่อน เมื่อผมรู้สึกโดนสัมผัส ผมก็จะล้มมากกว่า ดังนั้น ผมคิดว่า ผมโตขึ้นแล้วในประเด็นนั้น" สำนักข่าวต่างประเทศ รายงานวันที่ 5 มี.ค. ว่า "หลุยส์ ซัวเรซ" กองหน้าฟอร์มแรงของ "หงส์แดง" ลิเวอร์พูล ยักษ์แห่งศึกพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ออกมายอมรับ รู้สึกเสียใจกับพฤติกรรมอันเกรี้ยวกราดของตัวเองในสนาม ซัวเรซ เผยกับนิตยสารฟุตบอลชื่อดัง "โฟร์โฟร์ทู" ว่า "ใน

สนาม ผมทำอะไรก็ได้กับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่ว่าจะตะโกน, โต้เถียง ผมพูดจาไร้สาระ ทั้งๆ ที่ผมไม่ใช่คนแบบนั้นเลย ผมลืมสิ่งอื่นๆ ทุกอย่าง บางครั้ง ผมก็รู้สึกละอาย กับสิ่งที่ผมทำ เมื่อผมได้ย้อนกลับไปดูมัน" ดาวยิ่งทิมชาติอุรุกวัย กล่าวเสริมว่า "นอกสนาม ผมเป็นคนใจเย็นและนิ่งมากๆ ผมอาจจะใช้คำแปลกๆ กับภรรยาบ้าง เหมือนกับทุกๆ ความสัมพันธ์ แต่ก็ไม่ใช่อะไรแบบนั้น ไม่มีใครในอังกฤษรู้หรือกว่า หลุยส์ ซัวเรซ ตัวจริง เป็นอย่างไร" กับภาพลักษณ์จอมพุ่งล้ม ในอดีตที่ผ่านมา ซัวเรซ กล่าวว่า "ทุกคนล้วนมีสไตล์การเล่นของตัวเอง ตอนนี้ ผมพยายามไปกับเท้าของตัวเองมากกว่าแต่ก่อน เพราะผมได้เรียนรู้แนวทางของฟุตบอลอังกฤษ สมัยก่อน เมื่อผมรู้สึกโดนสัมผัส ผมก็จะล้มมากกว่า ดังนั้นผมคิดว่า ผมโตขึ้นแล้วในประเด็นนั้น"

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หน่วยที่ 1 (ต่อ)

การพัฒนาด้านสังเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 4 การรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

(เวลา 2.30 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

ข้อมูลข่าวสาร ทำให้ทราบถึงเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมถึงสิ่งต่างๆที่ปรากฏให้เห็นข้อความ ตัวเลข สัญลักษณ์ เสียง และอื่นๆ ที่ทำให้มนุษย์รู้และเข้าใจความหมายได้ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้รับข้อมูลข่าวสาร

จุดประสงค์

1. สามารถอธิบายวิธีการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์
2. สามารถแยกแยะข้อมูลข่าวสารระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
3. สามารถตระหนักถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยความเป็นกลาง
4. สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

เนื้อหา

การรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายวิธีการรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดประโยชน์
2. วิทยากรอธิบายการแยกแยะข้อมูลข่าวสารระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
3. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มๆละ 5 คน แล้วนำข่าวสารจำนวน 5 เรื่อง มาให้ทำกิจกรรมเรื่องละ 1 กลุ่ม โดยให้อ่านข่าวสารที่ให้มา แยกแยะข้อมูลข่าวสารระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
4. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมศึกษาเรื่องของกลุ่มตัวเองแล้วสรุปถึงข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
5. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมนำเสนอตามใบงานที่มอบให้แต่ละกลุ่ม

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. ข่าวสารจากเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์
2. กระดาษชาร์ตสี
3. สีเมจิก
4. ดินสอสี

5. เว็บไซต์

- <https://kunkrunongkran.wordpress.com> > ภาษาไทย-ม-2-เทอม-2 > การแยกข...

-<http://readingthai02.blogspot.com/2014/10/blog-post.html>

-dSPACE.bu.ac.th > bitstream > siripol_chie

-<https://www.tci-thaijo.org> > index.php > AJPU > article > download

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของผู้ฝึกอบรม
เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำ
กิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมรับข้อมูลข่าวสารที่
เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5
ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมรับข้อมูลข่าวสารที่เป็น
ประโยชน์ กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

ตัวอย่างข่าวสาร

1. เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 62 ผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อ Moment Jutha ได้โพสต์คลิปวิดีโอจากกล้องหน้ารถยนต์ที่บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างที่ขับรถยนต์เตรียมจะจอดหน้าอาคารแห่งหนึ่งริมถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก ในตัวเมืองเชียงใหม่ โดยเปิดสัญญาณไฟเลี้ยวไว้แล้ว แต่เนื่องจากด้านหน้ามีรถสี่ล้อแดงจอดรับส่งผู้โดยสารขวางอยู่ ทำให้ต้องรอก่อน และเมื่อรถสี่ล้อแดงออกตัวไป จึงจะเคลื่อนรถเข้าไปจอด แต่ปรากฏว่ามีผู้ชายขับรถจักรยานยนต์ปาดหน้ามาจอด และตะโกนด่า จนทำให้เกิดการปะทะคารมกันอย่างดุเดือด ซึ่งทางผู้ชายที่ขี่รถจักรยานยนต์ได้ทำทนายให้ขับรถชนด้วยก่อนที่จะจากไป

2. กรณีที่เพจเฟซบุ๊กชื่อ "อีสานบ้านทุ่ง" โพสต์คลิปวิดีโอเหตุการณ์การโต้เถียงระหว่างแม่ค้าขายผักกับลูกค้า สืบเนื่องมาจากทางฝ่ายลูกค้าที่เดินผ่านแผงขายปูทะเลสดดังกล่าวใช้มือจับปูที่วางเรียงอยู่บนแผงจึงถูกแม่ค้าบอกห้าม จนเกิดการปะทะคารมกัน โดยนางตติยา คำสอน หรือ "ป้าต้อย" แม่ค้าขายปูทะเลสด ที่ตั้งแผงขายอยู่ย่านตลาดวโรรส ในตัวเมืองเชียงใหม่ เล่าให้ฟังว่า เรื่องเกิดจากมีผู้ชายคนหนึ่งเดินผ่านมาที่หน้าแผงแล้วใช้มือจับปูที่วางเรียงขายอยู่บนแผงน้ำแข็งและมีป้ายเขียนบอกไว้อยู่แล้วว่าถ้าไม่ซื้อห้ามจับเล่น ตัวเองจึงตกใจเดินไป แต่ผู้ชายหญิงที่เป็นแฟนของผู้ชายคนดังกล่าวที่เดินตามหลังมา กลับตำหนิตัวเองด้วยเสียงดังและใช้คำไม่สุภาพ รวมทั้งมีการสาปแช่งตัวเองด้วย จึงเกิดอารมณ์และโต้เถียงกัน โดยที่ระหว่างนั้นฝ่ายผู้หญิงคนดังกล่าวก็มีการใช้โทรศัพท์ถ่ายคลิปวิดีโอไปด้วย พร้อมขู่ว่าจะนำไปโพสต์ประจานให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเปิดร้านขายไม่ได้อีกต่อไป ซึ่งตัวเองไม่ได้สนใจ

3. สำนักข่าวต่างประเทศ รายงานวันที่ 5 มี.ค. ว่า "หลุยส์ ซัวเรซ" กองหน้าฟอร์มแรงของ "หงส์แดง" ลิเวอร์พูล ยักษ์แห่งศึกพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ออกมายอมรับ รู้สึกเสียใจกับพฤติกรรมอันเกรี้ยวกราดของตัวเองในสนาม ซัวเรซ เผยกับนิตยสารฟุตบอลชื่อดัง "โฟร์โฟร์ทู" ว่า "ในสนาม ผมทำอะไรก็ได้กับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่ว่าจะตะโกน, โต้เถียง ผมพูดจาไร้สาระ ทั้งๆ ที่ผมไม่ใช่คนแบบนั้นเลย ผมลืมสิ่งอื่นๆ ทุกอย่าง บางครั้ง ผมก็รู้สึกละอาย กับสิ่งที่ผมทำ เมื่อผมได้ย้อนกลับไปดูมัน" ดาวยิงทีมชาติอุรุกวัย กล่าวเสริมว่า "นอกสนาม ผมเป็นคนใจเย็นและนิ่งมากๆ ผมอาจจะใช้คำแปลกๆ กับภรรยาบ้าง เหมือนกับทุกๆ ความสัมพันธ์ แต่ก็ไม่ใช่อะไรแบบนั้น ไม่มีใครในอังกฤษรู้หรือว่า หลุยส์ ซัวเรซ ตัวจริง เป็นอย่างไรกับภาพลักษณ์จอมพุ่งล้ม ในอดีตที่ผ่านมา ซัวเรซ กล่าวว่า "ทุกคนล้วนมีสไตล์การเล่นของตัวเอง ตอนนี้ ผมพยายามไปกับเท้าของตัวเองมากกว่าแต่ก่อน เพราะผมได้เรียนรู้แนวทางของฟุตบอลอังกฤษ สมัยก่อน เมื่อผมรู้สึกโดนสัมผัส ผมก็จะล้มมากกว่า ดังนั้น ผมคิดว่า ผมโตขึ้นแล้วในประเด็นนั้น" สำนักข่าวต่างประเทศ รายงานวันที่ 5 มี.ค. ว่า "หลุยส์ ซัวเรซ" กองหน้าฟอร์มแรงของ "หงส์แดง" ลิเวอร์พูล ยักษ์แห่งศึกพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ออกมายอมรับ รู้สึกเสียใจกับพฤติกรรมอันเกรี้ยวกราดของตัวเองในสนาม ซัวเรซ เผยกับนิตยสารฟุตบอลชื่อดัง "โฟร์โฟร์ทู" ว่า "ใน

สนาม ผมทำอะไรก็ได้กับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่ว่าจะตะโกน, โต้เถียง ผมพูดจาไร้สาระ ทั้งๆ ที่ผมไม่ใช่คนแบบนั้นเลย ผมลืมสิ่งอื่นๆ ทุกอย่าง บางครั้ง ผมก็รู้สึกละอาย กับสิ่งที่ผมทำ เมื่อผมได้ย้อนกลับไปดูมัน" ดาวยิงทีมชาติอุรุกวัย กล่าวเสริมว่า "นอกสนาม ผมเป็นคนใจเย็นและนิ่งมากๆ ผมอาจจะใช้คำแปลกๆ กับภรรยาบ้าง เหมือนกับทุกๆ ความสัมพันธ์ แต่ก็ไม่ใช่อะไรแบบนั้น ไม่มีใครในอังกฤษรู้หรือกว่า หลุยส์ ซัวเรซ ตัวจริง เป็นอย่างไร" กับภาพลักษณ์จอมพุ่งล้ม ในอดีตที่ผ่านมา ซัวเรซ กล่าวว่า "ทุกคนล้วนมีสไตล์การเล่นของตัวเอง ตอนนี้ ผมพยายามไปกับเท้าของตัวเองมากกว่าแต่ก่อน เพราะผมได้เรียนรู้แนวทางของฟุตบอลอังกฤษ สมัยก่อน เมื่อผมรู้สึกโดนสัมผัส ผมก็จะล้มมากกว่า ดังนั้นผมคิดว่า ผมโตขึ้นแล้วในประเด็นนั้น"

4. เมื่อวันที่ 23 ส.ค.ที่ผ่านมา อัครราชทูตจุฬามณี ชาติสุวรรณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการค่ายเยาวชนวัฒนธรรมและดนตรีไทยครั้งที่ 3 ณ วัดไทยธรรมมาราม เมืองวอเตอร์ลู ประเทศเบลเยียม เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านวัฒนธรรม ดนตรีไทย และพุทธศาสนา ให้กับลูกหลานไทยในต่างแดน โดยมีเยาวชนไทยในเบลเยียมและลักเซมเบิร์ก อายุระหว่าง 8-18 ปี เข้าร่วมโครงการจำนวน 17 คน อัครราชทูตจุฬามณี ชาติสุวรรณ กล่าวว่า เยาวชนไทยในเบลเยียมและลักเซมเบิร์ก ได้เสียสละเวลาช่วงวันหยุดพักผ่อนมาร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ดีด้านวัฒนธรรมและดนตรีไทย เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างกันเป็นผลจากความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของหลายฝ่ายรวมทั้งบรรดาพ่อแม่ผู้ปกครองที่ได้พาบุตรหลานมาเข้าร่วมโครงการค่ายวัฒนธรรมและดนตรีไทยในครั้งนี้ ท่านเจ้าคุณพระสุธีญาณวิเทศ เจ้าอาวาสวัดไทยธรรมมาราม กล่าวว่า ดนตรีมีความสำคัญยิ่ง แม้ในพุทธศาสนา พระพุทธเจ้ายังได้ยกเอาดนตรีมาเปรียบเทียบกับปฏิบัติธรรมว่า ให้ยึดทางสายกลาง เหมือนสายพิณที่หากขึงตึงไปก็จะขาด หรือหากหย่อนไปก็จะไม่ให้เกิดเสียงดนตรีที่ไพเราะ ทางวัดมีความยินดีและพร้อมที่จะสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมที่จะกระตุ้นให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้วัฒนธรรม ดนตรีไทย และพุทธศาสนา เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ตึงามให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชนไทยในต่างแดน นอกจากนี้ คุณบรรทม คุณแฮรี่ ใจตั้ง-เมทเซนส์ จากประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้มอบชุดอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทยทั้งหมดให้กับวัดไทยธรรมมาราม เพื่อใช้ในการเรียนการสอนดนตรีไทยตามโครงการค่ายวัฒนธรรมและดนตรีไทยในเบลเยียม โดยสั่งซื้อโดยตรงจากประเทศไทย"

5. พลเมืองดีมีอยู่ทุกที่ ผู้ใหญ่บ้านหญิงน้ำตาไหลไม่หยุด ดีใจเจอแม่ค้าตลาดศรีเทพซื้อสัตย์ เก็บกระเป๋าสตางค์มูลค่าเกือบครึ่งล้านเอาไว้ให้ ส่งคืนให้ครบทุกบาทเมื่อวานนี้ (16 ก.ค.) ผู้สื่อข่าวได้รับรายงานว่า แม่ค้าขายขนมจีนภายในตลาดศรีเทพ อ.ตาคลี ได้เก็บกระเป๋าสตางค์บรรจุทองคำรูปพรรณน้ำหนักหลายบาทไว้ได้ โดยรอให้เจ้าของกระเป๋าดังกล่าวมารับคืน จึงได้เดินทางไปที่ร้านขายขนมจีนดังกล่าว พบ นางทองสุข หรือ เจ็บอ อายุ 66 ปี เจ้าของร้าน ได้นำกระเป๋าสตางค์ที่เก็บไว้ในตู้เก็บของออกมาคืนให้กับนางจำเนียร เพ็งเลิศ อายุ 58 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ต.เขา

ชายธง อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์ นางจำเนียร ระบุว่า ตนเป็นเจ้าของกระเป๋าสีดำที่ภายในบรรจุทั้งสร้อยคอทองคำ 2 เส้น น้ำหนักรวม 13 บาท และแหวนเพชรอีก 1 วง โดยนางจำเนียรได้รับกล่าวขอบคุณนางทองสุข พร้อมกับฝากจดด้วยสีหน้าที่เต็มไปด้วยคราบน้ำตา เนื่องจากดีใจที่ได้รับทองรูปพรรณคืนมาครบทั้งหมด นางจำเนียร เพิ่งเลิส เล่าว่า เมื่อช่วงเช้าตนได้ยืมสร้อยคอทองคำและแหวนเพชรของน้อง 3 คน นำมาใส่ประดับเพื่อแต่งกายไปทำบุญเนื่องในวันเข้าพรรษาที่วัดแห่งหนึ่งใน อ.ตากฟ้า ระหว่างเดินทางกลับ จึงได้พาน้องๆ ขับรถเดินทางไปซื้อกับข้าวที่ตลาดศรีเทพ อ.ตากฟ้า อยู่ห่างจากบ้านไปประมาณ 15 กิโลเมตร เพราะวันนี้เป็นวันที่มีตลาดนัด และมีผู้จับจ่ายใช้สอยกันเป็นจำนวนมากตนกับน้องๆ จึงนำทองและแหวนเพชรที่ใส่ไปทำบุญ ใส่รวมกันไว้ในกระเป๋าสีดำขนาดเล็กๆ โดยระหว่างนั้นก็เข้าตลาดไปจับจ่ายใช้สอยตามปกติ เมื่อเสร็จจึงเดินทางกลับไปบ้านตามปกติ จนกระทั่งมารู้ตัวตอนอยู่ที่บ้าน ขณะกำลังจะเตรียมนำทองและแหวนที่ยืมมาคืนให้น้องๆ แต่ปรากฏว่าหากกระเป๋าสีดำที่ใส่ทองไว้ไม่เจอ ตอนนั้นตนรู้สึกทุกข์ใจเป็นอย่างมาก ตนจึงรีบขับรถย้อนกลับไปยังตลาดศรีเทพอีกครั้ง พร้อมกับร้องไห้มาตลอดทาง เพราะมูลค่าทองคำที่หายไป มากกว่า 5 แสนบาท แต่เคราะห์ดีเมื่อไปถึงตลาด ก็ได้ยินเสียง นางทองสุข แม่ค้าขายขนมจีน ตะโกนเรียก พร้อมกับก้มมือให้เข้าไปหา โดยบอกว่าตนลืมกระเป๋าสีดำและยังเก็บไว้ให้ ทำให้ตนต้องเฝ้าหาคอดและร้องไห้ด้วยความดีใจ และเมื่อเปิดกระเป๋าสีดำออกมาดูเพื่อตรวจสอบสิ่งของ ก็พบว่าสร้อยคอทองคำ 2 เส้น และแหวนเพชรยังอยู่ครบ จึงทำให้ตนรู้สึกดีใจและดีใจเป็นอย่างมาก ซึ่งตนพยายามยื่นเงินเพื่อเป็นสินน้ำใจให้แต่นางทองสุขกลับไม่ต้องการอะไรเลย ทางด้าน นางทองสุข แม่ค้าขายขนมจีนที่เก็บกระเป๋าสีดำบรรจุทองไว้ได้ บอกว่า วันนี้ตลาดคนเยอะ แต่เมื่อวางจากการขาย ก็หันไปเห็นกระเป๋าสีดำใบเล็กๆ วางอยู่หน้าซุ้มขายของ จึงได้หยิบและเปิดกระเป๋าสีดำดู ตนเห็นเป็นสีทองๆ ก็ไม่ได้เปิดต่อแล้ว จึงรีบนำไปเก็บไว้ในตู้เก็บของทันที เพราะคิดว่าเดี๋ยวลูกค้าคงกลับมารับคืน เพราะทำของมีค่าหายไป ต่อมาตนพอจะจำหน้าลูกค้าที่ลืมกระเป๋าสีดำเอาไว้ได้ แม้วันนี้ลูกค้าจะเยอะ จึงตะโกนเรียกพร้อมกับก้มมือให้มานำกระเป๋าสีดำบรรจุทองกลับคืนไป ตนไม่คิดจะเก็บของคนอื่นเอาไว้เป็นของตัวเองอย่างเด็ดขาด ซึ่งก็รู้สึกดีใจที่เจ้าของกระเป๋าสีดำได้ทรัพย์สินกลับคืน แถมเขายังรีบเข้าฝากจดทั้งน้ำตานองหน้า เพียงแค่นี้ตนก็รู้สึกมีความสุขมากแล้ว ไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใดๆ

ใบงาน

คำชี้แจง ให้ผู้ฝึกอบรม อ่านข่าวสารที่กำหนดให้ แล้วบอกถึงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และประโยชน์
มาให้ถูกต้อง

ข้อเท็จจริง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ข้อคิดเห็น

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ประโยชน์

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

กิจกรรมที่ 5 รู้จักการวางแผน

(เวลา 1.30 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การวางแผน เป็นการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าหรือการคิดก่อนลงมือทำว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อไหร่ ทำที่ไหน มีวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นอย่างไร เพื่อผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย

จุดประสงค์

1. บอกความสำคัญของการวางแผนที่มีเป้าหมายชัดเจน เหมาะสมกับตนเอง
2. บอกวิธีการตั้งเป้าหมายที่เหมาะสมกับตนเอง
3. สามารถตระหนักถึงการวางแผนที่มีเป้าหมายชัดเจน
4. สามารถตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองในการเรียนได้
5. สามารถวางแผนงานอย่างเหมาะสมจนเกิดความสุข

เนื้อหา

กิจกรรมรู้จักการวางแผน

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรสนทนากับผู้ฝึกอบรม เกี่ยวกับการวางแผน เป้าหมายของแต่ละคน
2. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมทำกิจกรรมโยนห่วง โดยวิทยากรนำขวดย่น้ำมาวางไว้ตรงกลางห้อง 1 ตัว แล้วให้ผู้ฝึกอบรมโยนห่วงใส่ขวดที่ละคน
3. หลังจากเล่นเสร็จวิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมร่วมกันอภิปรายถึงผลของการโยนห่วง ว่าการโยนห่วงเป็นการวางแผนของแต่ละคนว่าจะโยนห่วงอย่างไรให้เข้าไปคล้องตรงขวดให้ได้
4. วิทยากรสรุปว่าการวางแผนที่ดีและเหมาะสมจะทำให้ไปถึงเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์
5. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรมทำใบงาน เรื่องการวางแผนชีวิตดีมีความสุข
6. ให้แต่ละกลุ่มเลือกการวางแผนของผู้ฝึกอบรมในกลุ่มมานำเสนอ
7. วิทยากรและผู้ฝึกอบรมสรุปกิจกรรมร่วมกัน

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. ขวดย่น้ำ 1 ตัว
2. ห่วงยาง 1 อัน
3. ใบงาน เรื่องการวางแผนที่ดีมีความสุข
4. เว็บไซต์

- [https://sites.google.com > kar-wangphaen-kar-peliynpaelng-rabb-ngan-him](https://sites.google.com/kar-wangphaen-kar-peliynpaelng-rabb-ngan-him)

-<http://www.kroobannok.com/blog/20494>

-<https://th.gadget-info.com/difference-between-planning>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม รู้จักการวางแผนของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม รู้จักการวางแผน อยู่ในระดับ มากขึ้นไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม รู้จักการวางแผน กำหนด ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

ใบงาน เรื่องการวางแผนที่ดีมีความสุข

ข้อเปรียบเทียบ

1. เป้าหมาย
ความสำเร็จ	เปรียบเทียบ เป้าหมายของตนเองที่เราต้องการไปให้ถึง หรือประสบ
2. ห่วงยาง	เปรียบเทียบ เครื่องมือ หรือวิธีการที่จะนำเราไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้
3. การวางแผน
อย่างไร	เปรียบเทียบ การเตรียม การรู้จักวางแผนชีวิต ว่าควรเตรียมตนเอง
4. วิธีการโยนห่วง	เปรียบเทียบ เทคนิคหรือแนวทาง เมื่อกระทำแล้วอาจผิดพลาด หรือยังไม่
บังเกิดผล สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องได้
5. การเล็งเป้า	เปรียบเทียบ สิ่งที่เราคิด ความตั้งใจ ความพยายาม ความถนัด ทักษะ
อารมณ์กับความเป็นจริงของเราในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกันหรือไม่
อย่างไร
6. จำนวนครั้งที่โยน	เป็น ผลจากการวางแผน นั่นคือ ผู้ที่วางแผนได้ดี วางแผนจากการรู้จักว่า
ตนเองเป็นคนอย่างไร มีความถนัด ความสามารถ ฯลฯ อย่างไร จะทำให้การ
แผนประสบความสำเร็จได้โดยง่าย ส่วนผู้ที่วางแผนหรือเป้าหมายเกินกว่า
ความสามารถของตน ผลที่ออกมาอาจจะไม่สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ก็ได้

ใบงาน แบบบันทึกคะแนนกิจกรรมการวางแผนที่ดีมีความสุข
(เกี่ยวกับการมาเรียนในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (5ปี))

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้ารับกรฝึกอบรมตั้งเป้าหมายของตนเองต่อไปนี้

1. เป้าหมายระยะสั้น (ประมาณ 1-2 สัปดาห์) เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เป้าหมายระยะกลาง (ประมาณ 1-2 ปี) เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เป้าหมายระยะยาว (ประมาณ 3-5 ปี หรือมากกว่า) เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยที่ 2

การพัฒนาด้านจิตการสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 6 ความแตกต่างของฉัน

(เวลา 1 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

ความแตกต่าง (The difference) มนุษย์ทุกคน มีความแตกต่าง อาทิ ความแตกต่างทางกายภาพ ความแตกต่างทางฐานะทางสังคม ความแตกต่างทางจิตใจ ความแตกต่างทางความคิด ความแตกต่างทางความคิด ฐานะ จิตใจ เราสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป้าหมายในชีวิตแต่ละคนแตกต่างกันออกไปบางครั้งอาจจะมีเป้าหมายเดียวกันแต่ทางเดินหรือการไปถึงเป้าหมายนั้น ย่อมแตกต่างกันวิธีการต่างกัน แต่ผลลัพธ์เหมือนกัน

จุดประสงค์

1. สามารถบอกความแตกต่างของตนเองและคนอื่นได้
2. สามารถตระหนักถึงการรับรู้ และยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล
3. สามารถไปถึงเป้าหมายตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล

เนื้อหา

การค้นพบความแตกต่างของตนเองและคนอื่น

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรแจกกระดาษ 100 ปอนด์ ให้ผู้ฝึกอบรมคนละ 1 แผ่น แล้วให้เขียนในงาน เรื่อง กีฬาที่ชอบ โดยให้เขียน ชื่อ กีฬาที่เข้าพเจ้าชอบ สาเหตุที่ชอบ และเป้าหมายที่คาดหวังในกีฬาที่เข้าพเจ้าชอบ แล้วให้แลกเปลี่ยนกระดาษกับเพื่อน
2. ให้เวลา 30 นาที ในการทำกิจกรรม แล้วให้แต่ละคนนำเสนอสิ่งที่ตนเองทำขึ้นมา
3. วิทยากรสุ่มให้ผู้ฝึกอบรม มานำเสนอแง่คิดที่ได้จากการฝึกอบรม
4. วิทยากรสรุปอีกครั้งหลังจากผู้ฝึกอบรมนำเสนอ

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. กระดาษ 100 ปอนด์
2. เว็บไซต์

-<https://storylog.co/story/562f05bc5ca95a63336e0792>

-<http://www.kriengsak.com/node/142>

-<https://www.stou.ac.th/stouonline/LOM/data/sec/Lom14/01-01-02.html>

-https://en.wikipedia.org/wiki/Tuckman%27s_stages_of_group_development

-<https://www.businessballs.com/team-management/tuckman-forming-storming-norming-performing-model/>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมความแตกต่างของฉันทน์ของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมความแตกต่างของฉันทน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมความแตกต่างของฉันทน์ กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

ใบงาน
เรื่องกีฬาที่ชอบ

ชื่อ

กีฬาที่ข้าพเจ้าชอบ

.....
.....
.....

สาเหตุที่ชอบ

.....
.....
.....

เป้าหมายที่คาดหวังในกีฬาที่ข้าพเจ้าชอบ

.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 7 วิธีการไหนดี

(เวลา 1 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

บุคคลทุกคนต้องมีปัญหาเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นต้องมีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การแก้ปัญหาจึงเป็นความสามารถในการเปลี่ยนสภาวะการณ์ที่ยุ่งยากไม่พึงประสงค์ ของปัญหาให้เป็น วัตถุประสงค์ และลดความยุ่งยากของสาเหตุ ให้เป็นเป้าหมายโดยประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่าง ต่อเนื่องกัน ผู้แก้ปัญหาต้องพยายามปรับปรุงตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้ผสมกลมกลืนกลับเข้าสู่สภาวะ สมดุลหรือสภาวะที่เราคาดหวังเพื่อให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

จุดประสงค์

1. สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหาให้เกิดวัตถุประสงค์เพื่อลดความยุ่งยากให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้
2. สามารถตระหนักถึงวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้ถึงเป้าหมาย
2. สามารถปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ถึงเป้าหมาย
3. สามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้

เนื้อหา

กิจกรรมวิธีการไหนดี

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ว่าใครมีอะไรบ้าง แล้วถามถึงวิธีแก้ปัญหา ของแต่ละคน
2. วิทยากรอธิบาย กระบวนการแก้ปัญหา เริ่มจากการวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของ ปัญหา การเลือกเครื่องมือและออกแบบขั้นตอนวิธี การดำเนินการแก้ปัญหา การตรวจสอบและปรับปรุง ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น เป็นเสมือนขั้นบันได (stair) ที่ทำให้มนุษย์สามารถประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ พร้อมขั้นตอนและวิธีแก้ปัญหา 5 ขั้นตอนดังนี้ การยอมรับถึง ปัญหา กำจัดขอบเขตของปัญหา กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา การลงมือทำตามแผน การติดตาม
3. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรม รับกระดาษคนละ 2 แผ่น แล้วเขียนถึงปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งมี ดังนี้ ปัญหาคืออะไร? ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน? ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อใด? ปัญหาเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ใด? และมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

4. ให้ผู้ฝึกอบรมเขียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชนิดกีฬาที่ตนเองเลือก ซึ่งมีดังนี้ ปัญหาคืออะไร? ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน? ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อใด? ปัญหาเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ใด? และมีวิธีแก้ปัญหายังไง

5. หลังจากแต่ละคนทำเสร็จ ให้แต่ละคนเข้ากลุ่มคนที่ปัญหาเหมือนกันหรือคล้ายกัน แล้วเขียนใส่กระดาษปรีฟ พร้อมนำเสนอเป็นกลุ่ม

6. วิทยากรและผู้ฝึกอบรมสรุปรวมกัน

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. กระดาษ A 4

2. กระดาษปรีฟ

3. เว็บไซต์

-ilc2.swu.ac.th > Portals > swu353 > มศว353_เอกสารประกอบการสอนครั้งที่6

-<https://sites.google.com/site/koob1meej/khwam-hmay-khxng-kar-kae-payha>

-korat.nfe.go.th > ebook_think > chapter > chap2_1

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมวิธีการไหนดีของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมวิธีการไหนดี อยู่ในระดับมากขึ้นไป ประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likent Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมวิธีการไหนดี กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวอย่างวิธีการแก้ปัญหา

ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ปัญหาคืออะไร?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อใด?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ใด?

.....

วิธีการแก้ปัญหา

.....

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับชนิดกีฬาที่ตนเองเลือก

ปัญหาคืออะไร?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อใด ?

.....

ปัญหาเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ใด?

.....

วิธีการแก้ปัญหา

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 8 จินตนาการอย่างไร

(เวลา 1 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

จินตนาการ (Imagination) เป็นความสามารถในการสร้างภาพในสมองหรือสิ่งที่ไม่เคยพบเคยเห็น คล้ายกับการคาดเดา ซึ่งภาพเหล่านี้ไม่ได้รับรู้ผ่านการมองเห็น การได้ยิน หรือผ่านวิธีการรับรู้อื่น ๆ จินตนาการถือได้ว่าเป็นตัวช่วยสำคัญในการนำความรู้ไปใช้งานจริง การฝึกการสร้างจินตนาการสามารถทำได้โดยการฟังเรื่องเล่า

จุดประสงค์

1. สามารถบอกถึงความสำคัญและประโยชน์ของจินตนาการ
2. สามารถทำให้เกิดความแรงบันดาลใจและตระหนักถึงการจินตนาการ
3. สามารถฝึกการสร้างจินตนาการ

เนื้อหา

กิจกรรมจินตนาการอย่างไร

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรสนทนากับผู้ฝึกอบรมเรื่องจินตนาการว่ามีความสำคัญและมีประโยชน์ อาทิ จินตนาการช่วยคลายเครียด จินตนาการเอาชนะความกลัว
2. วิทยากรนำภาพยางรถจักรยานยนต์ ให้ผู้ฝึกอบรมดู พร้อมแจกกระดาษชาร์ทสีคนละ 1 แผ่น แล้วให้ผู้ฝึกอบรมจินตนาการว่ามีความสำคัญอย่างไร และนำยางรถจักรยานยนต์ไปใช้ประโยชน์การนำไปใช้กับการกีฬา และการออกกำลังกายได้หรือไม่ อย่างไร
3. หลังจากทำกิจกรรมเสร็จให้แต่ละคนออกมานำเสนอ แล้ววิทยากรสรุปและเสนอข้อคิดเห็น

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. ยางรถจักรยานยนต์
2. กระดาษชาร์ทสี
3. เว็บไซต์

-<https://th.wikipedia.org/wiki>

- <https://sites.google.com/site/perfectwinnythepooh/home-1/ma-rucak>
- <https://www.home.co.th/hometips/detail/62627>
- <https://thematter.co/sponsor/imagination-and-human/42007>
- <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16151>
- <https://th.wikihow.com> > ใช้จินตนาการเอาชนะความกลัว
- <https://prezi.com/p/w3subq0eoxbb/presentation/>
- <https://sites.google.com/site/klumsaraphasathi/tawxyang-kar-kheiyng-reuxng-tam-cintnakar>
- <http://oknation.nationtv.tv/blog/surasakc/2008/10/13/entry-1>
- <https://ieducationart.wordpress.com>
- <https://columnist.smartsme.co.th/dr-somruedee/1318>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมจินตนาการอย่างไรของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมจินตนาการอย่างไร อยู่ในระดับมากขึ้นไป ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยคำนวณค่าเฉลี่ยจากมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดแล้ว เปรียบเทียบตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100)

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมจินตนาการอย่างไร กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 9 ความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้

(เวลา 2 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

องค์รวม เป็นการเรียนรู้หลายๆอย่างแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการนำ “บางสิ่ง” มาใช้ประโยชน์หรือการนำภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสถานะที่เฉพาะเจาะจง โดยปรับให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์

1. บอกถึงประโยชน์ที่นำมาประยุกต์ใช้
2. สามารถตระหนักถึงการนำความรู้องค์รวมมาประยุกต์ใช้
2. สามารถนำ “บางสิ่ง” ที่ผู้เข้ารับฝึกอบรมนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท
3. ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

เนื้อหา

กิจกรรมนำองค์รวมมาประยุกต์ใช้

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรม แบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มๆละ 5 คน
2. วิทยากรนำ อุปกรณ์มีดังนี้ ท่อพีวีซี ขวดน้ำ แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษชาร์ทสี เชือก หนังกยาง ดินน้ำมัน ลูกดอก ห่วงยาง แก้ว ฝาขวดหู กระดาษ A4 สี ไม้ไผ่ ลูกเทเบิลเทนนิส โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกอุปกรณ์ด้วยตนเอง
3. ให้แต่ละกลุ่มเขียนโครงการจากอุปกรณ์ที่เลือกที่สามารถนำมาประดิษฐ์แล้วประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับกีฬาชนิดใด
4. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ
5. วิทยากรและผู้ฝึกอบรมสรุปโครงการที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. อุปกรณ์มีดังนี้ ท่อพีวีซี ขวดน้ำ แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษชาร์ทสี เชือก หนังกยาง ดินน้ำมัน ลูกดอก ห่วงยาง แก้ว ฝาขวดหู กระดาษ A4 สี ไม้ไผ่ ลูกเทเบิลเทนนิส
2. กระดาษรายงาน

3. เว็บไซต์

-<http://oknation.nationtv.tv/blog/kunwee/2007/10/10/entry-11>

-<https://www.ryt9.com/s/ryt9/75149>

-<https://www.ryt9.com/s/ryt9/75149>

-<https://www.holisticteacher.net/holistic-learning/>

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้จรรยาบรรณมาประยุกต์ใช้ของผู้ฝึกอบรม
เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้จรรยาบรรณมา
ประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยคำนวณ
ค่าเฉลี่ยจากมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดแล้ว
เปรียบเทียบตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100)

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้จรรยาบรรณมา
ประยุกต์ใช้ กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้
ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด
 กิจกรรมที่ 10 สร้างสรรค์ตามใจฉัน

(เวลา 2 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การสร้างสรรค์ เป็นการช่วยขยายมุมมองใหม่ๆ ทางความคิด และแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างครอบคลุม และถูกต้อง

จุดประสงค์

1. สามารถบอกถึงการสร้างสรรค์สิ่งใหม่
2. ทำให้เกิดความคิดใหม่ๆในการสร้างสรรค์ประดิษฐ์
3. สามารถสร้างสรรค์ประดิษฐ์มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน

การดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายกระบวนการ ประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ขั้นเตรียม ขั้นครุ่นคิดขัดข้อง ขั้นของการเกิดความคิด ขั้นพิสูจน์ หรือทดสอบ ส่วนประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดความสนุก พัฒนาสมองของคนให้มีความฉลาด ฉียบคม สร้างความเชื่อมั่น
2. วิทยากรให้ผู้ฝึกอบรม แบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มๆละ 5 คน
3. วิทยากรนำ อุปกรณ์มีดังนี้ ท่อพีวีซี ขวดน้ำ แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษชาร์ท เชือก หนังก ยาง ดินน้ำมัน ลูกดอก ห่วงยาง แก้ว ฝาขวดหู กระดาษ A4 สี ไม้ไผ่ ลูกเทเบิลเทนนิส โดยให้แต่ละกลุ่มนำอุปกรณ์ด้วยตนเองในกิจกรรมความรู้่องค์รวมมาประยุกต์ใช้ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำมาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้กับการเล่นกีฬาได้อย่างไร
4. ให้แต่ละกลุ่มออกมาสาธิต แล้วให้กลุ่มอื่น มาปฏิบัติตาม
5. วิทยากรและผู้ฝึกอบรมสรุปกิจกรรมการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. อุปกรณ์มีดังนี้ ท่อพีวีซี ขวดน้ำ แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษชาร์ท เชือก หนังกวาง ดินน้ำมัน ลูกดอก ห่วงยาง แก้ว ฝาขวดหู กระดาษ A4 สี ไม้ไผ่ ลูกเทเบิลเทนนิส

2. อุปกรณ์ประกอบเสร็จ

3. เว็บไซต์

- <https://th.wikipedia.org/wiki/>

- <https://www.copyri.com/the-invention/>

- <https://newapinya2539.wordpress.com/2013/02/27>

- <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16458>

- www.thaihrhub.com

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผล

การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉันของผู้ฝึกอบรม

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เปรียบเทียบตามเกณฑ์ ดังนี้ ผู้ฝึกอบรมมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน อยู่ในระดับมากขึ้นไป

เกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน กำหนดดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คุณภาพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คุณภาพมาก

คะแนน 3 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คุณภาพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คุณภาพน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า คุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า คุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า คุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า คุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า คุณภาพน้อยที่สุด

สรุปซักถามปัญหาและทดสอบหลังการฝึกอบรมและปิดการอบรม

(เวลา 1.30 ชั่วโมง)

สาระสำคัญ

การประเมินหลังการฝึกอบรม เป็นการวัดผลว่าผู้ฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ที่ได้ฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด และพิธีปิดการฝึกอบรม เป็นพิธีที่ผู้ฝึกอบรมต้องมีความตระหนักใน ความสำคัญของการฝึกอบรมในครั้งนี้ และเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเพื่อนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ได้บอกประโยชน์ขององค์ความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรม และสามารถนำไปประยุกต์ให้ เกิดกับชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตของตนเองได้
2. ทำให้เกิดความตระหนักในการฝึกอบรม
3. เพื่อทราบถึงการพัฒนาของผู้รับการฝึกอบรม เพื่อนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับก่อน การฝึกอบรม

เนื้อหา

ทบทวนกิจกรรมต่างๆที่ผู้ฝึกอบรมได้ฝึกอบรม

การดำเนินกิจกรรม

1. แจกแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม และแจก แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. ผู้ฝึกอบรมทำแบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา และแบบสอบถามความ คิดเห็น ผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติ
3. สรุปอภิปรายซักถามและปิดการอบรม

แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ

1. แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
2. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล

1. ประเมินการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา หลังเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ฝึกอบรม
2. การสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลังการเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เครื่องมือ

1. แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา
2. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ฝึกอบรมหลังทำแบบทดสอบได้คะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และมีคะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะความเป็นครูก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผู้ฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติอยู่ในระดับมากขึ้นไป

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามความคิดเห็นเปรียบเทียบตามเกณฑ์
ดังนี้

โดยผู้วิจัยประเมินผลแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 162) ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนจากความคิดเห็นของผู้ฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับ
เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายความว่า ความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายความว่า ความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายความว่า ความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายความว่า ความคิดเห็นน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้าน
 ความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คงรัฐ นวลแปง. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตวิทยาแห่งวิทยาการ จิต
 แห่งการสังเคราะห์แลดจิตแห่งการสร้างสรรค์ สำหรับบัณฑิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยบูรพา. ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร.
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
 จำกัด อรุณการพิมพ์.
- ทิสนา เขมมณีและคนอื่นๆ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจ
 เมนท์.
- ทิสนา เขมมณีและคณะ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร :
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ทิสนา เขมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : ดานสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2545). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- พรชัย ผาดไธสง. (2555). การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
 และการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). วิทยาการจัดการการเรียนรู้. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอชิป จิตตฤกษ์ แบล ; James Bellanca, Ron Brandt บรรณาธิการ.
 (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์ส
- วริศนันท์ เดชปานประสงค์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่
 ส่งเสริม จิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาวิทยาศาสตร
 บัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมร ทวีบุญ. (2555). การพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู. ปรินญาตษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

Beyer,B.K. (1997). Improving Student Thinking : A Comprehensive Approach. Boston : Allyn and Bacon.

Butterfield,S.D. (1999). Action Learning : Case Study of Learning and Transfer for personaAnd Professional Development. Dissertation, Ph.D. Georgia State University. Photocopied.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามความคิดเห็น

จิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จิตลักษณะความเป็นครู

1. ด้านจิตวิทยาการ (Disciplined Mind) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆจนเกิดความรู้
2. ด้านสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง การหลอมรวมกันของความคิดจนเกิดแนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต
3. ด้านจิตการสร้างสรรค์ (Creating Mind) หมายถึง กระบวนการทางความคิดใหม่ๆที่เกิดขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดหรือการคิดนอกกรอบความคิดเดิม จนทำให้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ
4. ด้านจิตเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) สามารถเปิดใจต้อนรับบุคคลอื่นทั้งด้านการคิด ด้านการปฏิบัติที่แตกต่างจากตนเอง อย่างไม่มีอคติสามารถทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งอนาคตจนเกิดประสิทธิภาพ
5. ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นทักษะเชิงนามธรรม ซึ่งมีทั้งทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ต้องเรียนรู้ ซึมซับ โดยการชวนกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนเกิดเป็นความรับผิดชอบในสังคม มีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามอย่างเสมอต้นเสมอปลาย จนเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

ขอความอนุเคราะห์ท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางนิตยา ทองจันท

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	ไม่แน่ใจ	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด
ด้านจิตสังเคราะห์						
8.	สามารถรับข้อมูลจากหลายๆ แหล่งมาผสมผสานกันจนเกิด ข้อมูลใหม่					
9.	สามารถเข้าใจเนื้อหาเป็น องค์รวมและนำไปประยุกต์ใช้					
10.	สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ออกจากความคิดเห็น					
11.	สามารถนำความคิดและ ประสบการณ์มารวบรวมแล้ว นำเสนอ					
12.	สามารถวางแผนงานให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้ง ไว้					
13.	สามารถเลือกรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์					
14.	สามารถเข้าใจแนวคิดหรือ ประเด็นๆสำคัญในเรื่องนั้นได้ เป็นอย่างดี					
ด้านจิตการสร้างสรรค์						
15.	มีมุมมองที่ใหม่ๆหรือที่ แตกต่างในการแก้ปัญหา					
16.	สามารถนำข้อมูลความรู้หรือ ประสบการณ์เดิมมาปรับปรุง ผสมผสานให้เกิดเป็นความรู้ ใหม่					
17.	สามารถอภิปราย แสดงความ คิดเห็นอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว					
18.	สามารถแก้ปัญหาได้หลาย แนวทาง					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านจิตการสร้างสรรค์ (ต่อ)						
19.	มีจินตนาการที่แปลกใหม่แตกต่างจากคนอื่น					
20.	สามารถอธิบายขั้นตอนให้เห็นภาพชัดเจน					
21.	สามารถทำงานและปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น					
ด้านจิตเคารพให้เกียรติ						
22.	สามารถเข้าใจและทำงานร่วมกับคนที่มีความแตกต่างกัน					
23.	สามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยการให้เกียรติ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากของตนเอง					
24.	สามารถเข้าใจอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ของผู้อื่นและตอบสนองอย่างเหมาะสม					
25.	สามารถช่วยเหลือและเข้าใจผู้อื่น					
26.	มีความเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น					
27.	มีความเคารพระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม					
28.	สามารถยอมรับความผิดพลาดได้พร้อมที่จะแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม						
29.	สามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมเพื่อให้สังคมที่ตนเองอยู่พัฒนาขึ้น					
30.	คำนึงถึงความถูกต้องและผลประโยชน์ของส่วนรวม					
31.	สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมด้วยความเต็มใจ					
32.	สามารถแสดงออกถึงการกระทำที่ไม่เป็นภาระกับผู้อื่น					
33.	ตระหนักและสำนึกในความรับผิดชอบต่องานของตนเองและผู้อื่น					
34.	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น					
35.	สามารถลงมือปฏิบัติตามค่านิยมที่ดีงามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (โปรดให้ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิตลักษณะความเป็นครู

คำชี้แจง : แบบบันทึกฉบับนี้ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจิตลักษณะความเป็นครูของผู้เรียน
ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการสอนในวิชาพื้นฐานความเป็นครู ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 ตลอดปี
การศึกษา

โดยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกด้วยตนเอง

1. ด้านจิตวิหยาการ (Disciplined Mind)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านจิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านจิตการสร้างสรรค์ (Creating Mind)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านจิตเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม (Ethical Mind)

.....

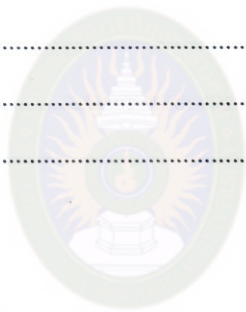
.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจแนวทางพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาทางพลศึกษาที่นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคามได้ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

จิตลักษณะความเป็นครู

1. ด้านจิตวิทยาการ (Disciplined Mind) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆจนเกิดความรู้
2. จิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง การหลอมรวมกันของความคิดจนเกิดแนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต
3. ด้านจิตการสร้างสรรค์ (Creating Mind) กระบวนการทางความคิดใหม่ๆที่เกิดขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดหรือการคิดนอกกรอบความคิดเดิม จนทำให้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ
4. ด้านจิตเคารพให้เกียรติ (Respectful Mind) สามารถเปิดใจต้อนรับบุคคลอื่น ทั้งด้านการคิด ด้านการปฏิบัติที่แตกต่างจากตนเอง อย่างไม่มีอคติสามารถทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งอนาคตจนเกิดประสิทธิภาพ
5. ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นทักษะเชิงนามธรรม ซึ่งมีทั้งทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ต้องเรียนรู้ ซึมซับ โดยการชวนกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนเกิดเป็นความรับผิดชอบในสังคม มีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามอย่างเสมอต้นเสมอปลายจนเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

กรอบคำถามในการสัมภาษณ์ งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
ลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ประเด็น : แนวทางพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในระยะที่ 1 ของการวิจัย

จุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ : เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของ
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิธีการสัมภาษณ์ : เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

กลุ่มเป้าหมายที่ถูกสัมภาษณ์ : ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทาง
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์

1. เริ่มต้นการสัมภาษณ์

- 1.1 แสดงความขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
- 1.2 ชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
- 1.3 ขออนุญาตบันทึกเทปคำพูดและจดบันทึกการสัมภาษณ์
- 1.4 เริ่มต้นพูดคุยเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี การเป็นมิตรและความไว้วางใจระหว่างกัน
- 1.5 สัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ชื่อ สกุล ตำแหน่ง ประสบการณ์

2. กรอบแนวทางการสัมภาษณ์

รายละเอียดการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องจิตลักษณะความเป็นครู โดยได้แบ่ง
ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ดังนี้

ด้านจิตวิทยาการ

- 1) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถวางแผนการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระทำได้อย่างไร

ด้านจิตสังเคราะห์

3) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถบอกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์กับความ
คิดเห็นได้หรือไม่

ด้านจิตสังเคราะห์ (ต่อ)

4) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในประเด็นที่สำคัญ
ในงานที่ได้รับมอบหมายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ด้านจิตการสร้างสรรค์

5) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามที่แตกต่างจากเดิมได้หรือไม่

6) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถค้นพบการแก้ปัญหาที่ไม่ใช่การแก้ปัญหาแบบเดิมๆได้หรือไม่

ด้านจิตเคารพให้เกียรติ

7) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถแบ่งหน้าที่การทำงานตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้
หรือไม่

8) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถเปิดใจกว้าง อ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติและเคารพในความ
คิดเห็นของผู้อื่น ได้หรือไม่

ด้านจิตคุณธรรมจริยธรรม

9) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นและยินดีรับความช่วยเหลือจาก
บุคคลอื่นได้หรือไม่

10) ท่านคิดว่านักศึกษาสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาได้หรือไม่

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบการฝึกอบรมการพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2562

ณ ห้องประชุม 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

คำสั่ง ให้เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึงข้อใด

- ก. ผู้ที่มีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรม
- ข. การพัฒนาตนเองที่สำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตการเรียนรู้
- ค. คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการแสวงหาความรู้
- ง. บุคคลที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและการเรียนรู้

2. บุคคลที่มีลักษณะใฝ่เรียนรู้ ข้อใดถูกต้อง

- ก. ชอบแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้
- ข. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆไม่สม่ำเสมอ
- ค. มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้
- ง. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้

3. การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลใฝ่เรียนรู้ควรพัฒนาตามข้อใด

- ก. กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้
- ข. ลงมือปฏิบัติ
- ค. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ง. ถูกต้องทุกข้อ

4. การเรียนรู้ด้วยตนเองหมายถึงข้อใด

- ก. กระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจ ความต้องการ
- ข. วิธีเรียนชนิดนี้จะเรียน เมื่อไหร่ ที่ไหนตามความพอใจ
- ค. เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ
- ง. การส่งเสริมให้บุคคลมีลักษณะของการชี้นำตนเอง

5. จุดเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองคือข้อใด

- ก. ความรับผิดชอบของบุคคล
- ข. ความเชื่อในศักยภาพของตนเองไม่สิ้นสุด
- ค. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของบุคคล
- ง. ก. และ ข. ถูก

6. ข้อใด "ไม่ใช่" ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- ก. มีการวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง
- ข. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าบุคคลที่เป็นผู้รับ
- ค. การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยา

พัฒนาการ

- ง. มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมาก เช่นห้องเรียนแบบเปิด

7. ข้อใด “ไม่ใช่” เทคนิคการฝึกการควบคุมตนเอง

- ก. มองเห็นผลกระทบที่จะตามมา หากทำอะไรตามอารมณ์
- ข. ฝึกความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)
- ค. ความสามารถของบุคคลในการเลือกแสดงพฤติกรรม
- ง. บันทึกนิสัยหรือพฤติกรรมที่คุณต้องควบคุม

8. “นิทาน เรื่อง ต๊กแตนกับมด

วันหนึ่งในฤดูร้อนต๊กแตนสนุกสนานร้องเพลงเพลินไปวันๆ แต่มดก็ขุ่นเสียบึงสะสมอาหารไว้สำหรับฤดูหนาวเมื่อฤดูหนาวมาถึงต๊กแตนก็หิวโซ เพราะไม่มีอาหารหลงเหลืออยู่เลย”

จากนิทานเรื่องต๊กแตนกับมด บุคคลที่ควบคุมตนเองได้ มีพฤติกรรมตามข้อใด เพราะอะไร

- ก. มด เพราะ เหมือนคนเราที่ไม่เห็นประโยชน์อยู่ตรงหน้าแต่มองการณ์ไกล
- ข. มด เพราะ เหมือนคนเราที่เห็นประโยชน์สุขตรงหน้าก่อนประโยชน์ระยะยาว
- ค. ต๊กแตน เหมือนคนเราที่สนุกสนานไปวันๆไม่มองถึงอนาคต
- ง. ต๊กแตน เหมือนคนเราที่สนุกสนานและมองการณ์ไกล

9. ขั้นตอนการพัฒนาตนโดยวิธีการควบคุมตนเอง ข้อใดถูก

- ก. การทำสัญญากับตนเองโดยทำข้อตกลงที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่ทำกับตนเอง
- ข. การกำกับตนโดยการกำกับพฤติกรรมของตนเอง
- ค. การปรับตนโดยการรู้จักตน รู้จักการวางแผน รู้จักการรวบรวมสารสนเทศ
- ง. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง

10. ข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น ข้อใดกล่าวถูก

- ก. มีหลักฐานเชื่อถือได้ , มีความสมเหตุสมผล
- ข. เป็นข้อเสนอแนะ, เป็นข้อความอุปมาอุปไมย
- ค. เมื่อข่าวราคาตกต่ำทำให้ชาวนาเดือนร้อน, ทอยส์ชอบวิชาภาษาอังกฤษ
- ง. ลิซ่าเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดถ้ำหิน, แมวมีผีเท้าเบามาก

11. ข้อใด “ไม่ใช่” การรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตนเอง

- ก. ฝึกการคิดวิเคราะห์
- ข. ฝึกการคิดสังเคราะห์
- ค. ฝึกความคิดไตร่ตรอง
- ง. ถูก ก. และ ข.

12. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์สามารถรับรู้ข้อมูลได้จากส่วนใด

- ก. การรับรู้ข้อมูลจากบุคคล สถานที่ สิ่งของ สัตว์ พืช
- ข. การรับรู้ข้อมูลจากธรรมชาติ ดิน น้ำ แร่ธาตุ ป่าไม้
- ค. การรับรู้ข้อมูลทางตา ทางหู ทางมือ ทางจมูก ทางปาก
- ง. การรับข้อมูลจากนักเรียน โรงเรียน ร้านค้า หนังสือเรียน ห้องสมุด

13. วิธีไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ ข้อใดถูก

- ก. การกระทำมุ่งเน้นเป็นจุด
- ข. วางแผนควบคุมกำกับกำหนดเป้าหมายในอนาคต
- ค. กำหนดระยะเวลายาว
- ง. เป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจ

14. ข้อใด”ไม่ใช่”การวางแผนที่ดี

- ก. กำหนดแผนงานไว้ชัดเจน
- ข. วางแผนภายในกรอบวัตถุประสงค์
- ค. ควรเป็นรูปธรรมหรือภาวะวิสัย
- ง. ควรเป็นนามธรรมหรืออัตวิสัย

15. ประโยชน์และความสำคัญของการวางแผน ข้อใดถูก

- ก. ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับอนาคต
- ข. ลดความไม่แน่นอน
- ค. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับผู้อื่น
- ง. ทิศทางที่เหมาะสม

16. ข้อใดกล่าวถึง”ความแตกต่าง” ได้ถูกต้อง

- ก. แดงชอบใส่เสื้อสีแดง ดำชอบใส่เสื้อสีแดง
- ข. แดงชอบใส่เสื้อสีแดง ดำชอบใส่เสื้อสีดำ
- ค. แดงชอบใส่เสื้อสีดำ ดำชอบใส่เสื้อสีดำ
- ง. แดงชอบใส่เสื้อสีแดงและสีดำ ดำชอบใส่เสื้อสีดำและสีแดง

17. “จงปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนเดียวกับที่ต้องการให้เขาปฏิบัติต่อเรา” ข้อใดกล่าวถูก

- ก. การปฏิบัติต่อผู้อื่นเราต้องใส่ใจความรู้สึกนึกคิดของเขา
- ข. การเข้าใจธรรมชาติของความแตกต่างจะตอบสนองความต้องการผู้อื่นได้
- ค. หากเราปฏิบัติต่อผู้อื่นในสิ่งที่ดี ย่อมได้รับการปฏิบัติที่ดี
- ง. ถูกทุกข้อ

18. การพัฒนาความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น ข้อใดถูก

- ก. ไม่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น
- ข. ตัดสินว่าทุกคนต้องคิดและทำเหมือนกัน
- ค. ไม่สนใจและเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น
- ง. ไม่คิดว่าตนเองเก่งกว่า

19. “การแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการเปลี่ยนด้านลบให้เป็นด้านบวก” ข้อใดกล่าวถูก
- ลดความเบี่ยงเบนของปัญหาให้เป็นเป้าหมาย
 - ลดความเบี่ยงเบนของสาเหตุให้เป็นวัตถุประสงค์
 - ลดความเบี่ยงเบนของสาเหตุให้เป็นเป้าหมาย
 - ถูกทุกข้อ
20. ข้อใด “ไม่ใช่” วิธีกาแก้ปัญหา
- การลองผิดลองถูก
 - การใช้เหตุผล
 - การเลือกปฏิบัติ
 - การใช้การจัดปัญหา
21. การแก้ปัญหาหระยะสั้น ข้อใดกล่าวถูก
- หลายฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
 - ทักษะส่วนบุคคลที่ไม่สามารถลอกแบบกันได้
 - เวลาดัดสินใจนานขึ้น
 - ถูกทุกข้อ
22. “จินตนาการสำคัญกว่าความรู้” เป็นวลีของใคร
- อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
 - อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
 - อัลเบิร์ต ฟิช
 - อัลเบิร์ต เวสเกอร์
23. จินตนาการเกี่ยวข้องกับชีวิตอย่างไร
- จินตนาการช่วยคลายเครียด
 - จินตนาการเอาชนะความกลัว
 - จินตนาการก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
 - ถูกทุกข้อ
24. ข้อใด “ไม่ใช่” วิธีเพิ่มพลังจินตนาการ
- หาโอกาสเดินทางไปพักผ่อนยังสถานที่ที่ท่านชื่นชอบ
 - หาโอกาสไปชมสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ท่านชื่นชอบ
 - หาโอกาสไปชมงานแสดงความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์ที่ท่านชื่นชอบ
 - หาโอกาสไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนๆที่ท่านชื่นชอบ
25. ข้อใด “ไม่ใช่” การรักษาวัตถุธรรมการแต่งกายแบบไทยการประยุกต์ใช้
- นำผ้าฝ้าย มาตัดเย็บชุดทำงาน
 - นำผ้าลายไทย มาตัดเย็บเป็นชุดทำงาน
 - นำผ้าไนลอน มาตัดเย็บเป็นชุดทำงาน
 - นำผ้าไหมไทย มาตัดเย็บเป็นชุดทำงาน

26. “ความรู้ในทางคณิตศาสตร์จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในแทบจะทุกด้านของชีวิตตั้งแต่เรื่องเล็กๆ ไปจนถึงเรื่องใหญ่ในศาสตร์สาขาต่างๆ ได้แก่ การคำนวณภาษีเงินได้การกีฬา” จากที่กล่าวมาข้อใดถูก

- ก. การประยุกต์เป็น “การปรับใช้” มิใช่ “การลอกเลียน”
- ข. การประยุกต์นำ “บางส่วน” ของ “บางสิ่ง” มาใช้
- ค. การประยุกต์เป็นการนำ “ภาคทฤษฎี” สู่ “การปฏิบัติ”
- ง. การประยุกต์เป็นการนำ “ความรู้สาขาหนึ่ง มาปรับใช้กับอีกสาขาหนึ่ง”

27. ข้อใด “ไม่ใช่” การนำแนวคิดมาใช้ในภาคปฏิบัติ

- ก. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- ข. กำหนดเป้าหมายการนำมาใช้ประโยชน์
- ค. วิเคราะห์แนวคิดที่จะนำมาประยุกต์
- ง. การนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้

28. การสร้างสรรค์หมายถึงข้อใด

- ก. การสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณค่า
- ข. การคิดค้นหรือคิดทำขึ้นเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากเดิม
- ค. อุปกรณ์ วิธีการ องค์ประกอบที่แปลกใหม่
- ง. พฤติกรรมทางสังคมที่เป็นประโยชน์อย่างนวัตกรรมที่บุคคลรับมาและส่งต่อให้ผู้อื่น

29. เทคนิคการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ข้อใดกล่าวถูก

- ก. การส่งเสริมให้ใช้จินตนาการตนเอง
- ข. ให้ความเข้าใจ เห็นใจและความรู้สึกของคนอื่น
- ค. การระดมสมองในกลุ่ม
- ง. เอาใจใส่ความคิดแปลกๆของคนด้วยใจเป็นกลาง

30. ข้อใด “ไม่ใช่” หลักการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์

- ก. หมั่นศึกษาหาความรู้ในงานที่ตนเองสนใจ
- ข. ศึกษาหลักการวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- ค. สร้างให้มีให้เป็นขึ้น
- ง. ทดลองการปฏิบัติการประดิษฐ์

เฉลย

1. ค 2. ข 3. ง 4. ก 5. ง 6. ก 7. ค 8. ก 9. ง 10. ค
11. ง 12. ค 13. ข 14. ง 15. ข 16. ข 17. ค 18. ง 19. ค 20. ค
21. ข 22. ก 23. ง 24. ง 25. ค 26. ง 27. ก 28. ก 29. ค 30. ค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง

1. ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคนขณะปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้าน โดยบันทึกตัวเลขคะแนนลงในช่องรายการตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ตามความจริง
2. สรุประดับคุณภาพพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกโดยการทำเครื่องหมายลงในช่องผลการประเมิน โดยพิจารณาคะแนนตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดให้

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมประจำหน่วย การเรียนรู้ที่ 1				ระดับคุณภาพ		
		ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	การควบคุมตนเอง	รวมคะแนน	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1.								
2.								

เกณฑ์การตัดสิน

(คิดจากคะแนนรวม)

คะแนน 17-25 หมายถึง ยอดเยี่ยม

คะแนน 16-20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 11-15 หมายถึง ดี

คะแนน 6-10 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1-5 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
หน่วยที่ 1 การพัฒนาด้าน จิตวิทยาการ 1. ใฝ่เรียนรู้ ตลอดเวลา	แสดงออกถึง ความตั้งใจ โดยใช้เหตุผล ให้เห็นความ สำคัญ เพียร พยายามใน การเรียน แสวงหา ความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและ ภายนอก โรงเรียนทุก ครั้งเลือกใช้ สื่ออย่าง เหมาะสม และวิเคราะห์ ข้อมูล สรุป เป็นองค์ ความรู้ ทุกครั้ง สามารถ แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับ	แสดงออกถึง ความตั้งใจโดย ใช้เหตุผลให้ เห็นความ สำคัญ เพียร พยายามในการ เรียน แสวงหา ความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและ ภายนอก โรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอ เลือกใช้สื่อ อย่างเหมาะสม และวิเคราะห์ ข้อมูล สรุป เป็นองค์ความรู้ อย่างสม่ำเสมอ สามารถ แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับผู้อื่น ถ่ายทอด เผยแพร่ และ	แสดงออกถึง ความตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียน แสวงหาความรู้ จากแหล่ง เรียนรู้ ทั้ง ภายในและ ภายนอก โรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอ เลือกใช้สื่อ อย่างเหมาะสม และวิเคราะห์ ข้อมูล สรุป เป็นองค์ความรู้ อย่างสม่ำเสมอ สามารถ แลกเปลี่ยน เรียนกับผู้อื่น ถ่ายทอด เผยแพร่ และ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้	แสดงออกถึง ความตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียน แสวงหา ความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและ ภายนอก โรงเรียนเป็น บางครั้ง เลือกใช้สื่อ อย่าง เหมาะสม และวิเคราะห์ ข้อมูล สรุป เป็นองค์ ความรู้ใน บางครั้ง	ไม่ค่อย แสดงออกถึง ความตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียน ไม่ แสวงหาความรู้ จากแหล่ง เรียนรู้ ทั้ง ภายในและ ภายนอก โรงเรียน เลือกใช้สื่อไม่ เหมาะสม ไม่ สรุปความรู้เป็น องค์ความรู้

ประเด็นสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
	ผู้อื่น ถ่ายทอด เผยแพร่ และ นำไปใช้ใน ชีวิต ประจำวันได้	นำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้			
2. เรียนรู้ด้วย ตนเอง	เกิดความ ริเริ่มในการ เรียนรู้โดย การวิเคราะห์ ให้เหตุผลที่ชี้ ให้เห็นความ สำคัญของ ความรู้หรือ ปฏิบัติด้วย ตนเองได้เป็น อย่างดีมาก มี เป้าหมายที่ ชัดเจนหรือ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากรการ เรียนรู้ สามารถ ประเมิน ความก้าวหน้า ของการ เรียนรู้ด้วย ตนเอง และ	เกิดความริเริ่ม ในการเรียนรู้ โดยการ วิเคราะห์ ความรู้ที่ตนเอง เรียนรู้และ สามารถปฏิบัติ ด้วยตนเองได้ เป็นอย่างดี มี เป้าหมายหรือ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากรการ เรียนรู้ สามารถ ประเมิน ความก้าวหน้า ของการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และสามารถ ดำเนินการด้วย ตนเองหรือ ร่วมมือ	เกิดความริเริ่ม ในการเรียนรู้ หรือปฏิบัติ ด้วยตนเอง มี เป้าหมายหรือ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากรการ เรียนรู้ สามารถ ประเมิน ความก้าวหน้า ของการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และสามารถ ดำเนินการด้วย ตนเองหรือ ร่วมมือ ช่วยเหลือกับ ผู้อื่นได้อย่าง สม่ำเสมอ	เกิดความ ริเริ่มในการ เรียนรู้หรือ ปฏิบัติด้วย ตนเอง เริ่มมี เป้าหมายหรือ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากรการ เรียนรู้ สามารถ ประเมิน ความก้าวหน้า ของการ เรียนรู้ด้วย ตนเอง และ สามารถ ดำเนินการ ด้วยตนเอง หรือร่วมมือ ช่วยเหลือกับ ผู้อื่นได้ใน บางครั้ง	ไม่มีความริเริ่ม ในการเรียนรู้ หรือปฏิบัติด้วย ตนเอง ไม่มี เป้าหมายหรือ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากรการ เรียนรู้ ไม่ สามารถ ประเมิน ความก้าวหน้า ของการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ไม่ สามารถ ดำเนินการด้วย ตนเองหรือ ร่วมมือ ช่วยเหลือกับ ผู้อื่นได้

ประเด็นสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
	สามารถ ดำเนินการ ด้วยตนเอง หรือร่วมมือ ช่วยเหลือกับ ผู้อื่นได้ทุก ครั้ง	ช่วยเหลือกับ ผู้อื่นได้ทุกครั้ง			
3. การควบคุม ตนเอง	สามารถ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ของตนเอง จาก	สามารถ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของ ตนเองจาก	สามารถ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของ ตนเองจาก	สามารถ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ของตนเอง จาก	ไม่สามารถ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของ ตนเองจาก
3. การควบคุม ตนเอง (ต่อ)	พฤติกรรมที่ ไม่พึง ประสงค์ ไปสู่ พฤติกรรมที่ พึงประสงค์ ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถ กำหนด พฤติกรรม เป้าหมาย และ เฉพาะเจาะจง และเกิด กระบวนการ เรียนรู้ที่ นำไปสู่ เป้าหมาย ชัดเจนนั้น ด้วยตนเอง ทุกครั้ง	พฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ด้วยตนเอง ซึ่ง สามารถ กำหนด พฤติกรรม เป้าหมาย และ เกิดกระบวนการ เรียนรู้ที่ นำไปสู่ เป้าหมายนั้น ด้วยตนเอง ทุกครั้ง	พฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรม ที่พึงประสงค์ โดยตนเอง ซึ่ง สามารถ กำหนด พฤติกรรม เป้าหมาย และ กระบวนการ เรียนรู้ที่ นำไปสู่ เป้าหมายนั้น ด้วยตนเอง อย่าง สม่ำเสมอ	พฤติกรรมที่ ไม่พึง ประสงค์ ไปสู่ พฤติกรรมที่ พึงประสงค์ ในบางครั้ง	พฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรม ที่พึงประสงค์

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู
ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จิตลักษณะความเป็นครู

1. **ด้านจิตวิทยาการ (Disciplined Mind)** หมายถึงความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จนเกิดความรู้ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการควบคุมตนเอง
2. **ด้านจิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind)** หมายถึงการหลอมรวมกันของความคิด จนเกิดแนวความคิดหรือสิ่งใหม่ๆ ขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย กิจกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ กิจกรรมรู้จักการวางแผน
3. **ด้านจิตการสร้างสรรค์ (Creating Mind)** หมายถึงกระบวนการทางความคิดใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดหรือการคิดนอกกรอบความคิดเดิม จนทำให้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมความแตกต่างของฉัน กิจกรรมวิธีการไหนดี กิจกรรมจินตนาการอย่างไร กิจกรรมความรู้อัจฉริยะมาประยุกต์ใช้ กิจกรรมสร้างสรรค์ตามใจฉัน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางนิตยา ทองจันทร์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะความเป็นครู
ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมายถูก () ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็นของ
ท่าน

มากที่สุด และโปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเพิ่มเติมในตอนี่ 3

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง

ตอนที่ 2 ความความคิดเห็นผู้ฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมายถูก () ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	ไม่แน่ใจ	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด
1.	เนื้อหา					
	1.1 หลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อ ตนเอง มหาวิทยาลัยและ ชุมชน					
	1.2 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ มีความสามารถเสริมสร้างจิต ลักษณะความเป็นครูให้แก่ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
	1.3 เนื้อหาหลักสูตรมีความ หลากหลายเหมาะสมกับวัย ของนักศึกษา					
	1.4 เนื้อหาหลักสูตรสามารถ กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิต ลักษณะความเป็นครูได้					

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	1.5 การแบ่งเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีความชัดเจน					
	1.6 การจัดลำดับของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน					
2.	กิจกรรม					
	2.1 กิจกรรมที่จัดตรงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม					
	2.2 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย					
	2.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ สามารถปฏิบัติได้จริง					
	2.4 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้					
3.	สื่อ/อุปกรณ์					
	3.1 แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความเหมาะสมกับหัวข้อกิจกรรม					
	3.2 สื่อการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา					
	3.3 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
	3.4 สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องจิตลักษณะความเป็นครู					

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4.	การวัดและประเมินผล					
	4.1 มีพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล					
	4.2 มีพึงพอใจในการนำเสนอผลงาน					
	4.3 เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความชัดเจนเที่ยงตรงและเหมาะสม					
4.	การวัดและประเมินผล (ต่อ)					
	4.4 วิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรเสริม มีความหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน					
5.	วิทยากร					
	5.1 ความสามารถ ความรอบรู้ในเรื่องที่บรรยายหรือทำกิจกรรม					
	5.2 ความชัดเจนในการตอบคำถามและเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น					
	5.3 บุคลิกภาพเหมาะสม					
	5.4 จัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้					
6.	การจัดการ					
	6.1 การกำหนดเวลาเหมาะสม					
	6.2 สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๕๖๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

ด้วย นางนิตยา ทองจันทร์ รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ ๒ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๕๖๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

ด้วย นางนิตยา ทองจินฮาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ ๒ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒

ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๒

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง

ด้วย นางนิตยา ทองจันทร์ รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๒ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ

ด้วย นางนิตยา ทองจันทาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัย
 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์หอม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพร กองพรพรหม

ด้วย นางนิตยา ทองจันทาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง

ด้วย นางนิตยา ทองจันฮาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัฏชัช จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๒ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภา

ด้วย นางนิตยา ทองจินฮาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัย
 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูษชัย จันทร์หอม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน นายประยูร มั่งสังคำ

ด้วย นางนิตยา ทองจันทาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญาชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน นายสุภาพ ภู่อุ่ม

ด้วย นางนิตยา ทองจันทาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๕๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน ดร.มีศิลป์ ชินภักดี

ด้วย นางนิตยา ทองจินฮาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๕๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน นายทวีพงษ์ จูศรี

ด้วย นางนิตยา ทองจันทาด รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน รองศาสตราจารย์สกุล โสร้งจี้

ด้วย นางนิตยา ทองจันทร์ รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๒๔๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวาลย์ รัตนพร

ด้วย นางนิตยา ทองจันทร์ รหัสประจำตัว ๕๘๙๐๑๐๑๘๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาจิตลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์งานวิจัยครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัชรชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางนิตยา ทองจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 7 มีนาคม 2515
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 98 หมู่ 3 บ้านวังบัว ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม เลขที่ 2 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต มหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2552	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2563	ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน การสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม